

Avfallsplan 2013

§ 85 reviderad avfallsplan 2013-2016

Diarienummer: KS 2014/0180

Avfallsplanen består av följande delar:

Plandel – Mål, strategier & åtgärder

Bilagor till planen:

1. Fakta och bakgrund
2. Uppföljning av Avfallsplan 2009
3. Uppgifter om anläggningar för avfallshantering
4. Nedlagda avfallsupplag
5. Miljöbedömning
6. Uppgifter för länsstyrelsens sammanställning
7. Samrådsredogörelse

Mål, strategier & åtgärder

Innehållsförteckning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	3
SAMMANFATTNING	5
INLEDNING	8
TIDIGARE AVFALLSPLANER OCH FÖRESKRIFTER	8
FÖRÄNDRINGAR UNDER PERIODEN	8
AVFALLSPLANENS UPPLÄGG	11
EKONOMISKA KONSEKVENSER AV PLANEN	12
PROJEKTORGANISATION	12
NORRKÖPING VATTEN OCH AVFALL HAR ANSVARET	12
AVFALLSPLANENS ROLL I DET KOMMUNALA ARBETET	14
I STYRNINGEN	14
I PLANARBETET	16
I TILLSYN OCH PRÖVNING	16
I DRIFTEN	16
VIKTIGA FRAMTIDSFRÅGOR	17
FÖRUTSÄTTNINGAR	17
AVFALLSMINIMERING.....	19
DET FARLIGA AVFALLET	19
DEN UTÖKADE KÄLLSORTERINGEN AV MATAV FALL	20
ANPASSNING TILL BRUKARNAS BEHOV.....	21
ATT STÄLLA MILJÖKRAV PÅ AVFALLSHANTERINGEN	23
VISION OCH ÖVERGRIPANDE MÅL FÖR AVFALLSARBETET I NORRKÖPING	24
VISION.....	24
AVFALLSHIERARKIN	24
ÖVERGRIPANDE MÅL	26
ALLMÄNT	26
MINIMERING AV AVFALLETS MÄNGD OCH FARLIGHET	26
KÄLLSORTERING	26
AVFALLSBHANDLING.....	27
AVFALLSHANTERINGENS EFFEKTER PÅ MÄNNISKA OCH MILJÖ	27
KONKRETA MÅL OCH ÅTGÄRDER FÖR EN BÄTTRE AVFALLSHANTERING	29
AVFALLSLÄMNAREN I FOKUS.....	29
MÅL.....	29
STRATEGIER.....	29
ÅTGÄRDSFÖRSLAG	34
FARLIGT AVFALL – VÅR HÖGSTA PRIORITET	35
MÅL.....	35
STRATEGIER.....	35
ÅTGÄRDSFÖRSLAG	36
ATT MINSKA, SORTERA OCH HANTERA AVFALLET	37
MÅL.....	37
STRATEGIER.....	37

ÅTGÄRDSFÖRSLAG.....	41
ATT MINSKA AVFALLETS MILJÖPÅVERKAN	43
MÅL.....	43
STRATEGIER.....	43
ÅTGÄRDSFÖRSLAG.....	45
GENOMFÖRANDE OCH UPPFÖLJNING.....	47
UTVÄRDERING OCH UPPDATERING AV PLANEN	47
SAMMANSTÄLLNING AV KOMMUNALA MÅL OCH ÅTGÄRDER INOM AVFALLSOMRÅDET	48
MÅL.....	48
ÅTGÄRDSFÖRSLAG	50

Postadress
Box 85, 601 02 Norrköping

Besöksadress
Lindövågen 5B

Växel
011-15 36 00

Kundservice
011-15 15 50

Kundservice
kundservice@norrkopingvattenavfall.se

Sammanfattning

Om avfallsplanen

Avfallsplanen bildar tillsammans med de kommunala föreskrifterna för avfallshanteringen den kommunala renhållningsordning som varje kommun enligt miljöbalken är skyldig att ha. Avfallsplanen innehåller samtliga obligatoriska moment och har utformats i enlighet med de krav som ställs i gällande lagstiftning. Avfallsplanen ska revideras var fjärde år främst med avseende på de konkreta målformuleringarna och föreslagna strategier. Sedan den 1 april 2014 är det Norrköping Vatten och Avfall som ansvarar för att arbetet genomförs. Tidigare har ansvaret legat på tekniska nämnden.

Vi vill bygga rena kretslopp...

Norrköpings avfallsplan har som övergripande inriktning att med praktiska och kostnadseffektiva lösningar förbättra förutsättningarna för att bygga kretslopp av material, näringsämnen, energi och inte minst av koldioxid genom produktionen av fossilfria fordonsbränslen. Samtidigt läggs stor kraft vid arbetet med att avgifta kretsloppen genom att förbättra utsorteringen och systemen för insamling av farligt avfall.

... Utan att orsaka störningar eller orimliga kostnader

Biologisk behandling, lokalt omhändertagande och en långt driven kretsloppsanpassning av avfallshanteringen kan också medföra risker för störningar. Avfallsplanen innehåller därför också strategier för att minska avfallshanteringens negativa påverkan på den yttre miljön, boendemiljön och arbetsmiljön för dem som yrkesmässigt hanterar vårt avfall.

I vissa fall kan ett dyrare insamlingssystem eller behandlingsmetod behöva prioriteras för att möta arbetsmiljökrav, avfallslämnarnas behov eller för att de är bättre för miljön. Varje sådan prioritering behöver föregås av en diskussion kring hur avgifterna påverkas och ett säkerställande av att den kostnadseffektivaste lösningen med hänsyn till dessa krav och behov ändå väljs.

Kommuninvånarna står i centrum

Kommunen kan erbjuda system och formulera en taxa som styr mot ett önskat beteende, men utan invånarnas medverkan och samtycke når vi dock aldrig de mål som ställts upp för avfallshanteringen. Avfallsplanen anger därför en kraftfull satsning på information, dialog och kunskapsuppbyggnad, men också på en ökad tillgänglighet och servicegrad gentemot kommunens invånare och fastighetsägare. Genom frivillighet och en styrande taxa i systemet för källsortering av matavfall hoppas vi på fortsatt positiva effekter både när det gäller inställningen till källsorteringen och kvaliteten på det utsorterade matavfallet.

Förändringar under perioden 2009-2012

Under föregående avfallsplanens gällandeperiod har det hänt en hel del kring avfallshanteringen på nationell nivå men även på lokal nivå här i Norrköping. Källsorteringen av matavfall har byggts ut ytterligare och är tillgänglig för alla i kommunen. Antalet returpunkter har byggts ut och idag finns goda möjligheter att lämna sorterat grovavfall oavsett var i kommunen man bor.

De nationella skatter som tidigare införts avseende deponering och förbränning har delvis haft avsedd effekt. Deponeringen har minskat kraftigt och är nu nere på mycket låga nivåer, både nationellt och lokalt i Norrköping. Mängden avfall som förbränns har dock inte minskat utan samvarierar med de totala avfallsmängderna. I det lite längre perspektivet har dock förbränningen ökat kraftigt i takt med den generella ökningen av avfallsmängder i samhället.

Även fortsatt har det förts en livlig debatt angående gränserna för det kommunala renhållningsansvaret, bland annat i regeringens betänkande SOU 2012:56 ”Mot det hållbara samhället – resurseffektiv avfallshantering”. Diskussionen har rört hur ansvaret för avfallshanteringen ska delas mellan kommuner och den privata marknaden respektive mellan kommuner och producenter av förpackningar och tidningar. Frågan har ännu inte avgjorts men sannolikt kommer ansvarsförhållandena mellan kommuner, producenter och verksamheter renodlas så till vida att kommunerna ges ansvar för insamling av allt avfall som uppkommer i hushållen det vill säga även för förpackningar och verksamhetsutövare ges eget ansvar för insamling och hantering av alla typer av avfall som uppkommer i verksamheten.

Norrköpings kommun har under 2012 fattat beslut om att på frivillig basis öka servicenivån avseende insamling av förpackningar och tidningar i småhusbebyggelse och i samband med detta också utveckla kommunens system för insamling av hushållens farliga avfall i fråga om batterier och ljuskällor. De hushåll och fastighetsägare som så önskar kommer därför inom kort att kunna abonnera på fastighetsnära insamlingslösningar för dessa avfallsslag och att avfallet då kommer att hämtas i så kallade flerfackskärl.

Matavfall från hushåll i Norrköping behandlas från 2011 i Linköping för produktion av fordonsgas och biogödsel. Den tidigare planerade satsningen på en egen biogasanläggning för rötning av matavfall har avbrutits.

Så här har vi jobbat med avfallsplanen 2013-2016

Arbetet med avfallsplanen skedde i tre grupper:

- Politisk referensgrupp bestående av politiker från tekniska nämnden med främsta uppgift att ge övergripande riktlinjer och revidera målformuleringar.

- Styrgrupp bestående av verksamhetschef för avfall på tekniska kontoret.
- Arbetsgrupp bestående av kommunala tjänstemän med uppgift att bidra med sakkunskaper och erfarenheter från skilda delar av den kommunala verksamheten, utarbeta förslag till reviderade mål och strategier, tillfoga utförar-, användar- samt myndighetsaspekter till planförslaget samt att arbeta fram själva dokumentet.

Avfallsplanen 2013 utgör endast en revidering av tidigare plan. Styr- och referensgrupp hämtades därför i sin helhet från tekniska nämnden och tekniska kontoret. Referensgruppens medlemmar har haft som uppgift att successivt diskutera och förankra mål och huvudsaklig inriktning i avfallsplanen inom respektive partigrupp. På samma sätt har arbetsgruppens medlemmar haft som uppgift att successivt förankra framkomna förslag till mål, strategier och åtgärder i den egna verksamheten. Referensgruppen har också utvidgats med politiker från andra nämnder i samband med diskussioner kring särskilda frågeställningar.

I de fall framkomna förslag till mål och åtgärder har berört andra nämnder och förvaltningar än de som har varit representerade i referens- eller arbetsgrupp har förankring skett genom att enskilda samråd genomförts med t.ex. kostenheten. Planen har därefter varit ute på en bred remiss hos politiska partier, organisationer och verksamheter och har även ställts ut för inhämtande av allmänhetens synpunkter i enlighet med gällande lagstiftning.

Planen och dess konsekvenser har också bedömts enligt gällande lagstiftning kring miljöbedömningar för planer och program. Bedömningen fokuserar på avfallsplanens mål och strategier och dess koppling till nationella, regionala och lokala mål inom miljöområdet. I den formella hanteringen av avfallsplanen hanteras miljöbedömningen som ett remissyttrande och synpunkter och förslag arbetas in i planen efter att samrådsprocessen har genomförts.

Organisatorisk förändring 2014

Kommunfullmäktige beslutade den 16 december 2013 att tekniska nämndens avfallsverksamhet, och därmed den kommunala renhållningsskyldigheten, ska överlåtas till Norrköping Vatten AB från den 1 april 2014. Det innebär att Norrköping Vatten AB ska ansvara för att hanteringen av avfallet och att inriktning och styrning av verksamheten sker i enlighet med den av kommunfullmäktige antagna renhållningsordningen och avfallstaxan. Taxan och renhållningsordningen kommer även fortsättningsvis antas av kommunfullmäktige.

Bakgrunden till förändringen är en översyn av ekonomiska och organisatoriska konsekvenser vid en sammanslagning av avfallsverksamheten med Norrköping Vatten AB:s verksamhet. Resultatet visade att en sammanslagning på sikt ger förutsättningar för att lägre avfallstaxor och en bibehållen kvalitet.

I samband med organisationsförändringen har avfallsplanen reviderats på så sätt att all text och alla mål och strategier har gått igenom och uppdaterats så att de överensstämmer med de nya ansvarsförhållandena. De flesta mål som tidigare har legat på tekniska nämnden ligger nu på det nya kommunala bolaget Norrköping Vatten och Avfall, men det finns mål och strategier som fortsatt ligger på tekniska nämnden. I denna revidering har ingen uppdatering gjorts på de övriga faktamässiga delarna.

Inledning

Bakgrund

Tidigare avfallsplaner och föreskrifter

Föregående avfallsplan avseende perioden 2009-2012 liksom den nu aktuella planen utgör revideringar av avfallsplanen från 2004. Då gavs den kommunala avfallsplanen ett helt nytt upplägg och nya fokusområden jämfört med tidigare generationer avfallsplaner i Norrköping. Stor vikt lades på att ge den kommunala visionen och de övergripande målen inom avfallsområdet ett innehåll och formuleringar med lång livslängd. I stället för att reglera detaljer skulle de visa i vilken riktning som den kommunala avfallshanteringen skulle drivas och mot vilken målbild den skulle sträva. Denna ambition har visat sig vara möjlig och strukturen, visionen och de övergripande målen har därför kunnat hållas oförändrade även i denna avfallsplan avseende 2013-2016.

Nya kommunala föreskrifter för avfallshantering antogs av kommunfullmäktige i oktober 2012 och trädde i kraft 2013-01-01 och ersatte då gällande föreskrifter från 2006. Den nu aktuella avfallsplanen har inte bedömts ge upphov till något behov av omedelbara förändringar av föreskrifterna och dessa har därför inte berörts av planarbetet.

Förändringar under perioden

Styrmedel och nationellt arbete

De senaste åren har varit fortsatt händelserika både nationellt, men kanske främst i ett lokalt perspektiv. På nationell nivå har skatten avseende avfall som förbränns avvecklats då den visat sig sakna styrande effekt på avfallsmängderna. Skatten på avfall som deponeras har däremot haft en mycket god effekt på nästan alla typer av avfall och när det gäller hushållens avfall är deponeringen nu nere på mycket låga nivåer både nationellt och lokalt.

Regeringen har under 2012 presenterat preciseringar av de nationella miljö kvalitetsmålen samt infört nya etappmål som delvis är relevanta för kommunernas avfallshantering. En av preciseringarna ger en tydlig signal om den nationella viljeinriktningen och man kan se ett tydligt fokus på både effektivitet och användarvänlighet:

- ”Avfallshanteringen är effektiv för samhället, enkel att använda för konsumenterna och att avfallet förebyggs samtidigt som resurserna i det avfall som uppstår tas till vara i så hög grad som möjligt samt att avfallets påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras.”

Postadress
Box 85, 601 02 Norrköping

Besöksadress
Lindövägen 5B

Växel
011-15 36 00

Kundservice
011-15 15 50

Kundservice
kundservice@norrkopingvattenavfall.se

Vidare har en ny nationell avfallsplan antagits. I denna pekas ett antal prioriterade områden för avfallshanteringen ut. Dessa är:

- Avfall i bygg- och anläggningssektorn
- Hushållens avfall
- Resurshushållning i livsmedelskedjan
- Avfallsbehandling
- Illegal export av avfall till andra länder

Regeringens särskilda utredare har också presenterat sin avfallsutredning. I denna föreslås bl.a. att ansvaret för hushållsavfall respektive verksamhetsavfall renodlas och att begreppet ”med hushållsavfall jämförbart avfall” tas bort. Kommunerna ges ensamt ansvar för insamling av allt avfall från hushållen medan avfall från verksamheter i sin helhet ska hanteras av aktörer på den fria marknaden. Om utredarens förslag blir verklighet skulle det innebära att kommunerna ges ansvar för insamling av förpackningar och returpapper, något som idag hanteras av producenternas organisationer. Avfall från skolor, sjukvårdsinrättningar, restauranger och livsmedelsaffärer m.fl. verksamheter som idag hanteras av kommunerna skulle i stället hanteras av marknaden. Ännu har dock vare sig den nationella avfallsplanen eller avfallsutredningen omsatts i ny lagstiftning eller andra styrande regler.

Förändringar avseende nationella mål och styrmedel presenteras utförligt i **Bilaga 1** ”Fakta och bakgrund”.

Kommunens arbete och resurser

Avfallsorganisationen inom tekniska kontoret och numera inom Norrköping Vatten och Avfall har successivt förstärkts för att klara den ökade belastningen till följd av satsningen på matavfall och nya insamlingssystem som till exempel tömning av fettavskiljare och hämtning av vegetabiliska oljor. Idag arbetar 11 personer på Avfallsavdelningen. Utöver detta arbetar en person med informationsfrågor, en person med kundsystem och fakturering och en person med ekonomi och HR-frågor. Därutöver nyttjas Norrköping Vatten och Avfalls gemensamma resurser i fråga om vissa administrativa tjänster samt kundservice. Den taxefinansierade hanteringen av hushållsavfall i kommunen omsätter idag knappt 100 miljoner kronor som grovt fördelas enligt följande:

• Insamling av avfall	30-35 procent
• Behandling av avfall	20-25 procent
• Drift av returpunkter	15 procent
• Personal	15 procent
• Övrigt	15 procent

Under planperioden har ett omfattande arbete lagts på att förbereda för den beslutade investeringen i en biogasanläggning för rötning av matavfall. Bland annat

har anläggningen detaljprojekterats och en tillståndsprövning enligt miljöbalken har genomförts. Satsningen har dock främst av ekonomiska skäl lagts åt sidan. Idag levereras istället matavfall från hushållen i Norrköping till extern behandlingsanläggning för behandling genom rötning och produktion av biogas.

Under planperioden har också juridiska och upphandlingstekniska frågor stulit tid, engagemang och resurser från den ordinarie avfallshanteringen. Problem med en insamlingsentreprenad har nödgat kommunen att ställa skadeståndskrav på entreprenören samt engagera sig i domstolsprocesser.

Avfallsplanens upplägg

Norrköpings kommuns avfallsplan består av ett huvuddokument innehållande *Mål, Strategier & Åtgärder* och följande bilagor:

1. Fakta och bakgrund
2. Uppföljning av mål och åtgärder i avfallsplanen från 2009
3. Uppgifter om anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall
4. Nedlagda avfallsupplag
5. Miljöbedömning av avfallsplanen
6. Uppgifter för länsstyrelsens sammanställning
7. Samrådsredogörelse (efter samrådet)

Plandelen har hållits relativt kort och efter en inledning följer sedan kommunens mål, strategier, åtgärdsförslag och system för uppföljning. Fakta- och bakgrundsdelen, som återfinns som bilaga, är relativt omfattande och beskriver dagsläget, statistik och andra avsnitt som en avfallsplan enligt Naturvårdsverkets föreskrifter NFS (2006:6) ska innehålla.

Att ha en avfallsplan är enligt Miljöbalken obligatoriskt för varje kommun och nationell lagstiftning anger ramarna för planens innehåll och utformning. Denna plan följer Naturvårdsverkets föreskrifter NFS (2006:6) om innehållet i en kommunal avfallsplan.

Av denna anledning stannar avfallsplanen 2013-16, till skillnad från de två föregående kommunala avfallsplanerna, inte vid att beskriva strategier för att nå uppställda mål utan går hela vägen till konkreta åtgärdsförslag. Dessa åtgärdsförslag skall dock endast ses som just förslag och om ansvariga enheter, nämnder eller bolag önskar genomföra alternativa åtgärder med samma inriktning och effekt är detta fullt möjligt.

Ekonomiska konsekvenser av planen

De problem som uppmärksammats i dagens hantering av avfall liksom i flera av de mål och åtgärder som föreslås i avfallsplanen kräver både personella och ekonomiska resurser. De flesta bedöms kunna rymmas inom ramen för bolagens respektive nämndernas ordinarie budget. Undantag utgörs av de mål och åtgärder som formulerats avseende nedlagda kommunala avfallsdeponier. Både undersökning och efterbehandling av förorenade områden är kostsamt och tillskott av medel utöver ordinarie budget kommer att vara nödvändigt för ansvariga nämnder. Det är därför viktigt att kommunfullmäktige, när planen prövas och antas, även uppmärksammar de ekonomiska konsekvenserna av planen.

Även om avfallsplanen 2013-2016 förutom mål även anger förslag till åtgärder är det mycket svårt att redan i planskedet ange exakta kostnader. Ansvaret för att formulera slutliga åtgärder som på ett kostnadseffektivt sätt bidrar till att nå de uppställda målen ligger på nämndnivå/bolagsnivå. Det är vid nämndernas/bolagens bearbetning av åtgärdsförslagen eller alternativ till dessa som exakta eller beräknade kostnader kan anges. Detta sker lämpligen genom uppdragsplaner, verksamhetsplaner och i övrigt budgetarbete.

Projektorganisation

Norrköping Vatten och Avfall har ansvaret

Norrköping Vatten och Avfall har tilldelats det lagstiftade kommunala renhållningsansvaret av kommunfullmäktige i Norrköping. Detta innebär konkret ett ansvar för att allt hushållsavfall och därmed jämförligt avfall samlas in och behandlas på ett för människors hälsa och miljön lämpligt sätt. Hit hör också ansvaret för framtagande och administration av avgifterna i den kommunala renhållningstaxan. De huvudsakliga kostnaderna för revideringen av avfallsplanen har finansierats via taxan.

2012, då tekniska nämnden var avfallsansvarig nämnd, beslutade nämnden vid sitt möte mars att ge tekniska kontoret i uppdrag att revidera kommunens avfallsplan från 2009. Revideringen var främst en översyn av strategier samt formulering av nya mål. Övriga delar av avfallsplanen har uppdateras med nya förhållanden och fakta.

För uppdraget bildades en referensgrupp bestående av tekniska nämndens politiska referensgrupp, en styrgrupp samt en arbetsgrupp. Arbetsgruppen bestod av tjänstemän från tekniska kontoret, stadsbyggnadskontoret, bygg- och miljökontoret samt ekonomi- och styrningskontoret. Som externa projektledare samt för det praktiska arbetet med att upprätta nödvändiga dokument anlätades MiljöInvest AB.

Den politiska referensgruppen

Politikerna i referensgruppen har varit:

- Ulf Nilsson (MP)
- Håkan Liljeblad (S)
- Niclas Clarén (KD)
- Fredrik Landers (M)
- Hans Pettersson (S)

Referensgruppens uppgift har främst varit att ange den övergripande inriktningen i planen och se över målformuleringar, men även att, tillsammans med tjänstemännen, delta i diskussionen kring lämpliga strategier och åtgärder för att nå målen. Genom att samtliga politiker i referensgruppen representerade tekniska nämnden hade varje deltagare också som uppgift att förankra de förda diskussionerna i sina respektive partigrupper. Referensgruppen utvidgades även med politiker från andra nämnder i samband med diskussioner kring särskilda frågeställningar.

Arbetsgruppen

Eftersom tekniska nämnden vid tidpunkten var ansvarig för revideringen av avfallsplanen drev tekniska kontoret det praktiska arbetet med revidering av avfallsplanen. I arbetsgruppen deltog följande tjänstemän:

- Pernilla Thörnqvist – tekniska kontoret
- Theres Stark – tekniska kontoret
- Carolina Rådmyr – bygg- och miljökontoret
- Therése Andersén – bygg- och miljökontoret
- Jackie Leiby – stadsbyggnadskontoret
- Eva Lindahl – ekonomi- och styrningskontoret
- Gunilla Blomé – MiljöInvest AB
- Anders Karlsson – MiljöInvest AB

Deltagarna i gruppen utsågs av berörda förvaltningskontor och fungerade som rådgivande expertis inom sina respektive områden. På samma sätt som deltagarna i referensgruppen hade arbetsgruppens medlemmar som uppgift att successivt förankra framkomna förslag till mål, strategier och åtgärder i den egna verksamheten.

I de fall ansvar för mål eller åtgärder formulerades för andra nämnder och förvaltningar än de som var representerade i referens- eller arbetsgrupp skedde förankring genom enskilda samråd.

Avfallsplanens roll i det kommunala arbetet

I styrningen

Kommunens ansvar

Avfallsplanen bildar, tillsammans med föreskrifterna för avfallshanteringen, kommunens renhållningsordning. Varje kommun har ett lagstiftat ansvar att ha en aktuell renhållningsordning som är antagen av kommunfullmäktige. Avfallsplanen ska också ses som ett av kommunens program. I framtagandet av planen har hänsyn tagits dels till de ramar som satts upp för dessa dokument och dels till nationell lagstiftning om innehållet i kommunala avfallsplaner.

De dokument som styr avfallshanteringen i Norrköping är egentligen tre – avfallsplanen och föreskrifterna för avfallshantering samt renhållningstaxan. Alla dessa dokument ska antas av kommunfullmäktige och utgör de ramar som kommunen har för att sköta hanteringen av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Norrköping Vatten och Avfall ansvarar sedan den 1 april 2014 för avfallsplanen och taxan medan byggnads- och miljöskyddsnämnden sedan tidigare tilldelats ansvar för föreskrifterna.

Avfallsplanen ställer främst upp mål, strategier och åtgärdsförslag med ansvar för hanteringen av sådant avfall som faller under kommunens renhållningsansvar. Även om fokus ligger på hushållsavfall och därmed jämförligt avfall ska en avfallsplan, till skillnad från föreskrifterna, även omfatta information om annat avfall såsom avfall under producentansvar och verksamhetsavfall.

I strategierna anges inriktningar som till exempel hur taxan ska styra mot ett beteende som minskar avfallsmängderna eller premiera andra åtgärder som källsortering av matavfall och eget omhändertagande av latrin. Strategierna kan också visa behov av förändringar i de kommunala föreskrifterna för hanteringen av avfall. Strategierna och inriktningarna i avfallsplanen ska därför beaktas vid revidering både av renhållningstaxan och av de kommunala föreskrifterna för avfallshantering.

Planens åtgärdsförslag är konkreta och syftar till direkt handling hos den nämnd eller förvaltning som pekats ut som ansvarig. De angivna åtgärderna skall dock ses som just förslag och om den ansvarige har andra bättre eller likvärdiga lösningar för att nå lika långt finns full frihet välja alternativa åtgärder.

Koppling till andra kommunala planer och mål

Kommunens arbete utgår från den kommunala visionen för 2030 ”Det goda livet finns i Norrköping”. Därunder finns 23 övergripande mål som anger vart vi vill komma inom olika målområden. De målområden som finns är:

- Den attraktiva staden
- Utbildningsstaden
- Den barnvänliga staden
- Den gröna staden
- Omsorgsstaden
- Den demokratiska och tillgängliga staden

Enligt styrmodellen i Norrköpings kommun ska de övergripande kommunala målen samordnas med vad som sägs i de lagstadgade planer som kommunen måste ha som egna dokument. Exempel på sådana lagstadgade planer är den kommunala avfallsplanen, översiktsplanen och energiplanen. Det är förstås också viktigt att kommunens olika planer inte talar emot utan istället kompletterar varandra och strävar åt samma håll. I dag finns två kommunala planer som i någon mån behandlar liknande områden som avfallsplanen; Översiktplanen och Energiplanen.

Kopplingen mellan avfallsplan och översiktsplan består i att avfallsplanen anger viktiga frågor som bör beaktas i kommunens planeringsarbete. Främst är det kravet på att avfallshanteringen måste tillåtas ta plats vid fysisk planering samt att nedlagda kommunala deponier ska märkas ut i översiktsplanens kartmaterial. Inga mål, strategier eller åtgärder som anges i avfallsplanen bedöms stå i strid med det som sägs i kommunens gällande översiktsplan. Översiktsplanen bör också kunna användas mer aktivt i syfte att integrera avfallshanteringen i byggandet av den hållbara staden. Bland annat kan lämpliga placeringar av anläggningar för hantering av avfall pekats ut i översiktplanen. Vidare bör man i översiktliga bedömningar av befintliga och nya områden för bebyggelse- och verksamhetsutveckling tidigt analysera och rådgöra kring frågan om avfallshandling. Detta för att genom översiktsplanen skapa förutsättningar för en utveckling av infrastrukturen som möjliggör en god avfallshandling. När det gäller energiplanen finns ett övergripande mål avseende ett fossilfritt energisystem år 2030. Detta anger riktningen för hur vi t.ex. ska handla upp transporter inom avfallsområdet.

För reglering av den kommunala verksamheten på en mer detaljerad nivå har kommunen formulerat och antagit riktlinjer inom en rad områden. Relevant för avfallshandling är bl.a. riktlinjer avseende drivmedelskrav för kommunala transporter samt riktlinjer för upphandling och inköp. I den sistnämnda finns krav på hur kommunen ska agera med avseende på val och dokumentation av produkter vid ny- och ombyggnad, underhåll, förvaltning och rivning. Dessa riktlinjer presenteras i kommunens ”Handbok för giftfritt byggande”.

I planarbetet

I avfallsplanen finns sedan tidigare mål där stadsplaneringsnämnden är ansvarig och avfallshanteringen har också på senare tid fått en mer framträdande roll i kommunens detaljplanearbete. Detaljplaner och program lämnas på remiss till Norrköping Vatten och Avfall som får yttra sig över hur nya förhållanden påverkar hanteringen av hushållsavfall. Det finns även rutiner för berörda aktörer ska bjudas in till startmöten inför planering av nya områden. Målsättningen att få in avfallshanteringen i ett tidigare skede i planarbetet har således till stor del uppfyllts, men för att förenkla hänsyn till avfallshantering i planarbetet har även riktlinjer för arbetsmiljö och tillgänglighet tagits fram.

När detaljplanen sedan ska omsättas och tillämpas i praktiken vid t.ex. prövning av bygglov finns dock en viss förbättringspotential när det kommer till avfallsrelaterade frågor. Eftersom det bara är plankartan i en detaljplan som är juridiskt bindande så är det ofta bara vad som anges just i kartan som blir tvingade vid utformning av bygglov. Det är därför viktigt att avfallsfrågorna inte bara nämns och beskrivs i planbeskrivningar utan att avfallsrelaterade krav på körvägar, angöringsplatser, byggnader och utrymmen också i möjligaste mån skrivs in på plankartan.

I tillsyn och prövning

Byggnads- och miljöskyddsnämnden har det lagstadgade tillsynsansvaret för lokala renhållningsfrågor och beslutar bland annat om undantag enligt de kommunala föreskrifterna för avfallshantering. Nämnden har även tillsynsansvaret enligt miljöbalken för de flesta anläggningar som hanterar avfall i kommunen.

Avfallsplanen kan ha en vägledande roll i tillsynsarbetet genom att peka ut prioriterade områden för tillsynen. Bygg- och miljökontoret upprättar årligen en plan över hur tillsyn enligt miljöbalken ska bedrivas och i det arbetet bör avfallsplanens mål och strategier beaktas.

I denna avfallsplan och även i den nya nationella avfallsplanen utgör bygg- och rivningsavfall ett prioriterat avfallsslag vilket har resulterat i ett särskilt mål med byggnads och miljöskyddsnämnden som ansvarig. Planen omfattar även mål avseende nedlagda kommunala deponier. Tekniska nämnden utgör formellt verksamhetsutövare för dessa medan bygg- och miljökontoret har ansvar för tillsynen.

I driften

Ansvar för tillämpning av renhållningsordningen i den dagliga driften ligger främst hos Norrköping Vatten och Avfall. Bolaget anlitar entreprenörer för det praktiska utförandet av insamling och behandling av hushållsavfall (och därmed

jämförbart avfall från verksamheter) samt drift av återvinningscentraler. Tekniska kontoret anlitar entreprenörer för skötsel av Herrebro före detta avfallsupplag. Tekniska kontoret har kommunens uppdrag att sköta och kontrollera de övriga nedlagda kommunala avfallsupplagen där hushållsavfall har deponerats och som finns i kommunen. I vissa avseenden har också andra kommunala nämnder del i ansvaret för praktiska driftfrågor inom avfallsområdet, till exempel stadsplaneringsnämnden i egenskap av fastighetsägare.

Avfallsplanen är det dokument som sätter mål för verksamheten, formulerar strategier och åtgärdsförslag för att uppnå målen. Planen anger även hur uppföljning ska ske. I Avfallsplan 2013-16 har ansvaret för uppföljning av samtliga mål lagts på Norrköping Vatten och Avfall.

Målstyrning på Norrköping Vatten och Avfall

Norrköping Vatten och Avfall ska präglas av en målstyrning på alla nivåer. Syftet med detta är att skapa engagemang och delaktighet i arbetet. Ledningen formulerar utifrån ägardirektivet den övergripande inriktningen för Norrköping Vatten och Avfalls verksamhet, vilket beskrivs i bolagets verksamhetsplan.

Verksamhetsutvecklingen och ledningsarbetet genomförs i en årscykel där Norrköping Vatten och Avfall utifrån produkter och processer identifierar krav, så kallade aspekter, som påverkar verksamheten. Aspekterna prioriteras, och för de betydande aspekterna tas mål och strategier fram. Dessa mål och strategier ligger sedan till grund för bolagets planer och budget. Årscykeln är en del i en treårsplanering där första året är ett grundläggande planeringsår. De följande två åren görs översyn och eventuell revidering av den grundläggande planeringen från första året. Målen i avfallsplanen och bolagets planer och budget kompletterar alltså varandra.

Viktiga framtidsfrågor

Förutsättningar

Norrköpings kommun har ett bra utgångsläge med avseende på genomförda och kommande förändringar inom avfallsområdet. Kommunen har sedan länge källsorterat matavfall och under förra planperioden byggdes källsorteringssystemet successivt ut och omfattar idag hela kommunen och alla typer av boendeformer.

Entreprenad för insamling av avfall upphandlades under 2012. Upphandlingen överklagades och i väntan på ett slutligt avgörande i frågan tecknade kommunen ett avtal med kort löptid. Överklagansprocessen är nu avslutad och ett långsiktigt avtal för insamlingen är nu tecknat. Avseende transport och behandling av avfall finns för närvarande ett ettårigt avtal. Framöver kommer därför kommunen att arbeta efter nya avtal inom samtliga viktiga delar av verksamheten. Detta ger goda förutsättningar för att avfallshanteringen ska kunna utvecklas och förfinas under lugna former.

Kommunen har beslutat att ett frivilligt system för fastighetsnära insamling av förpackningsavfall, returpapper och farligt avfall i fråga om batterier och ljuskällor baserat på flerfackskärl ska erbjudas boende i småhusbebyggelse. Systemet kommer att testas i ett antal provområden med start under hösten 2014. Om systemet fungerar bra finns planer på att erbjuda systemet med flerfackskärl i hela kommunen. Nuvarande system med återvinningsstationer kommer också att finnas kvar för de hushåll som väljer att inte gå med i flerfacksystemet.

Beslutet om ett nytt insamlingssystem baseras på en uppfattning om att det nuvarande systemet med återvinningsstationer inte har erbjudit en tillräcklig servicenivå för att kunna fungera på avsett sätt och möjliggöra en önskad grad av källsortering. Genomförda plockanalyser visar tydligt att vi med befintligt system inte kan nå upp till de sorteringsmål som ställdes upp i avfallsplanen från 2009. Renhållningskollektivets kostnad för förbränning av förpackningar och tidningar som inte har sorterats ut uppgår årligen till cirka 3,5 miljoner kronor. I enkätundersökningar är det också just närhet och användarvänlighet som efterfrågas. Med ett fastighetsnära insamlingssystem bedöms därför förutsättningarna för en effektiv utsortering av producentansvarsavfall vara betydligt bättre än i dagens system. Inledningsvis kommer tjänsten att medföra en viss merkostnad för abonnenterna vilket innebär ett avsteg från principen att producenterna ska bekosta insamling, hantering och behandling av förpackningar och returpapper. Vid en eventuell förändring av lagstiftningen i enlighet med avfallsutrednings förslag kommer dock en ersättning att utgå till kommunerna för insamlingen av producentansvarsavfallet.

Kommunens system av returpunkter är utbyggt och omfattar nu 5 anläggningar i Norrköping, Åby, Krokek, Östra Husby och Skärblacka. Som ett komplement till dessa erbjuds också möjligheter till hämtning av grovavfall, farligt avfall och elavfall vid fastighet. Kommunens invånare bedöms därför ha goda möjligheter att lämna källsorterat grovavfall oavsett var man bor.

För kommunens invånare är renhållningsavgiften en av många utgifter och kommunen har i detta avseende ett ansvar att göra sådana prioriteringar att invånarna får största möjliga utbyte av avgiften. I detta utbyte bör allt från servicenivå och tillgänglighet till miljöhänsyn vägas in. Renhållningsavgifterna i Norrköping har inte behövt höjas under de senaste åren och ligger idag i nivå med genomsnittspriset i riket enligt den så kallade "Nils Holgersson-undersökningen. Inför varje årsskifte ska taxenivåerna och intäkterna ses över och relateras till en långsiktig prognos för utgifterna. På så sätt kan behov av taxeförändringar ses i god tid och genomföras successivt istället för att kunderna ska drabbas av stora punktvisa avgiftshöjningar.

I arbetet med avfallsplanen och inriktningen för kommunens framtida avfallshantering har ett antal frågeställningar bedömts som särskilt viktiga. Dessa beskrivs nedan.

Avfallsminimering

Den bästa avfallshanteringen är att förhindra att avfall uppkommer överhuvudtaget och enligt EU:s avfallshierarki utgör just minimering av avfallsmängderna steg ett i hanteringskedjan. Vägen dit är dock svår eftersom det till så stor del handlar om individens inställning till att minska sin konsumtion och att källsortera det avfall som ändå uppstår i hemmen eller i verksamheterna. För kommunen finns det ändå några sätt att främja beteenden som leder i denna riktning. Information är en av de metoder som måste användas flitigt.

Genom information om konsumtion och olika avfalls miljöpåverkan når vi en bit på vägen, men eftersom information inte når alla krävs även ekonomiska styrmedel. Det kan ske på nationell nivå, genom till exempel skatter, men även på lokal nivå genom att kommunen använder renhållningstaxan som styrmedel. Genom att premiera små avfallsmängder och källsortering av producentansvarsavfall och matavfall kan vi minska den delen av avfallsflödet som påverkar klimatet – genom effektivare transporter, ökad materialåtervinning och produktion av biogas ur organiskt avfall.

För de hushåll som framöver väljer att få sitt avfall hämtat i flerfackskärl minskar möjligheterna att påverka sin renhållningsavgift genom minskade avfallsmängder eller förbättrad källsortering. Kärlen finns endast i en storlek och det finns idag inga möjligheter att väga enskilda fraktioner i detta system. Fördelarna för den enskilde utgörs istället av att man slipper att lägga tid och pengar på att själv transportera avfallet. De flesta hushåll anger också att närhet och användarvänlighet är de viktigaste faktorerna för att man ska förbättra sin källsortering. Flerfacksystemet bedöms tillgodose just dessa behov och förhoppningen är att utsorteringen av både producentansvarsavfall och matavfall ska öka vid införandet av systemet.

Det farliga avfallet

En av de absolut viktigaste frågorna i det kommunala arbetet med avfallsfrågor är hur vi kan upprätthålla eller ytterligare förbättra den höga utsorteringen av farligt avfall från övrigt avfall och se till att det lämnas till rätt plats. Oavsett om farligt avfall hamnar bland avfall som ska förbrännas, rötas, komposteras eller deponeras ger det upphov till olika former av negativa hälso- och miljöeffekter. Det är därför absolut nödvändigt att det sorteras ut och omhändertas på ett lämpligt sätt. Sedan förra avfallsplanen har en rad åtgärder genomförts. Kommunen har arbetat aktivt med information kring hantering av det farliga avfallet. I dag har många fastighetsägare till flerfamiljshus anordnat möjligheter för de boende att lämna sitt farliga avfall i fastighetsnära system och förutom vid returpunkterna kan farligt avfall även lämnas vid nio så kallade Samlare (insamlingsskåp) som finns utplacerade i livsmedelsbutiker runt om i kommunen. Kommunen erbjuder också hämtning av farligt avfall med miljöbilen enligt ett fastställt schema och efter budning.

Från enkätundersökningar genomförda 2012 vet vi att 93 procent av de tillfrågade anser att de känner till vad som menas med farligt avfall. Över 90 procent uppger att de alltid sorterar ut och lämnar både farligt avfall och elavfall separat från övrigt avfall. Motsvarande siffror för medicinrester är 81 procent. Samlaren är ännu inte så känd och knappt 30 procent uppger att de känner till detta insamlingssystem. När det gäller informationen om hur man ska hantera farligt avfall uppger cirka 80 procent att de tycker att informationen är tillräcklig.

I arbetet med avfallsplanen har en rad metoder för att förbättra insamlingen av farligt avfall diskuterats. Slutsatsen av dessa diskussioner är att det inte finns någon patentlösning utan att frågan måste angripas från flera håll. Att ytterligare både höja hushållens kunskapsnivå om farligt avfall och öka tillgängligheten i insamlingssystemet bedöms dock vara avgörande aspekter för den fortsatta utvecklingen av systemet för hantering av hushållens farliga avfall.

Den utökade källsorteringen av matavfall

I hushållen

På det nationella planet finns etappmål för ökad resurshushållning i livsmedelskedjan (miljömålet "God bebyggd miljö") och sedan flera år är det även förbjudet att deponera organiskt avfall. I Norrköping har vi sedan 1998 successivt infört källsortering av matavfall och sedan 2007 har alla hushåll möjlighet att lämna källsorterat matavfall. Kommunen bidrar även till att minska utsläppen av växthusgaser bland annat genom att främja användningen av förnybara fordonsbränslen vid all upphandling av kommunala transporter.

Erfarenheter från andra kommuner samt från de år som systemet varit i drift i Norrköping visar att frivillighet är en viktig framgångsfaktor när det gäller källsortering av matavfall. I den nya renhållningstaxan finns också sedan 2007 en frivillighet att källsortera matavfall, men en styrning som gör att det blir dyrare att inte göra det. Totalt i kommunen källsorterar idag 71 procent av hushållen matavfall för central behandling medan 11 procent har valt att själva ta hand om sitt matavfall genom hemkompostering. 18 procent av hushållen väljer att inte källsortera matavfall utan lämnar sitt hushållsavfall i blandad fraktion. Det stora flertalet av dessa hushåll finns flerfamiljshus där fastighetsägaren har ansvar för valet av abonnemangsform. Tittar man bara på de permanenta villahushållen visar detta att 69 procent källsorterar matavfall för central behandling, 27 procent hemkomposterar och 4 procent lämnar sitt hushållsavfall i blandad fraktion.

För att öka mängderna som samlas in för central behandling kommer stora insatser att behöva göras. Det handlar om att öka incitamentet i taxan, arbeta hårdare med information om fördelarna med rötning och biogasproduktion och hjälpa de fastighetsägare som har svårt att få källsorteringen att fungera. Det handlar också om att kontrollera att de som väljer att hemkompostera har komposter som fungerar. Tyvärr visar resultatet av genomförda plockanalyser att mycket matavfall hamnar

bland det brännbara avfallet i onödan, både hos hemkomposterare och hos dem som har ett separat kärl för insamling av matavfall. Potentialen att öka insamlingen av matavfall bedöms därför sammantaget vara stor.

I verksamheter

Verksamheter som storkök, restauranger och livsmedelshandel ger upphov till större mängder matavfall. När det gäller matavfallet finns stora fördelar med källsortering och en biologisk behandling. Det är de stora mängderna, avfallets renhet och möjligheterna att hämta avfallet oförpackat och även arbetsmiljöfrågor som bidrar till denna bedömning. Eftersom det också rör sig om ett väsentligt mindre antal avfallsproducenter bör det vara lättare att upprätthålla en hög kvalitet och renhet även i ett längre perspektiv. Regeringens utredning kring en begränsning av kommunens ansvar skulle kunna resultera i att kommunen inte längre ansvarar för detta avfall. Oavsett vem som i framtiden kommer att ansvara för detta avfall så kommer det att utgöra en väsentlig del av underlaget för en bärkraftig biogasproduktion.

Avfallet är tungt och blött, vilket gör att dagens kärlbaserade insamlingssystem kan ge upphov till problem i hanteringsens olika led. Metoderna för hämtning och biologisk behandling av matavfall från storproducenter kan förbättras bland annat genom att systemet med matavfallskvarnar utvecklas. Detta system bygger på att verksamheten installerar en kvarn och en behållare där det malda matavfallet lagras. Avfallet hämtas sedan med slamsugningsbil och kan köras direkt till rötning. Hanteringen är bra ur många aspekter, men framförallt förbättrar det arbetsmiljön för dem som hanterar matavfallet i köken och för dem som ska hämta det. Kommunen planerar för närvarande för etablering av ett stort antal nya tillagningskök och i detta arbete bör möjligheterna till installation av avfallskvarnar för matavfall beaktas. Även andra metoder för hantering och insamling av matavfall kan vara aktuella och kommunen bör hålla sig à jour med metodutvecklingen inom detta område.

Anpassning till brukarnas behov

Närheten

Enkätstudier hos hushåll i kommunen har visat att närheten rangordnas som den viktigaste aspekten för att hushållen ska källsortera sitt avfall. I fallande ordning kommer därefter kunskap om hur källsortering ska ske, vetskap om vad som sedan händer med avfallet samt minskad avgift. Hur den framtida avfallshanteringen i Norrköping bättre kan anpassas till brukarnas behov i olika boendeformer och typer av bebyggelse har också varit en fråga som diskuterats ingående i revideringen av avfallsplanen. I områden där det är befogat av trafiksäkerhetsskäl bör gemensamma hämtställen inrättas även om en sådan åtgärd går stick i stäv med strävan mot närhet och fastighetsnära system.

Idag finns inga möjligheter för småhus att få hämtning av producentansvarsfraktioner nära hemmet. Med relativt stor sannolikhet kommer lagstiftningen på sikt att ändras så att kommunerna ges ansvar för insamling av allt avfall som uppkommer i hushållen inklusive sådant avfall som omfattas av producentansvar. Detta skulle då ge kommunerna frihet att själva välja det eller de system för insamling som bedöms passa bäst ur ett helhetsperspektiv. I begreppet helhetsperspektiv omfattas då aspekter som användarvänlighet, praktisk hantering, ekonomi, insamlingsgrad och fraktionernas kvalitet. Under 2012 beslutade tekniska nämnden att ett frivilligt system med fastighetsanknuten insamling av förpackningsavfall, returpapper och även visst farligt avfall skall erbjudas till alla hushåll i småhusbebyggelse.

I flerfamiljshus finns väsentligt bättre möjligheter att anordna fastighetsnära insamling av producentansvarsavfall. Kommunen har en positiv grundinställning till och uppmuntrar ett införande av fastighetsnära insamlingssystem för producentansvarsavfall. Kommunen ska dock i sina kontakter med producentorganisationerna bevaka att utbyggnaden av de fastighetsnära systemen inte sker på bekostnad av de publika återvinningsstationerna, utan att systemen istället kan komplettera varandra.

Flexibilitet

Genom att erbjuda kommunens invånare ett system för avfallshanteringen med utrymme för flexibilitet bör man kunna uppnå en högre grad av anpassning till brukarens behov och därmed också nå en bättre utsortering.

En frågeställning har varit hur kommunen ska anpassa ett system med bland annat utökad källsortering av matavfall till brukarnas behov. Nyttan med den separata hanteringen av matavfall är till stor del beroende av det utsorterade materialets renhet. Felsorterat material försvårar möjligheterna till rötning och återföring av biogödsel. Med en frivillighet i källsorteringssystemet bedöms de kvalitetsrelaterade problemen vara mindre än i ett system som bygger på tvång. Hushåll eller fastighetsägare till flerfamiljshus, som av olika anledningar inte vill eller kan sortera ut en ren matavfallsfraktion ska heller inte behöva tvingas till detta. Frivilligheten kan dock riskeras vid en alltför kraftig styrning i taxan. Att resonemanget om att frivillighet gynnar hög kvalitet bekräftas av genomförda undersökningar av det utsorterade matavfallet där renhetsgraden i matavfall från villor uppgår till 98 procent och 98,7 procent i matavfall från flerbostadshus.

Varje del av den kommunala avfallshanteringen behöver inte vara självfinansierad utan det är den totala verksamheten inom ramen för det kommunala renhållningsansvaret som ska gå jämnt upp. Detta ger Norrköping Vatten och Avfall goda möjligheter till flexibilitet i renhållningstaxan i syfte att styra mot ett miljömässigt önskvärt beteende.

Att ställa miljökrav på avfallshanteringen

I arbetet med avfallsplanen har även diskuterats i vilken utsträckning kommunen bör ställa miljökrav vid upphandling av tjänster för avfallshanteringen. Redan idag ställs hårda miljökrav i nästan alla led av hanteringen. Till exempel sker i dag all insamling av hushållsavfall med fordon som drivs av förnyelsebara bränslen. Alla anläggningar som anlitas för behandling av insamlade avfallsfraktioner är tillståndsprövade och har i många fall också egna miljöledningssystem för styrning och kontroll av sin verksamhet. För vissa av de insamlade avfallsslagen ligger behandlingsanläggningen på ett sådant avstånd att det kräver mer långväga transporter. Här finns fortfarande ett utrymme för kommunen att skärpa miljökraven och till nästa upphandling bör kommunen överväga att ställa krav på förnyelsebara bränslen även i detta led av transportkedjan.

Behandlingen av matavfall bidrar till produktionen av biogas som är ett fossilfritt fordonsbränsle som dessutom är väsentligt bättre än de flesta andra bränslen även med avseende på andra miljö- och hälsoaspekter. Det skulle därför vara både pedagogiskt och miljömässigt fördelaktigt om kommunen kunde ställa krav på att renhållningsfordonen kunde köras på detta bränsle. Ett sådant krav förutsätter dock att kommunens riktlinjer avseende drivmedelskrav för kommunala transporter revideras.

Vision och övergripande mål för avfallsarbetet i Norrköping

Vision

Den övergripande visionen när det gäller avfallshanteringen i Norrköpings kommun kan sammanfattas i följande mening:

Avfallshanteringen i Norrköping ska bidra till en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar samhällsutveckling.

Med detta ställningstagande har Norrköping slagit fast att inom avfallsområdet inte bara följa den allmänna utvecklingen nationellt och internationellt utan även aktivt bidra till att utveckla långsiktigt hållbara system för hantering och behandling av avfall. Dessa system ska också i ett vidare perspektiv bidra till en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar samhällsutveckling. Norrköpings kommun ska också till en rimlig kostnad erbjuda sina invånare en avfallshantering med hög servicenivå. För att utvecklingen skall gå i riktning mot den uppställda visionen är det väsentligt att vi alla drar åt samma håll.

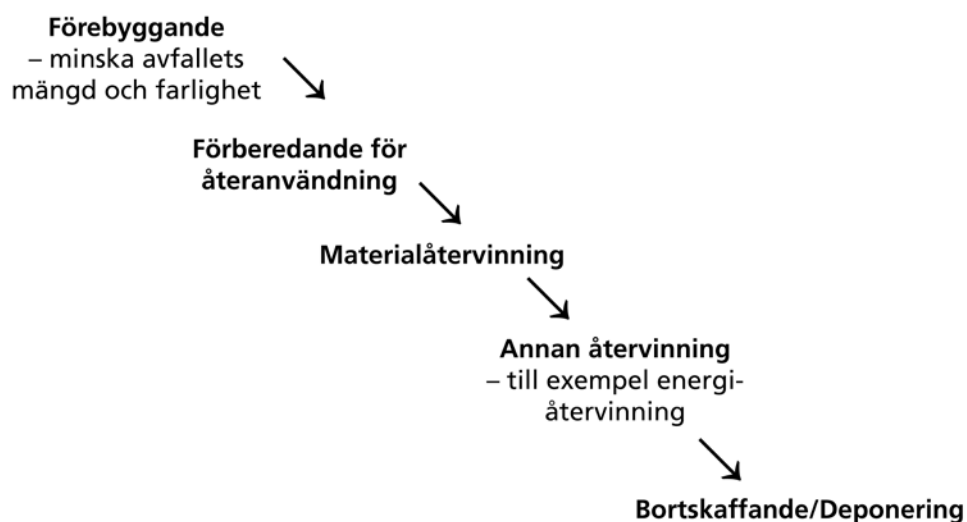
Samarbete, lyhördhet och kunskap när det gäller utveckling inom teknik- och miljöområdet, samhällsplanering samt invånarnas åsikter är viktiga aspekter i arbetet med att utforma Norrköpings framtida avfallshantering. Kommunen måste även i sina roller som upphandlare, tillsynsmyndighet, fastighetsägare och hyresvärd aktivt delta i arbetet för att vi skall kunna omvandla visionen till verklighet.

Avfallshierarkin

Den så kallade avfallshierarkin grundar sig på ett EU-direktiv. Hierarkin ger tydliga signaler till politiker och lagstiftare om i vilken riktning som avfallshanteringen måste gå i det större perspektivet. På det lokala planet visar den också i vilken ordning olika behandlingsmetoder för avfall bör användas. Hierarkin utgör grunden för hur Norrköpings kommun arbetar med avfallsfrågor.

Avfallshierarkin är uppdelad i fem steg:

1. **Förebyggande** – det allra bästa är att se till att så lite avfall som möjligt uppstår.
2. **Förberedande för återanvändning** – det näst bästa är att avfallet används igen. Ett exempel på återanvändning är när du lämnar gamla kläder till klädinsamling.
3. **Materialåtervinning** – då materialet i avfallet kan återvinnas sparas stora resurser. Exempelvis kan pappers- och ståltillverkning börja redan i pappersbruk eller stålverk istället för att man hämtar råvarorna i skog eller gruva.
4. **Annan återvinning** – det avfall som inte kan återanvändas eller återvinnas blir en resurs i form av till exempel elenergi och värme.
5. **Bortskaffande/Deponering** – det sista alternativet innebär vanligen att avfallet hamnar på ”soptippen” eftersom det inte kan användas som en resurs.

Övergripande mål

Allmänt

För att visionen så småningom ska bli verklighet har ett antal övergripande mål för Norrköpings kommuns avfallshantering formulerats. Målen följer i möjligaste mån avfallets väg från dess uppkomst i konsumtionsledet till dess att det slutligen behandlas.

Tanken med de övergripande målen är att de ska vara relevanta under lång tid framöver och att de ska ge stadga och långsiktighet i kommunens arbete med att utveckla och förbättra avfallshantering. De är därför formulerade kring principiella synsätt och värderingar snarare än runt särskilda hanteringsmetoder eller teknisk utrustning. Inriktningen i målen har sin bakgrund i de nationella och regionala målsättningar som finns inom avfallsområdet.

Minimering av avfallets mängd och farlighet

Avfallets mängd ska minimeras genom åtgärder i produktions-, distributions- och konsumtionsleden. Innehållet av hälso- och miljöfarliga ämnen ska minimeras.

Avfallsmängder och avfallets innehåll av hälso- och miljöfarliga ämnen styrs av lagstiftning, ekonomisk tillväxt, förpacknings- och produktutveckling samt av våra konsumtionsmönster. De val och avvägningar vi gör när vi konsumerar avgör i det längre perspektivet både produktionssätt och vilka råvaror som används vid produktionen av de varor vi köper. En viss styrning av avfallsmängderna kan sannolikt uppnås genom den kommunala renhållningstaxan och lagstiftning, men det är först när företagen ändrar sitt produktionssätt och vi som invånare, kommun eller företag förändrar vårt konsumtionsmönster som några egentliga effekter på avfallets mängd och farlighet erhålls.

Målet ovan nås därför främst genom åtgärder som vidtas innan avfallet blir föremål för kommunens avfallshantering. Fortsatta insatser för att miljöanpassa kommunens upphandling i kombination med informationsarbete är möjliga vägar att nå målet.

Källsortering

Ett bättre omhändertagande av avfall ska uppnås genom att avfallet sorteras vid källan.

För att nå hela vägen krävs att vi gemensamt anstränger oss och skapar fungerande system för källsortering. Källsortering är särskilt viktig när det gäller att skilja ut hälso- och miljöfarliga ämnen ur avfallet, men även för att möjliggöra återanvändning, materialåtervinning och för att hålla en hög kvalitet på matavfallet.

Avfallsbehandling

Restprodukterna ska i största möjliga mån återvinnas genom återbruk, materialåtervinning eller energiutnyttjande. Deponering ska vara den sista utvägen.

Källsorterat lättnedbrytbart organiskt avfall, så kallat matavfall, ska behandlas med biologiska metoder.

Målen syftar till att avfallet ska behandlas på ett sätt som gör att det nedlagda arbetet i produkten och naturresurser i form av material, näringsämnen och energi ska tas tillvara på bästa sätt – allt enligt den så kallade avfallshierarkin. Enbart det avfall som inte kan återvinnas för att dra nytta av antingen dess material, näring eller energi ska deponeras.

Avfallshanteringens effekter på människa och miljö

Källsortering, insamling och behandling av avfall ska ske på ett sådant sätt att störningar och risker för miljön eller människors hälsa minimeras.

Hantering och behandling av avfall kan medföra olika effekter på människa och miljö. Det är Norrköpings kommuns strävan att negativ påverkan från både kommunal och privat avfallshantering ska vara så liten som möjligt. Väl källsorterat avfall som hämtas med fordon som drivs på förnybart bränsle och behandlas på bästa sätt ger energi- och resursbesparingar bland annat via materialåtervinning och produktion av fordonsgas, fjärrvärme och el. Modern utrustning när det gäller fordon, kärl och övrig teknisk utrustning har också bidragit till att förbättra arbetsmiljön för dem som arbetar med att hämta avfall. Trots alla positiva åtgärder som redan genomförts är det ändå viktigt att komma ihåg avfallshanteringens sanitära aspekter och att bibehålla fokus på en god arbetsmiljö. Bygg- och miljökontoret upprättar årligen en plan över hur tillsyn inom bland annat avfallsområdet ska utföras. Tillsyn är viktigt för att kontrollera att lagstiftning och föreskrifter inom avfallsområdet efterlevs så att hanteringen av avfall inte medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Kommunen bör fortsätta sitt arbete med att minska arbetsmiljöproblemen i avfallshanteringen. Arbetet ska styras av nationell lagstiftning och kommunala riktlinjer för arbetsmiljö och tillgänglighet. Arbetet kan utvärderas i form av undersökningar av personalens hälsa och upplevelse av arbetsmiljön.

Postadress
Box 85, 601 02 Norrköping

Besöksadress
Lindövägen 5B

Växel
011-15 36 00

Kundservice
011-15 15 50

Kundservice
kundservice@norrkopingvattenavfall.se

Konkreta mål och åtgärder för en bättre avfallshantering

Avfallslämnaren i fokus

Mål

1. Norrköpings invånare ska erbjudas en användarvänlig och prisvärd avfallshantering med hög servicenivå. I undersökningar av kundnöjdhet ska minst 90 procent uppge att de är nöjda eller mycket nöjda.
2. Senast 2014 ska alla hushåll omfattas av renhållningsabonnemang.
3. Gemensamma hämtställen ska prioriteras vid kommunal fysisk planering och lovgivning där det behövs ur trafiksäkerhetssynpunkt.
4. Senast 2016 finns tillfredsställande fysiska möjligheter att källsortera farligt avfall, producentansvarsavfall och matavfall i minst 65 procent av de fastigheter och lokaler där kommunen driver verksamhet och kan påverka avfallshanteringen.

Strategier

Tydlighet, rimliga förväntningar och nöjda invånare

Ramarna för den kommunala avfallshanteringen anges i gällande lagstiftning. Denna anger ansvarsfördelningen mellan olika aktörer och slår också fast kommunens skyldigheter gentemot invånarna. Lagstiftningen bygger på en avvägning mellan sanitära behov, den enskilde fastighetsägarens rättigheter och långsiktiga miljöfrågor. Inom lagstiftningens ramar är dock varje kommun fri att anordna avfallshanteringen på det sätt som bäst passar de specifika lokala förhållandena.

Idealiskt vore om denna hantering både kunde anpassas till varje avfallslämnarens individuella behov samtidigt som den kunde ske helt utan negativ påverkan på miljön eller på människors hälsa. Detta är dock vare sig tekniskt möjligt eller ekonomiskt rimligt och avfallshanteringen bygger därför på en lång rad kompromisser mellan dels den enskildes intressen på service och låga kostnader, dels utförarens önskemål om arbetsmiljö, rationella och hanterbara system och dels de krav som miljön ställer.

Vad miljön och människors hälsa kräver är svårt att bedöma i det kortare perspektivet. Här får kommunen hjälp av den lagstiftning som finns på området, de nationella miljömålen och även av den nationella avfallsplanen som både anger ramarna och pekar ut prioriterade områden för avfallshanteringen.

Hur kommunen lever upp till invånarnas krav och önskemål kan vi ta reda på genom att fråga. När vi frågar bör vi ställa frågorna på ett sådant sätt att svaren kan jämföras från år till år men också med andra kommuner. Vi kan också indirekt undersöka kundnöjdheten genom att mäta hur väl insamlingen fungerar. Är man som invånare nöjd med den service som erbjuds så är man sannolikt också mer benägen att följa de råd och anvisningar som ges avseende sortering. Ytterligare ett område som Norrköping Vatten och Avfall arbetar med och kan utveckla ytterligare är hanteringen av klagomål med avseende på hur de tas emot, sammanställs och används vid utvärdering och utveckling av verksamheten.

Det är också viktigt att vi är överens om vad som kan vara rimliga förväntningar vad gäller avfallshanteringen. Hur mycket arbete och pengar kan kommunen å ena sidan förvänta sig att invånarna tycker att det är rimligt att lägga ner på att hantera och bli av med sitt avfall. Hur stora förväntningar kan invånarna å andra sidan ha på den service som kommunen erbjuder.

Ett gott samarbete mellan kommunen och invånarna är en nödvändighet för att avfallshanteringen ska fungera. I detta samarbete ställs höga krav på båda parter. Kommuninvånarna ska källsortera sitt avfall i ett tiotal olika avfallsfraktioner och lämna det på rätt plats, skotta dragvägar och i vissa fall också se till att enskilda avloppsanläggningar är tillgänglig för tömning och fungerar som de ska. Kommunen å andra sidan ska hämta invånarnas avfall året runt oavsett boendeform och årstid, transportera och behandla avfallet med mycket högt ställda miljömässiga ambitioner och dessutom göra detta till en kostnad som framstår som rimlig. För det allra mesta fungerar detta samarbete utmärkt. Norrköpingsborna är relativt nöjda, vi har en miljömässigt mycket bra avfallshantering och abonnemangskostnaderna för hushållen ligger i nivå med riksgenomsnittet.

Ibland förekommer avfallsrelaterade klagomål eller frågor avseende förhållanden som kommunen inte kan påverka. Då är det viktigt att korrekta hänvisningar kan ges och att frågan slussas till rätt aktör. De vanligaste sådana klagomålen rör ordning och sortering i avfallsutrymmen i flerfamiljshus och på återvinningsstationer för producentansvarsavfall.

Information och kommunikation

Kommunen bör sträva efter att hela tiden förbättra kommunikationen med hushållen och fastighetsägarna om källsortering och avfallshantering. Beslut om hur denna information ska utformas och vilka informationskanaler som ska användas kan inte anges i avfallsplanen. Dessa bör istället anpassas till de specifika behoven från fall till fall. De befintliga kanalerna med bland annat Sopbladet har fungerat bra, men kommunen bör också arbeta med att hitta alternativa vägar för att nå ut med information och vägledning. Att samordna information med något som hushållen har annan nytta av och som därför sparas är en väg att gå som har visat fungera i andra kommuner. Att arbeta med modernare tekniska metoder som till exempel en sorterings-app i telefonen kan vara ett annat exempel.

Rättvisa och prisvärde

Viktiga förutsättningar för att kommunen ska kunna erbjuda en prisvärd avfallshantering är att alla som ger upphov till hushållsavfall är med och betalar för sig och att kostnader som ska ligga på verksamheter inte belastar kommunens hushåll. Arbetet med att identifiera alla som bör omfattas av ett renhållningsabonnemang måste därför fortsätta. Kommunen har också fattat beslut om att införa någon form av inpasseringskontroll vid returpunkterna. Detta främst för att minska problemen med att verksamhetsavfall lämnas på returpunkterna som om det vore hushållsavfall. Det kommer också medföra att avfallstransporter över kommungränserna inte sker utan att en ekonomisk uppgörelse mellan berörda kommuner kommer till stånd. I denna fråga bör kommunen också aktivt söka regionala lösningar för att underlätta för människor som till exempel bor och arbetar i olika kommuner att källsortera och lämna sitt avfall på ett sätt som passar dem. Genom att personalen inte heller behöver ifrågasätta avfallslämnarnas rätt att lämna avfall eller kräva betalning kommer också arbetsmiljön på returpunkterna att förbättras.

Kommunen skulle också kunna erbjuda en avfallshantering med ytterligare högre prisvärde om utsorteringen av förpackningsavfall kunde öka. En stor del av det brännbara avfallet består just av felsorterade förpackningar och returpapper. Som utsorterade materialfraktioner representerar dessa avfallsslag normalt ett ekonomiskt värde medan samma avfall i fraktionen för brännbart avfall orsakar kostnader för renhållningskollektivet. I dag betalar renhållningskollektivet cirka 3,5 miljoner kronor i förbränningsavgifter för avfall som omfattas av producentansvar men som inte har sorterats ut från det övriga avfallet. Det ekonomiska värdet av en bättre källsortering varierar kraftigt beroende på vilket material det är fråga om men att elda avfall kan kosta upp till cirka 500 kr per ton medan prisbilden för källsorterade förpackningsfraktioner kan variera mellan en kostnad i nivå med behandlingsavgiften för brännbart avfall till en ersättning på upp till ett par tusen kronor beroende på aktuellt metallpris. I dag innebär det en kostnad att lämna källsorterade plastförpackningar för återvinning medan tidningar, pappers- och metallförpackningar betingar högst värde.

De flesta invånarna sköter sin källsortering på ett mycket bra sätt. De plockanalyser som genomförs visar dock att alltför många fastighetsägare som har anmält att de hemkomposterar och därför inte har något behov av ett kärl för matavfall ändå lägger sitt matavfall i fraktionen för brännbart avfall. Bygg- och miljökontorets kontroller har också visat att en betydande andel som har anmält att de hemkomposterar helt saknar kompost eller att den som finns inte sköts eller knappt används. Ett sådant beteende är problematiskt ur ett rättviseperspektiv och innebär också att kostnaden för insamling och behandling av det aktuella avfallet snedfördelas och att renhållningsavgiften för de övriga i renhållningskollektivet blir högre än nödvändigt. Det innebär också att produktionen av biogas blir lägre än den skulle kunna vara. Kommunen bör därför fortsätta sitt arbete med att följa upp

problem kopplade till källsortering av matavfall och minska den ekonomiska stimulansen som ges till hemkomposterare.

Erfarenheter från avfallshanteringen visar också att det förekommer att fastighetsägare abonnerar på för små eller för få kärl och att avfall istället lämnas på returpunkterna och i offentliga system längs vägar eller på rastplatser. Kommunens arbete för att öka rättvisan mellan abonnenterna och en korrekt kostnadsfördelning bör därför också omfatta kontroll av abonnemangens storlek i förhållande till fastighetens behov.

Effektiva och användarvänliga system – rimliga ambitioner

Avfallshanteringens syfte – att på uppdrag av invånarna samla in och omhänderta hushållsavfall till låg kostnad och liten negativ miljöpåverkan – uppnås bäst om systemen görs med användaren i fokus. Effektivitet och användarvänlighet utgör också de första målen i den nationella avfallsplanen. Kommunen bör fortsätta arbetet med att förenkla och förbättra invånarnas förutsättningar och möjligheter att kunna lämna sitt avfall på sätt, på platser och på tider som anpassas till de faktiska behoven.

Olika bebyggelse ställer olika krav och hårt drivna krav på källsortering kan vara svårare att få att fungera i områden där många delar på samma soprum. När det gäller till exempel fraktioner med höga krav på renhet kan alltför hårt drivna krav ge negativa konsekvenser för fraktionen som helhet. Krav på källsortering bör därför anpassas till vad som bedöms vara möjligt och rimligt. Samtidigt måste boende även i områden där många delar på samma soprum ges möjlighet att leva ett miljöanpassat liv och att bidra till en kretsloppsanpassad avfallshandling. Sammantaget innebär detta att möjligheterna att lämna hushållsavfall i blandad fraktion inte bör försvåras ytterligare och att val av abonnemang för blandat avfall inte bör utesluta hämtning av källsorterat matavfall.

I linje med strävan mot användarvänliga system har kommunen under 2012 fattat beslut om att erbjuda fastighetsanknuten insamling av producentansvarsfraktioner och farligt avfall i ett system med flerfackskärl i småhusbebyggelse. Denna abonnemangsform kommer att vara frivillig och merkostnaden för kärl och insamling jämfört med dagens system beräknas kunna begränsas genom intäkter från ersättning för insamlade materialfraktioner. Beslutet bedöms medföra både en kraftigt förbättrad service men också öka utsorteringen av producentansvarsavfall och farligt avfall.

Tidigare avfallsplaner har innehållit en kommunal vilja att främja gemensamma hämtställen i alla typer av boende former. Erfarenheter från de platser där detta har införts visar dock att kommunens och därmed renhållningskollektivets kostnad inte sjunker nämnvärt samtidigt som den administrativa bördan och risken för sämre sorteringsresultat stiger. I det fortsatta arbetet bör därför gemensamma hämtställen endast prioriteras där det finns uppenbara svårigheter att anordna hämtning av avfall

vid varje fastighet. Däremot bör vi i kommunen vara öppna för att väder, viss bebyggelse struktur och andra särskilda omständigheter kan medföra svårigheter för avfallshanteringen. I till exempel starkt kuperade områden där bostäder finns eller planeras kan det bli nödvändigt att anordna tillfälliga gemensamma hämtställen vintertid. I nya områden bör detaljplanen vid behov innehålla lämplig plats sådan avfallshandling. Behovet bör bedömas i samråd mellan stadsbyggnadskontoret och Norrköping Vatten och Avfall.

Kommunala lokaler

Det är viktigt att vi i den kommunala verksamheten kan föregå med gott exempel. Att införa och tillämpa källsortering av avfall är ett exempel på område där kommunens egna verksamheter bör ligga i framkant.

Stadsbyggnadskontorets avdelning lokalförsörjningen arbetar sedan flera år aktivt med att förbättra verksamheternas möjligheter att källsortera avfall. Under de senaste åren har utrymmen för källsortering byggts vid många verksamheter och för närvarande finns möjlighet att källsortera matavfall, producentansvarsavfall och farligt avfall vid cirka 58 procent av de objekt som kontoret har ansvar för. I dessa ingår både kommunalt ägda och externa fastigheter. Större renoveringar av fastigheter sker med ungefär 30 års intervall och i samband med detta görs också en uppgradering av utrymmen för avfallshandling. Utöver detta har samarbetsprojekt med gymnasieskolans byggprogram samt lärlingsutbildning inom anläggningssektorn resulterat i flera nya hus för källsortering. En rimlig ambition både kostnads- och arbetsmässigt är att minst 5 objekt per år förses med möjligheter till källsortering.

Det kommunala bostadsbolaget Hyresbostäder har redan idag infört möjligheter till fastighetsnära källsortering av producentansvarsavfall i nästan hela sitt fastighetsbestånd.

Åtgärdsförslag – Avfallslämnaren i fokus

Genomföra återkommande undersökningar av hur kunderna upplever de tjänster som kommunen erbjuder inom avfallsområdet. Undersökningarna ska omfatta; utbud, servicegrad, användarvänlighet, prisvärde. Uppföljningen ska ske enligt system som tillåter jämförelse med andra kommuner.	NoVA
Fortsätta informera hushållen om källsortering och hantering av avfall via t.ex. Sopbladet. Fortsätt utveckla kanalerna för informationen med målet att uppnå hög tillgänglighet och aktualitet samt att den når de önskade målgrupperna.	NoVA
Prioritera enkelhet och användarvänlighet i alla tjänster som erbjuds. Tankesättet ska genomsyra tjänstens utformning, prissättning, öppettider m.m.	NoVA
Revidera tjänsteutbudet regelbundet och arbetet i övrigt utifrån ett kostnads/nyttoperspektiv. Avveckla kostnadskrävande insatser och tjänster med ingen eller liten positiv miljöeffekt som inte är nödvändiga eller önskvärda av andra skäl.	NoVA
Identifiera samtliga fastigheter som bör omfattas av renhållningsabonnemang och inlemma dem i renhållningskollektivet.	NoVA
Kontrollera och korrigerar befintliga abonnemang med avseende på antal kärl och kärlstorlekar i förhållande till det aktuella behovet.	NoVA
Inför möjlighet till fastighetsnära insamling av producentansvarsavfall och farligt avfall.	NoVA
Inför inpasseringskontroll vid samtliga returpunkter.	NoVA
Vid planläggning av ny bebyggelse i områden med begränsad framkomlighet för tunga fordon under hela eller delar av året ska plats för gemensam avfallshantering reserveras. Vid placering av dessa platser ska arbetsmiljö samt rimliga gångavstånd för avfallslämnarna beaktas.	SPN, BMN
Förhandla fram avtal om fastighetsnära hämtning av producentansvarsfraktioner vid flerfamiljsbostäder samt verksamhetslokaler som ägs av kommunen eller kommunala bolag.	Eventfastigheter, SPN, HNAB
Förhandla fram avtal om fastighetsnära hämtning av producentansvarsfraktioner, farligt avfall och elavfall vid kommunala verksamheter.	Eventfastigheter, SPN, HNAB
Inventera behovet av, och vid behov genomför, fysiska förändringar i källsorteringssystem i lokaler, flerfamiljsbostäder och i utrymmen för avfallshantering i kommunalt ägda fastigheter. Fokusera på användarvänlighet för avfallslämnare och städpersonal samt koncentrera åtgärderna till miljömässigt och volymmässigt viktiga fraktioner.	Eventfastigheter, SPN, HNAB

Farligt avfall – vår högsta prioritet

Mål

5. Felsorterat farligt avfall ska inte förekomma i insamlade fraktioner eller i avfall som lämnas till returpunkter.

Strategier

Information

Att förmå invånarna att sortera ut och lämna sitt farliga avfall separat från övrigt avfall är det som prioriteras högst i det kommunala avfallsarbetet. Om detta inte lyckas försvåras eller omöjliggörs mycket annat arbete med att skapa kretslopp genom återvinning av material och energi ur avfallet. En effektiv information och höjning av kunskaps- och medvetandenivån är därför särskilt viktigt för det avfall som har miljö- och/eller hälsofarliga egenskaper. I informationsarbetet kring farligt avfall behöver också läkemedel uppmärksammas och beskrivas.

Flera insamlingsystem

I kommunen finns sedan tidigare en rad sätt för hushållen att kunna lämna ifrån sig sitt farliga avfall på ett miljöriktigt sätt. Returpunkterna tar emot den största andelen men systemet med ”Samlaren” som finns i flera köpcentrum och affärer har också visat sig vara ett populärt sätt att lämna småelektronik, batterier och ljuskällor.

Insamlingsgraden via miljöbilen är relativt begränsad, men den bedöms i dagsläget utgöra ett bra komplement till de fasta inlämningsställena för hushåll utan bil och för flerfamiljsfastigheterna.

Det beslutade systemet med flerfackskärl kommer också att omfatta insamling av farligt avfall i form av batterier och ljuskällor. Systemet innebär en kraftigt utökad servicegrad och bedöms kunna öka utsorteringen av dessa avfallsfraktioner.

Farligt avfall i grovavfall som lämnas på returpunkter

En del av avfallet som lämnas på returpunkterna i fraktionerna för brännbart avfall och deponiavfall är förpackat i säck. Detta innebär en svårighet att avgöra om det förekommer felsorterat farligt avfall i säcken. Kommunen kan genom stickprov och plockanalyser av förpackat avfall studera om det förekommer farligt avfall i dessa fraktioner och därefter också bedöma om det finns något behov av åtgärder.

Medicin till apoteket

Läkemedelsrester i avloppsvatten har länge varit en stor miljöfråga i samhället. Felsorterade läkemedelsrester i det fasta avfallet utgör dock också ett problem. Kommunen bör i sin information till hushållen trycka på vikten av en korrekt hantering av kasserade läkemedel. Kasserade läkemedel omfattas av producentansvar och ska lämnas separat till ett apotek. Det är också producenten eller den som säljer läkemedlet som har ansvar för att informera konsumenten om hur kasserade läkemedel ska hanteras och var det kan lämnas. Denna information sker idag i samverkan med kommunen.

Åtgärdsförslag – Farligt avfall

Prioritera hanteringen av farligt avfall samt kasserade läkemedel i kommunikationen med avfallslämnarna.	NoVA
Erbjud fastighetsnära hämtning av farligt avfall i samtliga boendeformer.	NoVA
Formulera en strategi för hur insamlingssystemet ”Samlaren” ska utvecklas samt regler för ersättning.	NoVA
Undersök förekomsten av farligt avfall i förpackat grovavfall som samlas in eller som lämnas vid returpunkter.	NoVA

Att minska, sortera och hantera avfallet

Mål

6. Mängden matavfall som uppkommer i kommunala verksamheter där mat serveras ska minska kontinuerligt.
7. Senast 2016 ska 85 procent av hushållen källsortera matavfall. Från 95 procent av dessa hushåll ska matavfallet behandlas för produktion av fordonsgas.
8. Mängden felsorterat avfall (producentansvarsavfall och matavfall) i fraktion för utsorterat brännbart avfall ska minska kontinuerligt.
9. Behandling av avfall från returpunkter ska successivt ske högre och högre i avfallshierarkin. Andelen avfall som återanvänds, material- och/eller energiåtervinns ska öka kontinuerligt och andelen avfall som deponeras ska minska.
10. Andelen avfall som materialåtervinns ska öka medan andelen som deponeras ska minska i bygg- och rivningsprojekt där kommunen eller kommunala bolag utgör byggherre.
11. Senast 2016 ska minst 40 tillsyns- och informationsbesök ha genomförts vid lovpliktiga bygg- och rivningsprojekt av varierande storlek. Tillsynen ska omfatta utsortering av miljöfarliga material, övrig källsortering samt transporter av avfall.

Strategier

Maten och miljön

Vid sidan av det farliga avfallet utgör matavfallet hushållens miljömässigt viktigaste avfall. Produktion och transport av våra livsmedel är både energikrävande och ger upphov till stor påverkan på miljön via bekämpningsmedel, närsaltsläckage från åkermark och gödselhantering och utsläpp från arbetsmaskiner och transportfordon. Att slänga mat innebär därför både onödigt resursslöseri och miljöpåverkan. Bästa sättet att minska de negativa effekterna från livsmedelssektorn är därför att undvika att användbara livsmedel slängs. Detta kan vi åstadkomma genom att bli bättre på att planera våra inköp och vår matlagning.

Frågan är relevant både hos hushållen och i de kommunala verksamheter som hanterar och serverar livsmedel. Att hitta sätt att minska matsvinnet är miljömässigt ungefär 10 gånger mer effektivt ur miljösynpunkt än att förbättra hanteringen av det matavfall som slängs. Det är därför ganska enkelt för kommunen att välja var mest resurser bör läggas i syfte att minska miljöpåverkan inom detta område. Avfallsplanen innehåller därför mål om minskade mängder matavfall från

kommunala verksamheter som serverar mat. Mycket av det som behöver göras omfattas redan idag av den Riktlinje för kosten, KS 92/2011 som antogs av kommunfullmäktige i augusti 2012 och som gäller från och med 1 januari 2013. Kommunen bör också i sin kommunikation med hushållen kontinuerligt trycka på vikten av att minska mängden livsmedel som slängs.

Hämtning av källsorterat matavfall från kommunala verksamheter med mer omfattande hantering av livsmedel sker både i kärl och med slamsugningsfordon. Att mala avfallet i en avfallskvarn kopplad till tank som töms med sugbil innebär i de allra flesta fall en fördel både med avseende på arbetsmiljö och i den vidare hanteringen av avfallet. Norrköpings kommun bör också utforma sin avfallstaxa så att det också blir ekonomiskt attraktivt att investera i detta system där det är lämpligt. Norrköping Vatten och Avfall bör också ge stöd och råd när det gäller placering och underhåll av systemet.

Det matavfall som samlas in måste också hanteras på ett miljömässigt bra sätt. Aktuell forskning från IVL och KTH visar att förbränning och rötning av hushållsavfall inte bör ses som konkurrerande metoder utan som komplement till varandra. Rötning av lättnedbrytbart organiskt avfall har fortfarande en högre samhällsekonomisk kostnad och har i övrigt både för och nackdelar ur miljösynpunkt i en jämförelse med förbränning. I de nationella miljömålen och i EU:s avfallshierarki har man dock slagit fast att materialåtervinning bör värderas högre än energiutvinning. Sammantaget innebär detta att den behandlingsmetod som bäst kan leva upp till ställda krav är att röta matavfallet för produktion av fordonsgas som kan ersätta fossila drivmedel som bensin och diesel. Dessutom ger denna behandlingsmetod också ett så kallat biogödsel som, om källsorteringen varit bra, kan återföras till jordbruksmark. Behandlingen leder därför både till återvinning av både energi- och material. Det är också på detta sätt som matavfall från norrköpingsborna behandlas idag. Som god tvåa kommer förbränning av matavfallet i en blandad fraktion vilket innebär att även de hushåll som väljer ett abonnemang för blandad fraktion kan göra så utan något miljömässigt dåligt samvete.

Kompostering som behandlingsmetod av matavfall har nästan inga miljömässiga fördelar jämfört med rötning eller förbränning. Även när det gäller hemkompostering finns ibland miljömässiga problem främst vid brister i skötseln av komposten. Exempel på problem som kan uppstå är avgång av ammoniak och lustgas, dåligt resursutnyttjande av avfallet samt risk för problem med lukt och skadedjur. Kommunen bör därför arbeta för att dels begränsa hemkomposteringen och dels genom tillsyn se till att de komposter som finns sköts på ett korrekt sätt. Taxan bör utformas på ett sätt att hemkompostering främst väljs av hushåll där man har en direkt nytta av den färdiga komposten och därför väljer denna behandlingsmetod även med en kraftigt reducerad eller helt slopad ekonomisk morot.

Fördelarna med biogas och vad man som avfallslämnare är med och bidrar till genom att sortera ut sitt matavfall måste också kommuniceras på ett tydligt sätt. Om

man får förståelse för att man är med och bidrar till en positiv utveckling så kanske detta kan öka motivationen att göra rätt.

Postadress
Box 85, 601 02 Norrköping

Besöksadress
Lindövägen 5B

Växel
011-15 36 00

Kundservice
011-15 15 50

Kundservice
kundservice@norrkopingvattenavfall.se

Rätt sak på rätt plats

Som nämnts tidigare under rubrik ”Rättvisa och prisvärde” finns det en ekonomisk potential i en korrekt sortering av främst producentansvarsavfall. För renhållningskollektivet är det därför viktigt att förpackningar och returpapper sorteras ut och inte belastar fraktionen för brännbart avfall. Även för annat avfall än sådant som omfattas av producentansvar är det viktigt att vi successivt klättrar upp längs trappstegen i avfallshierarkin. Varje steg i rätt riktning innebär en ökad resurshushållning och minskad miljöpåverkan.

Kommunen har därför redan infört eftersortering av deponifraktionen som lämnas på returpunkterna. Detta för att hindra deponering av brännbart avfall eller material som kan materialåtervinnas.

Det planerade systemet med flerfackskärl bedöms också ge kraftigt förbättrade möjligheter att på ett smidigt sätt lägga ”rätt sak på rätt plats”. Vid undersökningar av vad som upplevs som hinder för källsortering uppger hushållen i stor utsträckning behovet av att lagra avfall inomhus samt att transportera det i egen bil till återvinningsstation.

Återbruk är smart

Återbruk innebär i förlängningen att färre saker behöver produceras och att mindre avfall behöver omhändertas. Om återbruket kan få en betydligt större omfattning än i dag och bli en del av människors vardag finns möjlighet att påverka både den miljöpåverkan som uppkommer vid tillverkning och transport av nya produkter och avfallsmängderna även i reella tal. Dit är det dock långt men kommunen kan med olika åtgärder främja uppbyggnaden av en marknad för begagnade produkter. I flera kommuner har man t.ex. etablerat ett samarbete med frivilligorganisationer eller andra aktörer och byggt upp platser för återbruk i anslutning till eller på returpunkter/återvinningscentraler. I någon mån finns detta redan i Norrköping, men systemet skulle kunna utvecklas till att omfatta flera produktgrupper och fler platser och aktörer.

Kommunen kan också i egenskap av stor konsument och avfallsproducent bidra till att främja återbruk av produkter och material genom att lämna uttjänta produkter i form av möbler, elektronik och annan utrustning till begagnatmarknaden. Man kan också i den egna verksamheten återanvända till exempel möbler och utrustning.

Byggavfallet måste prioriteras

Sett till den totala miljöpåverkan så står bygg- och rivningssektorn för de största avfallsrelaterade problemen, men också utmaningarna. Mängderna är stora och det är inte ovanligt att byggnadsmaterial och därmed också rivningsavfall innehåller miljö- och hälsoskadliga ämnen. Samtidigt innehåller det stora mängder material

som skulle kunna återbrukas, materialåtervinnas eller energiåtervinnas. Branschen präglas också av pressade tidsramar, arbetsplatser med begränsade utrymmen och flera aktörer.

Bygg- och rivningsavfall, med undantag av de mindre mängder som hushållen lämnar som grovavfall, ligger utanför det kommunala renhållningsansvaret. För att kunna påverka hanteringen av detta avfall krävs därför åtgärder som ligger utanför den kommunala renhållningsorganisationen. Byggnads- och miljöskyddsnämnden har däremot dubbla beröringspunkter med denna bransch. Dels vid prövning av bygg- och rivningslov och dels vid tillsyn av verksamheter enligt miljöbalken. Genom att inom nämndens ansvarsområde ge relevant information och ställa krav vid prövning och sedan följa upp hanteringen under genomförandefasen bör källsortering och övrig hantering av avfall i bygg- och rivningssektorn kunna förbättras.

Till hjälp finns riktlinjer för val och dokumentation av produkter vid ny- och ombyggnad, underhåll, förvaltning och rivning som antagits av kommunfullmäktige. Riktlinjerna ingår i den större riktlinjen för upphandling men finns också beskrivna och förklarade i en egen ”Handbok för giftfritt byggande”. Även om denna främst vänder sig till byggande i kommunal regi kan den vara tillämplig även i åtgärder utanför den kommunala sfären. En annan viktig faktor för att minska bygg- och rivningsavfallets innehåll av farliga ämnen är grundliga rivningsbesiktningar genomförs innan en byggnad rivs.

Åtgärdsförslag – Att minska, sortera och hantera avfallet

Utred möjligheterna att förfina beställningar av måltider så att de bättre speglar det faktiska behovet.	KS (Kost- enheten), BUN, VON
Arbeta aktivt med att förbättra måltidsmiljön och skapa förhållanden som främjar matro och goda matupplevelser.	BUN, VON
Arbeta aktivt för att öka andelen elever som tar del av skolmaten varje dag.	BUN
Arbeta aktivt med förändra elevers attityd och inställning till skolmåltiden och att slänga mat.	BUN
Genomför översyn av prissättning och information avseende hämtningssystem för matavfall baserade på avfallskvarnar med tank så att det blir attraktivt att införa sådana i samtliga kommunala verksamheter där detta är lämpligt. Vid installation av system med avfallskvarn för matavfall till tank ska verksamheter med stora avfallsmängder prioriteras.	NoVA, SPN
Utred och formulera behovet av möjligheter till säker förvaring eller annat nyttiggörande av livsmedel som inte gått åt i tillagnings- och mottagningsköken. (T.ex. nedkylningsmöjligheter, förvaringsutrymmen etc.)	KS (Kostenheten), BUN
Fortsätt pågående mätning och uppföljning av matsvinn i tillagnings- och mottagningskök samt restauranger. Genomför plockanalyser av slängd mat.	KS (Kostenheten)
Erbjud stöd och hjälp till fastighetsägare och bostadsrättsföreningar som vill	NoVA

hjälpa sina medlemmar att komma igång med utsortering av matavfall.	
Minska kostnaden för hämtning av källsorterat matavfall till en sådan nivå att fastighetsägare inte väljer att hemkompostera av ekonomiska skäl.	NoVA
Erbjud möjlighet till hämtning av utsorterat matavfall även vid fastigheter som valt abonnemang för blandat avfall.	NoVA
Kommunicera fördelarna med biogas och vilka positiva effekter som invånarnas arbete med att källsortera och lämna matavfall ger. Använd renhållningsfordonen som reklambärare för biogas.	NoVA
Kommunicera fördelarna med att källsortera producentansvarsavfall och inte lägga det i fraktion för brännbart avfall.	NoVA
Eftersortera fraktion för brännbart avfall och deponiavfall vid returpunkter om det kan ske till rimliga kostnader.	NoVA
Inför möjlighet till sortering i fler fraktioner för materialåtervinning vid returpunkter om det kan ske till rimliga kostnader, t.ex. mjukplast, organiskt avfall för biogasproduktion.	NoVA
Etablera eller stöd etablering av begagnatmarknad, brädgård eller liknande på eller i anslutning till returpunkter.	NoVA, SPN, Näringslivs-kontoret, AVN
Utveckla befintliga system för återbruk av begagnade möbler, inventarier och utrustning som uppkommer i den kommunala verksamheten.	BUN, AVN
Informera om källsortering och hantering av avfall vid prövning av bygg- såväl som rivningslov. Prioritera information angående utsortering av avfall som innehåller farliga ämnen, ökad materialåtervinning samt minskad deponering.	BMN
Genomför tillsynsprojekt riktat mot bygg- och rivningssektorn i syfte att främja en ökad utsortering av farligt avfall, ökad material- och energiåtervinning samt minskad deponering.	BMN
Tillämpa Norrköpings kommuns ”Handbok för giftfritt byggande” vid all nybyggnad, ombyggnad, renovering och rivning av kommunalt ägda byggnader.	Eventfastigheter, SPN, HNAB

Att minska avfallets miljöpåverkan

Mål

12. Nedskräpningen på platser i Norrköpings kommun som människor har tillgång eller insyn till ska minska kontinuerligt.
13. Senast 2014 skall kommunen ha en handlingsplan för hantering av nedlagda kommunala deponier. Handlingsplanen ska innehålla en bedömning av risker och av behovet av åtgärder samt förslag till prioritering, ansvar och finansiering för genomförandet.
14. Senast 2016 ska efterbehandlingsåtgärder ha inletts vid 2 av de nedlagda kommunala deponierna med högst riskklassning enligt MIFO.

Strategier

Nedskräpning är också avfallshantering

En tydlig baksida av brister i människors sätt att hantera sitt avfall är nedskräpning i naturen och på offentliga platser. Även om Norrköping inte har ett större problem med nedskräpning än många andra jämförbara städer så kan många miljöer upplevas som skräpiga. Problemen med nedskräpning finns inte bara i stadsmiljön utan är också tydliga längs vägar, vid rastplatser och på andra platser där människor vistas.

Regeringen har givit Naturvårdsverket ett särskilt uppdrag att utreda hur nedskräpning kan förebyggas. Uppdraget bedrivs i nära samarbete med Stiftelsen Håll Sverige Rent och ska slutredovisas i april 2013. Nationella undersökningar av skälen till varför människor skräpar ner pekar ut två orsaker som de viktigaste. Den ena är ren lathet och slarvighet. Man uppger alltså att man slänger saker på marken trots att man både vet att det är fel och att det finns möjligheter att bli av med sitt skräp på ett bättre sätt. Det andra är avsaknad av lämpliga platser att lägga sitt skräp som till exempel papperskorgar eller offentliga källsorteringssystem. Ytterligare en faktor som i sig kan bidra till ökad nedskräpning är just skräpiga miljöer. Om en plats redan är skräpig och ful är vårt motstånd att själva slänga skräp lägre än i en ren och välstädad miljö.

Kommunens arbete för att minska nedskräpningen måste därför jobba längs tre fronter:

- Att förändra attityder
- Att förbättra möjligheter att slänga skräp
- Att städa och hålla rent

En förändring av inställningen till nedskräpning måste komma till stånd hos både unga och äldre och arbetet bör därför både bedrivas i riktad form i t.ex. skolor och

på ett mer allmänt sätt i samhället i stort. I skolvärlden borde attitydförändringsarbete kunna ske gemensamt med det praktiska arbetet med att städa och hålla rent. Att vara med och städa sitt bostadsområde eller sin skolgård kan förhoppningsvis så ett frö till en ändrad inställning och gör dessutom praktisk nytta.

För att följa upp om vi blir bättre på att hantera nedskräpningen måste kommunen också använda metoder för att mäta resultatet. En fördel är om dessa metoder är gemensamma med andra kommuner för att möjliggöra jämförelser. Håll Sverige Rent tar i samarbete med Statistiska Centralbyrån fram metoder för skräpmätningar i olika typer av miljöer. Skräpmätningen är bland annat ett verktyg för att identifiera vilka åtgärder som ger effekt. Man utvecklar även ett rapporteringssystem och en metod för hantering av illegala tippningar som kan vara intressant för Norrköpings kommun att studera.

Gamla synder – vårt problem

I kommunen finns en god kunskap om förekomsten av nedlagda avfallsupplag. Tekniska nämnden har tilldelats ett ansvar för att hålla ett uppdaterat register över de upplag som använts för kommunalt avfall, se bilaga 4. Tekniska nämnden har också enligt ett kommunfullmäktigebeslut från 1992 ansvaret för miljöåtgärder, skötsel och övriga åtgärder vid de avfallsupplag där kommunen är huvudman. Byggnads- och miljöskyddsnämnden har ett tillsynsansvar över samtliga nedlagda avfallsupplag i kommunen.

I avfallsplanens bilaga 4 ”Nedlagda avfallsupplag” sammanfattas översiktligt resultatet från genomförd inventering och bedömning av kommunens avfallsupplag. Underlaget bygger på inventeringar genomförda 1997 och 2003 och en förnyad genomgång av riskerna vid upplagen har påbörjats under 2012. Arbetet bedrivs med utgångspunkt från Naturvårdsverkets rapport 4918 ”Metodik för inventering av förorenade områden”. Arbetet bör resultera i en handlingsplan för hantering av nedlagda kommunala deponier. Handlingsplanen bör förutom riskbedömningen innehålla en bedömning av åtgärdsbehovet och förslag till prioritering, en tidplan samt förslag till fördelning av ansvar och finansiering av genomförandet av planen. Inom planperioden bör också fysiska efterbehandlingsåtgärder också ha inletts vid de två högst prioriterade deponierna enligt handlingsplanen.

I arbetet med fysisk planering markeras nedlagda avfallsupplag och andra förorenade områden och vid behov anges eller ställs krav på sanering eller lämpliga restriktioner för markanvändningen. Kommunen har också under de senaste snart 10 åren bedrivit ett långsiktigt arbete med undersökning och sanering av eventuella markföroreningar på kommunalt ägd mark. Projektet har administrerats av stadsbyggnadskontoret och har främst omfattat mark som är intressant ur planerings- eller exploateringsynpunkt men även i viss utsträckning mark där undersökningarna påkallas av miljö- eller hälsoskäl. Tack vare detta arbete har vi nu en mycket god kännedom om föroreningssituationen inom Norrköpings centrala

delar. Vi vet också att exploatering och omvandling av tidigare industriområden på utfylld mark kommer att kräva omfattande åtgärder för att hindra exponering av förekommande markföroreningar.

Trots god planering och förebyggande undersökningar kan det i vissa fall uppstå behov av skyndsamma saneringsåtgärder vid upptäckt av en markförorening. Tidspress är ofta en negativ faktor när det gäller att hitta kostnadseffektiva lösningar. Det kan därför finnas skäl för kommunen att anordna möjligheter för mellanlagring av rena och förorenade massor. Om en sådan tjänst inte kan köpas från en extern aktör bör kommunen överväga drift i egen regi. Etablering av platser för mellanlagring samt användning av den lagrade jorden omfattas av krav på förprovning via ansökan eller anmälan enligt miljöbalken och eventuella åtgärder måste därför genomföras i samråd med tillsynsmyndigheten.

Åtgärdsförslag – Att minska avfallens miljöpåverkan

Delta i nationella kampanjer/projekt mot nedskräpning.	TN
Anordna städdagar och andra åtgärder mot nedskräpning i skolor och föreningar.	TN, BUN, GN, KFN
Arbeta med attitydpåverkan mot nedskräpning i kommunal information. Lämpliga kanaler kan vara utdelat informationsmaterial riktat till hushållen, reklamplatser vid busskurer, andra informationsbärare.	TN
Förtäta/förbättra möjligheterna att slänga skräp. Fler papperskorgar med källsortering av pant, glas och övrigt.	TN
Förbättra städningen av offentliga platser. Inrätta patruller ”Park och Torg” (jmf. Natur och Bygg) för den städning som går utöver den ordinarie insatsen.	TN, AVN
Genomför regelbundna mätningar av nedskräpning enligt system som möjliggör jämförelser med andra kommuner.	TN
Utred behovet av och förutsättningarna för att etablera en eller flera kommunala anläggningar för mellanlagring och klassificering av rena och lätt förorenade massor från markarbeten.	SPN (samråd TN)
Genomför en förnyad inventering och beskrivning av nedlagda kommunala avfallsdeponier samt ge förslag till riskklassificering	TN
Granska tekniska nämndens inventeringar av nedlagda kommunala avfallsdeponier samt slå fast aktuell riskklass.	BMN
Bedöm översiktligt behovet av och möjligheterna till åtgärder vid nedlagda kommunala avfallsdeponier utifrån följande kriterier: <ul style="list-style-type: none"> • Befintlig och framtida markanvändning • Bedömd risk vid oförändrad markanvändning • Bedömd risk vid framtida markanvändning • Fysiska möjligheter/svårigheter att åtgärda 	TN, SPN
Prioritera i vilken ordning som de nedlagda deponierna ska åtgärdas.	TN, SPN, BMN

Ta fram underlag för beslut i kommunstyrelsen avseende fördelning av ansvar samt behov av resurser för åtgärd vid nedlagda kommunala deponier (undersökning, fördjupad riskbedömning, åtgärdsutredning och efterbehandlingsåtgärd).	TN (för beslut i KS)
Sammanställ handlingsplan avseende hantering av nedlagda kommunala avfallsdeponier baserad på Kommunstyrelsens beslut.	TN
Genomför nödvändiga undersökningar, fördjupad riskbedömning och åtgärdsutredning på de två högst prioriterade nedlagda deponierna	TN alt. SPN beroende på beslut i KS
Handla upp och genomför efterbehandlingsåtgärder vid de två högst prioriterade nedlagda deponierna.	TN alt. SPN beroende på beslut i KS

Genomförande och uppföljning

Ansvaret för att de kommunala målen inom avfallsområdet uppnås är spritt över flera kommunala nämnder och bolag. De flesta ligger dock inom Norrköping Vatten och Avfalls verksamhetsområde. Norrköping Vatten och Avfall får därför uppdraget att följa upp arbetet enligt samtliga mål i avfallsplanen och för detta samla in uppgifter från övriga berörda nämnder och bolag. Norrköping Vatten och Avfall ska sedan årligen redovisa det sammanställda resultatet till kommunfullmäktige. Informationen ska ske senast halvårsskiftet året efter det aktuella verksamhetsåret.

Norrköping Vatten och Avfall ska dessutom redovisa nyckeltal för avfallshanteringen i kommunen till ekonomi- och styrningskontoret för sammanställning och redovisning inom ramen för det kommunala arbetet med statistik. Nyckeltal samt tidpunkt för rapportering utarbetas i samråd mellan Norrköping Vatten och Avfall och ekonomi- och styrningskontoret och ska vara utformade och formulerade så att de möjliggör jämförelser med andra kommuner.

Utvärdering och uppdatering av planen

Denna plan ska hållas aktuell genom regelbundna uppdateringar. Uppdateringarna ska ske genom att planens konkreta mål, strategier och åtgärdsförslag ses över vart fjärde år. Översynen ska resultera i en aktualitetsförklaring i kommunfullmäktige. Ansvaret för att översyn och aktualitetsförklaring genomförs ligger hos Norrköping Vatten och Avfall.

Inför varje översyn och aktualitetsförklaring ska en utvärdering av föregående fyra års arbete i enlighet med planen genomföras. Utvärderingen ska baseras på de årliga uppföljningarna och resultera i konkreta utsagor om hur långt kommunen kommit i förhållande till nivåerna i målen. Utvärderingen ska också resultera i förslag till förändringar i och skärpningar avseende mål och strategier samt vid behov ge förslag på nya arbetsområden och mål. Ytterligare en uppgift i utvärderingsarbetet är att avgöra när avfallsplanen inte längre kan hållas aktuell genom uppgraderingar och när ett behov av en helt ny plan föreligger. Ansvaret för utvärderingsarbetet vilar hos Norrköping Vatten och Avfall.

Sammanställning av kommunala mål och åtgärder inom avfallsområdet

Mål

I avfallsplan 2013-2016 har ambitionen varit att renodla målen så mycket som möjligt och att koncentrera dem till områden som kommunen faktiskt kan påverka inom planperioden. Flera mål från föregående plan har behållits, men vissa har utgått eller fått andra formuleringar:

- Mål som egentligen utgör åtgärder har valts bort
- Mål som redan har uppnåtts eller som är nära att uppnås har valts bort
- Målområden som regleras eller bör regleras på annan plats har valts bort
- Områden som ligger utanför kommunens rådighet har valts bort
- Områden som inte kan påverkas under planperioden har valts bort

Kommunen antar följande detaljerade mål för verksamheten inom avfallsområdet för perioden 2013-2016:

Nr	Målformulering	Ansvar
1.	Norrköpings invånare ska erbjudas en användarvänlig och prisvärd avfallshantering med hög servicenivå. I undersökningar av kundnöjdhet ska minst 90 procent uppge att de är nöjda eller mycket nöjda.	NoVA
2.	Senast 2014 ska alla hushåll omfattas av renhållningsabonnemang.	NoVA
3.	Gemensamma hämtställen ska prioriteras vid kommunal fysisk planering och lovgivning där det behövs ur trafiksäkerhetssynpunkt.	SPN, BMN
4.	Senast 2016 finns tillfredsställande fysiska möjligheter att källsortera farligt avfall, producentansvarsavfall och matavfall i minst 65 procent av de fastigheter och lokaler där kommunen driver verksamhet och kan påverka avfallshanteringen.	SPN, HNAB, Eventfastigheter
5.	Felsorterat farligt avfall ska inte förekomma i insamlade fraktioner eller i avfall som lämnas till returpunkter.	NoVA
6.	Mängden matavfall som uppkommer i kommunala verksamheter där mat serveras ska minska kontinuerligt.*	Kostenheten, BUN
7.	Senast 2016 ska 85 procent av hushållen källsortera matavfall. Från 95 procent av dessa hushåll ska matavfallet behandlas för produktion av fordonsgas.	NoVA

Nr	Målformulering	Ansvar
8.	Mängden felsorterat avfall (producentansvarsavfall och matavfall) i fraktion för utsorterat brännbart avfall ska minska kontinuerligt.*	NoVA
9.	Behandling av avfall från returpunkter ska successivt ske högre och högre i avfallshierarkin. Andelen avfall som återanvänds, material- och/eller energiåtervinns ska öka kontinuerligt och andelen avfall som deponeras ska minska.*	NoVA
10.	Andelen avfall som materialåtervinns ska öka medan andelen som deponeras ska minska i bygg- och rivningsprojekt där kommunen eller kommunala bolag utgör byggherre.	Eventfastigheter, SPN, HNAB
11.	Senast 2016 ska minst 40 tillsyns- och informationsbesök ha genomförts vid lovpliktiga bygg- och rivningsprojekt av varierande storlek. Tillsynen ska omfatta utsortering av miljöfarliga material, övrig källsortering samt transporter av avfall.	BMN
12.	Nedskräpningen på platser i Norrköpings kommun som människor har tillgång eller insyn till ska minska kontinuerligt.*	TN
13.	Senast 2014 skall kommunen ha en handlingsplan för hantering av nedlagda kommunala deponier. Handlingsplanen ska innehålla en bedömning av risker** och av behovet av åtgärder samt förslag till prioritering, ansvar och finansiering för genomförandet.	TN
14.	Senast 2016 ska efterbehandlingsåtgärder ha inletts vid 2 av de nedlagda kommunala deponierna med högst riskklassning**.	TN alt. SPN

* basår i jämförelsen ska vara år 2013

** Riskklassning ska ske i enlighet med naturvårdsverket Rapport 4918 "Metodik för inventering av förorenade områden" (MIFO)

Åtgärdsförslag

Kommunen föreslår följande åtgärder för verksamheten inom avfallsområdet för perioden 2013-2016. Förklaring av de förkortningar som anges i kolumn för ansvar, se slutet av tabellen.

Åtgärdsförslag	Ansvar
Mål 1-4 "Avfallslämnaren i fokus"	Ansvar
Genomföra återkommande undersökningar av hur kunderna upplever de tjänster som kommunen erbjuder inom avfallsområdet. Undersökningarna ska omfatta; utbud, servicegrad, användarvänlighet, prisvärde. Uppföljningen ska ske enligt system som tillåter jämförelse med andra kommuner.	NoVA
Fortsätta informera hushållen om källsortering och hantering av avfall via t.ex. Sopbladet. Fortsätt utveckla kanalerna för informationen med målet att uppnå hög tillgänglighet och aktualitet samt att den når de önskade målgrupperna.	NoVA
Prioritera enkelhet och användarvänlighet i alla tjänster som erbjuds. Tankesättet ska genomsyra tjänstens utformning, prissättning, öppettider m.m.	NoVA
Revidera tjänsteutbudet regelbundet och arbetet i övrigt utifrån ett kostnads/nyttoperspektiv. Avveckla kostnadskrävande insatser och tjänster med ingen eller liten positiv miljöeffekt som inte är nödvändiga eller önskvärda av andra skäl.	NoVA
Identifiera samtliga fastigheter som bör omfattas av renhållningsabonnemang och inlemma dem i renhållningskollektivet.	NoVA
Kontrollera om befintliga abonnemang med avseende på antal kärl och kärlstorlekar motsvarar det aktuella behovet. Korrigera vid behov.	NoVA
Inför möjlighet till fastighetsnära insamling av producentansvarsavfall och farligt avfall. I en första etapp ska tjänsten erbjudas i småhusbebyggelse.	NoVA
Inför inpasseringskontroll vid samtliga returpunkter i syfte att begränsa mängden verksamhetsavfall som tas emot utan ersättning.	NoVA
Vid planläggning av ny bebyggelse i områden med begränsad framkomlighet för tunga fordon under hela eller delar av året ska plats för gemensam avfallshantering reserveras. Vid placering av dessa platser ska rimliga gångavstånd för avfallslämnarna beaktas.	SPN, BMN
Förhandla fram avtal om fastighetsnära hämtning av producentansvarsfraktioner vid flerfamiljsbostäder samt verksamhetslokaler som ägs av kommunen eller kommunala bolag.	Eventfastigheter, SPN, HNAB
Förhandla fram avtal om fastighetsnära hämtning av producentansvarsfraktioner, farligt avfall och elavfall vid kommunala verksamheter.	Eventfastigheter, SPN, HNAB
Inventera behovet av, och vid behov genomför, fysiska förändringar i källsorteringssystem i lokaler, flerfamiljsbostäder och i utrymmen för avfallshantering i kommunalt ägda fastigheter. Fokusera på användarvänlighet för avfallslämnare och städpersonal samt koncentrera åtgärderna till miljömässigt och volymmässigt viktiga fraktioner.	Eventfastigheter, SPN, HNAB

Åtgärdsförslag**Ansvar**

Mål 5 "Farligt avfall"	
Prioritera hanteringen av farligt avfall samt mediciner i kommunikationen med avfallslämnarna.	NoVA
Erbjud fastighetsnära hämtning av farligt avfall i samtliga boendeformer.	NoVA
Utvärdera försöket med "Samlaren". Formulera en strategi för hur insamlingssystemet ska utvecklas samt regler för ersättning.	NoVA
Undersök förekomsten av farligt avfall i förpackat grovavfall som samlas in eller som lämnas vid returpunkter.	NoVA

Mål 6-11 "Att minska, sortera och hantera avfallet"	
Utred möjligheterna att förfina beställningar av måltider så att de bättre speglar det faktiska behovet den aktuella dagen.	KS (Kost-enheten), BUN, VON
Arbeta aktivt med att förbättra måltidsmiljön och skapa förhållanden som främjar matro och goda matupplevelser.	BUN, VON
Arbeta aktivt för att öka andelen elever som tar del av skolmaten varje dag.	BUN
Arbeta aktivt med förändra elevers attityd och inställning till skolmåltiden och att slänga mat.	BUN
Genomför översyn av prissättning och information avseende hämtningssystem för matavfall baserade på avfallskvarnar med tank så att det blir attraktivt att införa sådana i samtliga kommunala verksamheter där detta är lämpligt. Vid installation av system med avfallskvarn för matavfall till tank ska verksamheter med stora avfallsmängder prioriteras.	NoVA, SPN
Utred och formulera behovet av möjligheter till säker förvaring eller annat nyttiggörande av livsmedel som inte gått åt i tillagnings- och mottagningsköken. (T.ex. nedkylningsmöjligheter, förvaringsutrymmen etc.)	KS (Kost-enheten), BUN
Fortsätt pågående mätning och uppföljning av matsvinn i tillagnings- och mottagningskök och restauranger. Genomför plockanalyser av slängd mat.	KS (Kost-enheten)
Erbjud stöd och hjälp till fastighetsägare och bostadsrättsföreningar som vill hjälpa sina medlemmar att komma igång med utsortering av matavfall.	NoVA
Minska kostnaden för hämtning av källsorterat matavfall till en sådan nivå att fastighetsägare inte väljer att hemkompostera av ekonomiska skäl.	NoVA
Erbjud möjlighet till hämtning av utsorterat matavfall även vid fastigheter som valt abonnemang för blandat avfall.	NoVA
Kommunicera fördelarna med biogas och vilka positiva effekter som invånarnas arbete med att källsortera och lämna matavfall ger. Använd renhållningsfordonen som reklambärare för biogas.	NoVA
Kommunicera fördelarna med att källsortera producentansvarsavfall och inte lägga det i fraktion för brännbart avfall.	NoVA

Åtgärdsförslag	Ansvar
Eftersortera fraktion för brännbart avfall och deponiavfall vid returpunkter om det kan ske till rimliga kostnader.	NoVA
Inför möjlighet till sortering i fler fraktioner för materialåtervinning vid returpunkter om det kan ske till rimliga kostnader, t.ex. mjukplast, organiskt avfall för biogasproduktion.	NoVA
Etablera eller stöd etablering av begagnatmarknad, brädgård eller liknande på eller i anslutning till returpunkter.	NoVA, SPN, Näringslivs-kontoret, AVN
Utveckla befintliga system för återbruk av begagnade möbler, inventarier och utrustning som uppkommer i den kommunala verksamheten.	BUN, AVN
Informera om källsortering och hantering av avfall vid prövning av bygg-såväl som rivningslov. Prioritera information angående utsortering av avfall som innehåller farliga ämnen, ökad materialåtervinning samt minskad deponering.	BMN
Genomför tillsynsprojekt riktat mot bygg- och rivningssektorn i syfte att främja en ökad utsortering av farligt avfall, ökad material- och energiåtervinning samt minskad deponering.	BMN
Tillämpa Norrköpings kommuns "Handbok för giftfritt byggande" vid all nybyggnad, ombyggnad, renovering och rivning av kommunalt ägda byggnader.	Eventfastigheter, SPN, HNAB

Mål 12-14 "Att minska avfallets miljöpåverkan"	
Delta i nationella kampanjer/projekt mot nedskräpning.	TN
Anordna städdagar och andra åtgärder mot nedskräpning i skolor och föreningar.	TN, BUN, GN, KFN
Arbeta med attitydpåverkan mot nedskräpning i kommunal information. Lämpliga kanaler kan vara utdelat informationsmaterial riktat till hushållen, reklamplatser vid busskurer, andra informationsbärare.	TN
Förtäta/förbättra möjligheterna att slänga skräp. Fler papperskorgar med källsortering av pant, glas och övrigt.	TN
Förbättra städningen av offentliga platser. Inrätta patruller "Park och Torg" (jmf. Natur och Bygg) för den städning som går utöver den ordinarie insatsen.	TN, AVN
Genomför regelbundna mätningar av nedskräpning enligt system som möjliggör jämförelser med andra kommuner.	TN
Utred behovet av och förutsättningarna för att etablera en eller flera kommunala anläggningar för mellanlagring och klassificering av rena och lätt förorenade massor från markarbeten.	SPN (samråd TN)
Genomför en förnyad inventering och beskrivning av nedlagda kommunala avfallsdeponier samt ge förslag till riskklassificering	TN

Åtgärdsförslag**Ansvar**

Granska tekniska nämndens inventeringar av nedlagda kommunala avfallsdeponier samt slå fast aktuell riskklass.	BMN
--	-----

Åtgärdsförslag	Ansvar
Bedöm översiktligt behovet av och möjligheterna till åtgärder vid nedlagda kommunala avfallsdeponier utifrån följande kriterier: <ul style="list-style-type: none"> • Befintlig och framtida markanvändning • Bedömd risk vid oförändrad markanvändning • Bedömd risk vid framtida markanvändning • Fysiska möjligheter/svårigheter att åtgärda 	TN, SPN
Prioritera i vilken ordning som de nedlagda deponierna ska åtgärdas.	TN, SPN, BMN
Ta fram underlag för beslut i kommunstyrelsen avseende fördelning av ansvar samt behov av resurser för åtgärd (undersökning, fördjupad riskbedömning, åtgärdsutredning och efterbehandlingsåtgärd).	TN (för beslut i KS)
Sammanställ handlingsplan avseende hantering av nedlagda kommunala avfallsdeponier baserad på kommunstyrelsens beslut.	TN
Genomför nödvändiga undersökningar, fördjupad riskbedömning och åtgärdsutredning på de två högst prioriterade nedlagda deponierna	TN alt. SPN beroende på beslut i KS
Handla upp och genomför efterbehandlingsåtgärder vid de två högst prioriterade nedlagda deponierna.	TN alt. SPN beroende på beslut i KS

Förklaringar

NoVA = Norrköping Vatten och Avfall

AVN = Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

BMN = Byggnads- och miljöskyddsnämnden

BUN = Barn- och ungdomsnämnden

GN = Gymnasienämnden

KFN = Kultur- och fritidsnämnden

KS = Kommunstyrelsen

SPN = Stadsplaneringsnämnden

TN = Tekniska nämnden

VON = Vård- och omsorgsnämnden

Bilaga 1: Fakta och bakgrund

STYRMEDEL.....	2
LAGSTIFTNING OCH EKONOMISKA STYRMEDEL	2
MÅL PÅ NATIONELL, REGIONAL OCH LOKAL NIVÅ.....	3
VEM SKÖTER AVFALLSHANTERINGEN I NORRKÖPING?	9
ORGANISATION OCH ANSVARSFÖRDELNING	9
EKONOMI, FINANSIERING.....	10
AKTÖRER OCH ANLÄGGNINGAR	11
KOMMUNENS STRUKTUR OCH ORGANISATION.....	16
AVFALLSHANTERINGEN I NORRKÖPING.....	17
PRODUCENTANSVARSFRAKTIONERNA	18
HUSHÅLLSAVFALL OCH DÄRMED JÄMFÖRLIGT AVFALL.....	24
VERKSAMHETSAVFALL.....	31

Styrmedel

Lagstiftning och ekonomiska styrmedel

Miljölagstiftning

Den nationella lagstiftningen samt den lagstiftning som finns på EU-nivå styr ansvarsförhållanden och hantering av avfall i det större perspektivet liksom hantering av verksamhet vid anläggningar för hantering av avfall. Förhållanden i respektive kommun, och då främst relationerna mellan kommun och fastighetsägare regleras i den kommunala renhållningsordningens föreskrifter. Tillsynsansvaret för att lagarna och förordningarna följs, delas i Norrköping av byggnads- och miljöskyddsnämnden och Länsstyrelsen beroende på lagstiftning och överenskommelser. En bra översikt över vilka lagar och förordningar som är tillämpliga inom avfallsområdet återfinns via följande webbplatser:

Naturvårdsverket:	www.naturvardsverket.se
Tillsyns- och föreskriftsrådet	www.tofr.info
Riksdagen	http://rixlex.riksdagen.se

Den lagstiftning som närmast styr kommunernas skyldighet att upprätta en renhållningsordning med plan och föreskrifter är miljöbalkens kapitel 15 (SFS 1998:808) samt avfallsförordningen (SFS 2011:927). Till detta regelverk har sedan Naturvårdsverket upprättat föreskrifter med tillhörande allmänna råd som reglerar innehållet i kommunernas avfallsplaner.

Nyligen har också det nya avfallsdirektivet införts i svensk lagstiftning. De viktigaste nyheterna i lagstiftningen som en följd av implementeringen av avfallsdirektivet är:

- Ändringar i avfallsdefinitionen och slopande av avfallskategorierna
- Införande av ”end of waste”-kriterier d.v.s. under vilka förutsättningar som ett ämne eller föremål som blivit avfall upphör att vara avfall
- Begreppet ”hantering” utvidgas något så att t.ex. även handlare och mäklare som handlar med avfall omfattas
- Avfallshierarkin slås fast i miljöbalken (förebyggande, återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning, bortskaffande)
- Krav på uppdatering av kommunala avfallsplaner vart fjärde år införs.

Avfallstransporter

Utöver avfallslagstiftningen måste regelverket kring transport av farligt gods beaktas i samband med hantering av farligt avfall. Farligt avfall är för det mesta också farligt gods, men det finns undantag. Syftet med lagstiftningen om farligt gods är att förebygga och begränsa följderna av olyckor i samband med transporter. Med transport menas förflyttning med transportmedel samt lastning, lossning, förvaring och annan hantering som utgör ett led i förflyttningen. Regelverket är detaljerat och omfattar den som avsänder eller transporterar farligt gods. Lokal tillsynsmyndighet är Polisen och den centrala myndigheten är Räddningsverket.

Ekonomiska styrmedel

För att driva utvecklingen i önskvärd riktning utnyttjar staten också ekonomiska styrmedel. Sedan deponiskatten infördes 1999 har den höjts successivt och den utgör nu 435 kronor per ton deponerat avfall. Sedan 2002 respektive 2005 råder också förbud mot deponering av utsorterat brännbart respektive organiskt avfall. Under en period har även förbränning av avfall varit belagt med skatt men denna skatt är nu avvecklad eftersom den inte bedömdes ha någon styrande effekt på avfallsmängderna.

Mål på nationell, regional och lokal nivå

Mål på nationell nivå

Miljökvalitetsmål och uppfyllelse

Riksdagen beslutade våren 2010 om en ny målstruktur för miljöarbetet:

- Ett generationsmål anger inriktningen för en samhällsomställning som behöver ske inom en generation för att nå miljökvalitetsmålen.
- Miljökvalitetsmål anger det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.
- Etappmål anger steg på vägen till miljökvalitetsmålen och generationsmålet.

Det miljökvalitetsmål som närmast berör avfallshanteringen i kommunen är målet ”God bebyggd miljö”. Under detta mål finns flera preciseringar av för avfallshanteringen relevanta områden.

- *Hushållning med energi och naturresurser* – Användningen av energi, mark, vatten och andra naturresurser sker på ett effektivt, resursbesparande och

miljöanpassat sätt för att på sikt minska och att främst förnybara energikällor används.

- *Hållbar avfallshantering* – Avfallshanteringen är effektiv för samhället, enkel att använda för konsumenterna och att avfallet förebyggs samtidigt som resurserna i det avfall som uppstår tas till vara i så hög grad som möjligt samt att avfallets påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras.
- *Infrastruktur* – Infrastruktur för energisystem, transporter, avfallshantering och vatten- och avloppsförsörjning är integrerade i stadsplaneringen och i övrig fysisk planering samt att lokalisering och utformning av infrastrukturen är anpassad till människors behov, för att minska resurs och energianvändning samt klimatpåverkan, samtidigt som hänsyn är tagen till natur- och kulturmiljö, estetik, hälsa och säkerhet.

Etappmålen är tänkta att underlätta möjligheterna att nå generationsmålet och miljökvalitetsmålen. Tretton nya etappmål antogs av regeringen i april 2012 inom områdena luftföroreningar, farliga ämnen, avfall och biologisk mångfald. Ett etappmål fanns sedan tidigare för miljökvalitetsmålet *Begränsad klimatpåverkan*. Etappmålen identifierar en önskad samhällsomställning. De är steg på vägen för att nå generationsmålet och ett eller flera miljökvalitetsmål. De visar vad Sverige kan göra och tydliggör var insatser bör sättas in. Etappmålen anger inte önskade tillstånd för miljön eftersom de läggs fast i miljökvalitetsmålen med preciseringar. Ett viktigt syfte med miljökvalitetsmålen och etappmålen är att de ska vara vägledande för allas miljöarbete, såväl för regeringen som för myndigheter och övriga aktörer. Etappmålen ersätter tidigare delmål. För avfall har följande etappmål formulerats.

- *Ökad resurshushållning i byggsektorn* – Etappmålet om byggnads- och rivningsavfall innebär att insatser ska vidtas så att förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall är minst 70 viktprocent senast år 2020.
- *Ökad resurshushållning i livsmedelskedjan* – Insatser ska vidtas så att senast år 2018 sorteras minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger ut och behandlas biologiskt så att växtnäring tas tillvara, och minst 40 procent av matavfallet behandlas så att även energi tas tillvara.

Naturvårdsverkets fokusområden och nationella avfallsplan

Naturvårdsverket menar att miljöarbetet inom avfallsområdet bör fokuseras på följande fem punkter:

1. Använd de regler och styrmedel som beslutats och följ upp att de får avsedd effekt

Enligt Naturvårdsverket är det viktigare att genomföra och följa upp beslutade regler och styrmedel än att införa nya. Om de beslutade reglerna och styrmedlen får den avsedda effekten blir avfallshanteringens miljöpåverkan relativt liten.

2. Flytta fokus till att minska avfallets farlighet och mängd

Avfallets farlighet och mängd kan bäst begränsas i produkt- och kemikaliearbetet. Åtgärder i avfallsledet kan bara minska miljöpåverkan till en viss del.

3. Öka kunskapen om miljögifter

Naturvårdsverket efterlyser mer kunskap om långsiktiga risker och effekter av diffusa utsläpp av farliga ämnen som uppstår vid hantering och behandling av avfall och menar att de farliga ämnena i avfallet fortfarande är en stor miljörisk.

4. Gör det enkelt för hushållen att sortera avfall

Allmänhetens förtroende för insamlingssystemen avgör om avfallssorteringen ska fortsätta att skörda framgångar. Ansvarsfördelningen mellan producenter och kommuner ska inte förändras, men samarbetet måste utvecklas. Dessutom ska samarbetet och servicenivån följas upp.

5. Utveckla det svenska deltagandet i EU:s avfallsarbete

De avgörande besluten om avfallsområdets policy och regler fattas numera inom EU. Sverige bör därför utveckla en tydlig strategi för hur avfallsfrågorna ska drivas i unionen. Både svenska myndigheter och andra svenska aktörer bör ta fram svenska goda och välgrundade svenska ståndpunkter inom avfallsområdet och vässa sina argument för dem.

Naturvårdsverket har också tagit fram en ny nationell avfallsplan för perioden 2012-2017. I den har man pekat ut 5 prioriterade områden som man tycker bör ges extra uppmärksamhet. Dessa är:

- Avfall i bygg- och anläggningssektorn
- Hushållens avfall
- Resurshushållning i livsmedelskedjan
- Avfallsbehandling
- Illegal export av avfall till andra länder

Till dessa prioriterade områden har man även formulerat ett antal mål enligt följande:

- Den miljö- och hälsomässigt säkra användningen av avfall och material i anläggningsarbeten ska öka.
- Återanvändningen av hushållens avfall ska öka, bland annat genom att det ska bli enklare för hushållen att lämna material och produkter till

återanvändning eller till förberedelse för återanvändning.

- Återanvändning av textilier och materialåtervinning av textilavfall ska öka.
- Materialåtervinning av hushållens avfall ska öka och minst 90 procent av hushållen ska vara nöjda med insamlingen.
- Insamlingen av elavfall till materialåtervinning ska öka, speciellt för smått elavfall.
- Nedskräpningen ska minska i städer, i naturområden och längs kuster.
- Matavfallet ska minska.
- Alla uttjänta fordon ska lämnas till auktoriserad bilskrotare och sanering och demontering av uttjänta fordon ska förbättras.
- Risker för negativ miljöpåverkan från nedlagda deponier ska minska. Alla kommuner och länsstyrelser ska ha identifierat, inventerat och riskklassat alla nedlagda deponier.
- Anläggningar som förbränner avfall ska ha kontinuerlig provtagning av utsläpp av dioxiner och furaner.
- Allt avfall ska lagras och kontrolleras på ett sådant sätt att bränder i avfallslager inte uppstår.
- Det ska inte förekomma några illegala transporter av avfall från Sverige.

Den nationella avfallsplanens huvudsyfte är att styra avfallshanteringen så att den blir mer resurseffektiv. Den största utmaningen i detta arbete blir att försöka bryta kopplingen mellan ekonomisk tillväxt och ökade avfallsmängder och ökad miljöpåverkan. Naturvårdsverket konstaterar att avfallshanteringen är betydligt mer resurseffektiv idag jämfört med i början av 1990-talet; bättre utnyttjande av materialet och energin som finns i avfallet. Både nationellt och internationellt har vi under lång tid arbetat efter mål som anger att avfallsmängderna ska minska. Trots detta ser vi stadigt ökande avfallsmängder. Det finns scenarioräkningar som visar att avfallsmängderna i Sverige kan fördubblas till år 2030 om inga åtgärder vidtas för att vända trenden.

Man menar att minskad nyproduktion ger störst miljövinst. Även om återvinningen är mycket värdefull kan den endast kompensera för en del av resursförbrukningen och miljöpåverkan som uppstår vid produktion av nya produkter. Ett exempel på detta är matavfall där en miljöriktig hantering av avfallet endast kan kompensera för ca 10 % av de utsläpp som sker vid produktionen.

Man vill även styra insatser till de områden och avfallsflöden där de gör störst nytta. Störst total miljöpåverkan (utsläpp av växthusgaser) av samhällets

materialströmmar orsakas av produktion, utvinning och avfallshantering av byggavfall. Räknan man per ton avfall är det elektronikskrot och textil som står för störst påverkan.

Avfallsutredningen

Under 2012 har också regeringens särskilda utredare presenterat sin avfallsutredning, SOU 2012:56 ”Mot det hållbara samhället – resurseffektiv avfallshantering”. Denna utredning innehåller en rad förslag till förändringar av ansvarsförhållandena inom avfallsområdet. Bland annat föreslås att ansvaret för hushållsavfall respektive verksamhetsavfall renodlas och att begreppet ”med hushållsavfall jämförligt avfall” tas bort. Kommunerna ges ensamt ansvar för insamling av allt avfall från hushållen medan avfall från verksamheter i sin helhet ska hanteras av aktörer på den fria marknaden. Om utredarens förslag bli verklighet skulle det innebära att kommunerna ges ansvar för insamling av förpackningar och returpapper, något som idag hanteras av producenternas organisationer. Avfall från skolor, sjukvårdsinrättningar, restauranger och livsmedelsaffärer m.fl. verksamheter som idag hanteras av kommunerna skulle i stället hanteras av marknaden.

Tekniska nämnden har i ett eget remissvar på betänkandet i huvudsak tillstyrkt förslagen i utredningen. Kommunen har tillstyrkt följande förslag:

- Att EU:s avfallshierarki införs i svensk lagstiftning.
- Att renhållningsavgiften ska få användas för att finansiera informationsinsatser som främjar förebyggande av avfall.
- Att kommunerna ges ansvar för arbete med förberedelse för återanvändning av avfall.
- Att system för insamling av förpackningar och returpapper ska förhandsgodkännas.
- Att kommunerna tar över ansvaret för insamling av förpackningar och returpapper från hushållen samt att producenterna ersätter kommunerna för detta arbete.
- Att det blir obligatoriskt för kommunerna att erbjuda möjlighet till utsortering av matavfall.
- Att kommunerna ges bemyndigande att meddela föreskrifter om att fastighetsägare ska avsätta och utrusta utrymmen för avfallshantering

Följande förslag har avstyrkts:

- Att avreglera hanteringen av den delen av hushållsavfallet som utgörs av icke brännbart och skrymmande grovavfall.

Mål på regional och kommunal nivå

För närvarande saknas aktuella mål inom avfallsområdet på både regional och kommunal nivå.

Målformuleringar i avfallsplanen från 2009 liksom en uppföljning av dessa presenteras i **Bilaga 2**.

Postadress
Box 85, 601 02 Norrköping

Besöksadress
Lindövägen 5B

Växel
011-15 36 00

Kundservice
011-15 15 50

Kundservice
kundservice@norrkopingvattenavfall.se

Vem sköter avfallshanteringen i Norrköping?

Organisation och ansvarsfördelning

Historiskt sett har kommunen ansvarat helt eller delvis för en stor del av avfallsflödena. Ansvaret för hushållsavfall låg tidigare odelat hos kommunen och det fanns också möjlighet för kommunen att åta sig ett utökat ansvar för farligt avfall och avfall från verksamheter. Idag fördelas ansvaret för avfallet mellan följande parter:

Norrköping Vatten och Avfall

I Norrköping ansvarar det kommunala bolaget Norrköping Vatten och Avfall fullt ut för hushållsavfall (med undantag för sådant avfall som omfattas av producentansvar) och därmed jämförligt avfall från verksamheter. Norrköping Vatten och Avfall äger också samtliga återvinningscentraler (som här kallas returpunkter). Kommunfullmäktige beslutar genom renhållningsordningen vilka mål, förutsättningar och regler som ska gälla för den kommunala renhållningen. Ansvaret för tillämpningen av renhållningsordningen ligger i första hand hos Norrköping Vatten och Avfall, som i sin tur anlitar entreprenörer för det praktiska arbetet. Byggnads- och miljöskydds nämnden har ansvar för revidering av de kommunala renhållningsföreskrifterna och har även tillsynsansvar enligt dessa. Byggnads- och miljöskydds nämnden prövar också ansökningar om tillstånd och undantag enligt renhållningsordningens föreskrifter.

Förändringar av ansvarsfördelningen mellan kommuner och marknad kan komma att bli följden av den nyligen presenterade avfallsutredningen SOU 2012:56 ”Mot det hållbara samhället – resurseffektiv avfallshantering”.

Producenterna

Producenterna, det vill säga de som tillverkar, säljer eller importerar förpackningar och produkter, har skyldigheter som regleras i respektive producentansvarsförordning. Producenterna ansvarar bland annat för att informera och tillhandahålla lämpliga insamlingsystem samt för att insamlat avfall transporteras till återanvändning eller återvinning. I dagsläget omfattar producentansvaret läkemedel, förpackningar, returpapper, däck, bilar, batterier och elektriskt/elektroniskt avfall. När det gäller hushållens elavfall och batterier upplåter kommunen plats på returpunkterna för El-kretsens mottagning av avfall. Kostnadsansvaret ligger på producenterna via lagstadgade avgifter.

Verksamhetsutövare

Verksamhetsutövare som i sin verksamhet ger upphov till annat avfall än hushålls-avfall har själv ansvar för att avfallet omhändertas på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. I avfallsförordningen regleras bland annat hur olika slag av avfall som uppkommer i yrkesmässig verksamhet ska sorteras, transporteras och dokumenteras. Under förutsättning att reglerna beaktas, kan verksamhetsutövaren själv utföra arbetet eller fritt välja bland godkända entreprenörer.

Enligt de så kallade allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken ska alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ha tillräcklig kunskap för att undvika negativ miljöpåverkan. Alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska också hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna till återanvändning och återvinning. Regeringen föreslår i kretsloppspropositionen att det ansvar som ”varje innehavare av avfall” har, ska tydliggöras i miljöbalken.

Kommuninvånare

Miljöbalkens kapitel 15 om Avfall och producentansvar slår fast att den som innehar ett avfall ska se till att det hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. Lagstiftningen förbjuder också uttryckligen nedskräpning utomhus av platser som allmänheten har tillträde eller insyn till.

På den enskildes ansvar ligger också att sortera ut returpapper och förpackningar samt att lägga det för insamling i de insamlingssystem som producenterna tillhandahåller.

När det gäller farligt avfall finns idag ingen nationell lagtext som reglerar hushållens ansvar. Undantag utgörs av batterier och elektriska och elektroniska produkter som omfattas av producentansvar. Däremot framgår det tydligt av föreskrifterna till renhållningsordningen för Norrköpings kommun, att varje fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare är skyldig att sortera sitt hushållsavfall på det sätt som föreskrifterna anger.

Ekonomi, finansiering

Kostnaden för kommunens avfallshantering finansieras genom renhållningstaxan. Den betalas av fastighetsägare och andra som ger upphov till hushållsavfall. I flerfamiljshus är avgiften nästan alltid en del av hyran. Den kommunala renhållningstaxan är utformad så att liten avfallsmängd, utsortering av matavfall samt hemkompostering premieras. Hushållen får utan extra kostnad lämna avfall vid

returpunkterna. Kostnaden för drift och behandling av avfall från returpunkterna täcks av den fasta avgiften i renhållningstaxan. Taxan finns tillgänglig på kommunens webbplats.

Återvinning och i vissa fall insamling och av det avfall som producenterna ansvarar för, finansieras genom en avgift som läggs på priset för nya förpackningar och produkter. Avgifterna ska täcka producenternas kostnader för att ta hand om avfallet samt för att sprida information i den omfattning som behövs.

Industrier och andra verksamhetsutövare som ger upphov till annat avfall än hushållsavfall måste själva stå för kostnaderna för bland annat transport och behandling.

Aktörer och anläggningar

Antalet aktörer på marknaden för insamling och transport av avfall har ökat markant, och därmed också konkurrensen. Kommunens renhållningsansvar omfattar endast insamling, transport och behandling av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall och det råder alltså fri konkurrens om avseende all hantering av övrigt avfall. Anläggningar för att förbereda återanvändning eller återvinning av speciella avfallsslag har ökat avsevärt de senaste åren. Hanteringen av avfall regleras detaljerat i lagstiftningen och alternativen begränsas därmed i stor utsträckning av vilka tillstånd för transporter, mellanlagring och behandling som de olika aktörerna har.

Insamling och transporter

För att yrkesmässigt få transportera avfall krävs tillstånd. Undantagna är transporter för återanvändning av avfall som inte är farligt avfall. Ett tillstånd är inte geografiskt begränsat utan gäller transporter inom hela landet. Tillstånden söks dock i det län inom vilket transportören har sitt säte. I Norrköping finns runt hundra transportörer som har tillstånd till yrkesmässig avfallstransport.

Det har uppstått en marknad för avfallsföretag som erbjuder mer eller mindre kompletta avfallslösningar till industrier, verksamheter och i viss utsträckning också flerfamiljshus. Avfallsföretagen tillhandahåller då insamlingskärl eller containrar för källsortering och ansvarar för skötsel och hämtning av i stort sett alla fraktioner. Alternativt hämtar avfallsföretagen containrar med osorterat avfall och sorterar avfallet vid sin egen anläggning. Kunderna kan också få hjälp med klassificering, emballering, märkning och borttransport av sitt farliga avfall. Avfall jämförligt med hushållsavfall får däremot endast hämtas av den entreprenör som kommunen har anlitat.

Särskilda krav ställs på transportörer av farligt avfall. Ett tillstånd kan begränsas till vissa slag av farligt avfall. I Norrköpings kommun finns fler än 50 transportörer som fått tillstånd av Länsstyrelsen till yrkesmässig transport av något eller flera slag av farligt avfall.

I verksamheter där mindre mängder farligt avfall uppkommer finns möjlighet för verksamhetsutövaren att själv transportera sitt farliga avfall. Anmälan om transport ska då göras till Länsstyrelsen. Lagstiftningen begränsar sådana egna transporter till vissa slag av avfall och även mängderna av de olika slagen som får transporteras.

Förutom transporttillstånd för farligt avfall, behövs i många fall också tillstånd till transport av farligt gods.

Kommunens föreskrifter för avfallshantering ger hushållen tillåtelse att själva, och utan tillstånd eller anmälan, transportera sitt grovavfall, farliga avfall och elavfall till returpunkterna.

Befintliga anläggningar

En förteckning över de anläggningar i kommunen där avfall återvinns eller bortskaffas finns i **Bilaga 3**. ”Verksamheter inom avfallsområdet”. I förteckningen finns både sådana verksamheter som hanterar hushållens avfall och sådana som enbart hanterar verksamhetsavfall.

Nedan följer en utförligare beskrivning av de anläggningar som hanterar hushållsavfallet i Norrköpings kommun.

Återvinningsstationer (ÅVS)

För insamling av tidningar, småbatterier och förpackningar finns i Norrköping 25 fullständiga återvinningsstationer och 3 där enbart glas kan lämnas (feb 2013). Samtliga är bygglovsprövade. Återvinningsstationerna har containrar för färgat glas, ofärgat glas, returpapper, pappersförpackningar, metallförpackningar och för plastförpackningar (hårdplast och mjukplast). Vid återvinningsstationerna finns också batteriholkar och vid många finns också insamlingsboxar där organisationer samlar in avlagda kläder och textilier. Information om var stationerna finns med mera kan man hitta på förpacknings- och tidningsinsamlingens webbplats: www.ftiab.se.

Returpunkter (återvinningscentraler)

I kommunen finns idag återvinningscentraler, som i Norrköping går under benämningen ”returpunkter”, i centralorten (Risängen), Skärblacka, Åby, Krokek och Östra Husby. Returpunkterna är i första hand avsedda för hushållen som här kan lämna sitt grovavfall, trädgårdsavfall, farliga avfall, elavfall samt övrigt producentansvarsavfall. Farligt avfall tas emot av personalen och ställs i ett särskilt utrymme avsett för ändamålet. Sortering av grovavfall sker från ramp till containrar för trä, tryckimpregnerat trä, metall, brännbart, trädgårdskompost och deponi. Vid varje returpunkt finns också en återvinningsstation och kommunen har också ett samarbete med flera välgörenhetsorganisationer till vilka man kan lämna material och produkter som skulle kunna återanvändas. Verksamheter kan mot betalning lämna mindre mängder avfall vid returpunkterna, dock ej farligt avfall.

Häradsuddens avfallsanläggning

Häradsudden är en av Norrköpings största avfallsanläggningar. Anläggningen fungerar som deponi, mellanlager, sorterings- och omlastningsstation. Inom anläggningen finns också en komplett återvinningscentral för skrymmande avfall, trädgårdsavfall, kasserade kylar och frysar, producentansvarsavfall och farligt avfall. Denna är mot avgift tillgänglig för företag och privatpersoner.

Häradsuddens anläggning togs i bruk 1977 då Norrköpings kommun började ta emot och deponera avfall på området. Idag drivs verksamheten av Econova Biotech AB. Fastigheten ägs dock av tidigare verksamhetsutövaren E.ON Värme Sverige AB. 1983 började grovavfall och brännbart avfall att skickas till Gärstadverket i Linköping för förbränning. Sedan E.ON:s nya avfallspanna togs i bruk år 2002, eldas brännbart avfall vid Händelöverket i Norrköping. Idag deponeras huvudsakligen utsorterat icke brännbart avfall samt vissa typer av brännbart avfall som har dispens från förbudet mot deponering.

Osorterat avfall från industri, företag och byggarbetsplatser maskinsorteras i fraktionerna ”Rent trä”, ”Metall”, ”Brännbart” och ”Deponi”. Inom anläggningen sker en omfattande biologisk behandling av olika typer av organiskt avfall samt mellanlagring av brännbart avfall.

Omprövning av hela verksamheten enligt miljöbalken skedde under 2008/2009.

Händelöverket

Brännbart avfall från Sverige och Europa förbränns vid E.ON:s förbränningsanläggning på Händelö. Bolaget har nyligen fått ett nytt tillstånd avseende anläggningen som möjliggör förbränning av över 1 miljon ton avfall årligen varav knappt hälften får utgöras av farligt avfall. Förutom pannor för förbränning av olika typer av bränsle finns en anläggning för bränsleberedning. Bränsleberedningen innebär att avfallet krossas ned i mindre bitar och magnetisk metall avskiljs. I anslutning till bränsleberedningen finns en lada för lagring av upp till 10 000 m³ färdigberett bränsle, som i dagsläget motsvarar cirka 1 1/2 dygns bränsleförbrukning. I avfallspannan eldas brännbara fraktioner från industrier och verksamheter samt brännbart hushållsavfall.

I övriga pannor eldas utsorterat returträ, klippta kasserade gummidäck, biobränsle och kol. Händelöverket producerar fjärrvärme och el samt ånga till den närbelägna etanolfabriken.

Slottshagens avloppsreningsverk

Kommunens största avloppsreningsverk, Slottshagen, drivs av Norrköping Vatten och Avfall AB. Verket betjänar hushåll och industrikunder i hela Norrköpings tätort samt de omkringliggande samhällena Åby, Kolmården, Krokek och Svärtinge. För närvarande pågår också anslutning av Skärblacka, Kimstad och Vånga till Slottshagen via överföringsledningar.

När det gäller hushållens avfall är det slam från enskilda avloppsanläggningar, så kallade externslam, som levereras till verket för behandling. Slam från fettavskiljare och malt matavfall från storkök och restauranger behandlas också här.

Svensk Fettåtervinning AB

Fett och oljor från restauranger och gatukök levereras till Svensk Fettåtervinning i Söderköping. Företaget tar emot matfetter och frityroljor från verksamheter i nästan hela Sverige. De insamlade fetterna renas och återvinns genom olika processer till fettsyror och glycerol som på nytt kan användas som råvaror i kemisk industri.

Tekniska Verken i Linköping

Matavfall från Norrköping levereras för närvarande till Linköping för behandling i Tekniska Verkens biogasanläggning. Vid anläggningen finfördelas avfallet och blandas med vatten till en pumpbar slurry. Därefter pumpas det in i en biogasreaktor där det bryts ner under bildning av biogas (metangas). Den bildade

gasen måste sedan renas innan den distribueras och säljs som fordonsbränsle. Den fasta delen av det rötade mattavfallet bildar en näringsrik biogödsel som används i jordbruket.

Nedlagda anläggningar

Herrebro före detta avfallsupplag

Herrebro före detta avfallsupplag utgjorde kommunens största avfallsdeponi från mitten av 1950-talet fram till 1977 då Häradsuddens avfallsanläggning invigdes. Upplaget ersatte en rad tätortsnära upplag. Inför etableringen fanns farhågor om att lokaliseringen skulle innebära alltför stora transportavstånd eftersom mycket av avfallet vid denna tid fortfarande transporterades med häst och vagn.

Avfallsupplaget är beläget i ett utdikningsområde som avvattnas till Motala Ström via en pumpstation i Eksund. Deponiområdet täcker en yta av cirka 50 hektar vilket innebär att Herrebro ytmässigt utgör en av Sveriges största nedlagda kommunala deponier.

Det finns ingen tillförlitlig dokumentation om vilka typer av avfall som deponerades på Herrebro eller i vilka mängder. Den användes dock för alla typer av avfall som uppkom i kommunen och då även avfall som idag klassas som farligt avfall. Deponin har aldrig prövats enligt någon miljölagstiftning och det är först efter att deponeringsverksamheten lades ned som anläggningen har omfattats av kontroll avseende utsläpp till vatten. Kontrollen har sedan 20 år tillbaka skett enligt ett kontrollprogram som omfattar provtagning och analys av lak- och ytvatten samt årlig rapportering till byggnads- och miljöskyddsnämnden. Ett nytt kontrollprogram upprättades och togs i bruk under 2008 och reviderades 2012.

Genom ett samarbetsavtal mellan Norrköpings kommun och Econova AB pågår för närvarande en sluttäckning och efterbehandling av Herrebro. Arbetet är relativt långt framskridet. Den slutliga täckningen kommer att ha en sammanlagd mäktighet om cirka 2,5 meter och fram till idag har hela området täckts av massor med en tjocklek på minst en meter. Sluttäckningsarbetet beräknas pågå under minst 10 år framåt i tiden.

I samband med att upplaget sluttäcks kommer också lakvattenhanteringen att förändras. Redan idag behandlas uppsamlat lakvatten lokalt på deponin i ett så kallat markväxt-system där magasin för säsongslagring, bevattningsanläggningar och översilningsytor utgör de viktigaste delarna. Så snart länsstyrelsen har gett sitt godkännande kommer det behandlade lakvattnet att börja bräddas till den nya

våtmarken som anlagts mellan banvallen som skär genom deponin och gamla E4:an. Detta beräknas ske under första halvåret 2013.

Övriga nedlagda deponier och förorenad mark

På åttiotalet genomfördes en kartläggning av gamla deponier i kommunen. Totalt hittades 39 stycken. I samband med framtagande av avfallsplanen 1991 utarbetades ett åtgärdsprogram där också huvudmannaskap för respektive deponi fastslogs. En uppföljning påbörjades hösten 2003 av dåvarande gatu- och parkkontoret (nuvarande tekniska kontoret) tillsammans med dåvarande miljö- och hälsoskyddskontoret (nuvarande bygg och miljökontoret), se bilaga 3. Tekniska nämnden har också enligt ett kommunfullmäktigebeslut från 1992 ansvaret för miljöåtgärder, skötsel och övriga åtgärder vid de avfallsupplag där kommunen är huvudman.

De senaste åren har problemet med förorenade områden hamnat i fokus. Miljöbalkens ansvarsregler innebär att den eller de verksamhetsutövare som bidragit till föroreningen också är ansvarig för efterbehandlingen. Om inte någon verksamhetsutövare kan utföra eller bekosta efterbehandling vilar ansvaret i princip på fastighetsägaren, om förvärvet skett efter det att miljöbalkens regler trädde ikraft 1999. Undersökningar i samband med köp eller exploatering har medfört att flera områden med förorenad mark har upptäckts i Norrköping. Ibland kan föroreningarna härledas till den verksamhet som har bedrivits på platsen, men det kan också röra sig om förorenade fyllningsmassor eller helt enkelt olika typer av restprodukter och avfall som har dumpats på platsen.

För närvarande pågår en förnyad genomgång av de gamla upplagen enligt Naturvårdsverkets metod för inventering av förorenade områden, MIFO. Tanken är att riskklassificeringen och bedömning av åtgärdsbehovet ska uppdateras. Arbetet omfattas av nyformulerade mål i denna avfallsplan 2013.

Kommunens struktur och organisation

Kommunens struktur

Norrköpings kommun omfattar Norrköpings centrala tätort, ytterligare tolv tätorter och en omfattande glesbygd. En del av glesbygden utgörs av skärgård.

I Norrköping uppgick befolkningen den 31 december 2012 till cirka 132 129 invånare, boende i knappt 63 000 hushåll. Av dessa utgjorde två tredjedelar lägenheter i flerfamiljshus och en tredjedel lägenheter i småhus. De flesta lägenheterna i flerfamiljshus återfinns i Norrköpings innerstad. Samtliga fastighetsägare oavsett bebyggelseform erbjuds möjligheter till utökad källsortering med separat insamling av matavfall.

Organisation för renhållningsfrågor

Renhållningsordningen och renhållningstaxan som styr verksamheten antas av kommunfullmäktige medan ansvaret för tillämpningen av dessa dokument sedan den 1 april 2014 ligger hos det kommunala bolaget Norrköping Vatten och Avfall. Bolaget anlitar entreprenörer för det praktiska utförandet av insamling och behandling av hushållsavfall samt drift av återvinningscentraler. Skötsel och sluttäckning av Herrebro före detta avfallsupplag ligger kvar hos tekniska nämnden, som anlitar entreprenörer för detta arbete.

Avfallsorganisationen inom tekniska kontoret och numera Norrköping Vatten och Avfall har successivt förstärkts för att klara den ökade belastningen till följd av satsningen på matavfall och nya insamlingssystem som till exempel tömning av fettavskiljare och hämtning av vegetabiliska oljor.

Idag arbetar 11 personer på Avfallsavdelningen. Utöver detta arbetar en person med informationsfrågor, en person med kundsystem och reskontra, och en person med ekonomi och HR-frågor. Därutöver nyttjas Norrköping Vatten och Avfalls gemensamma resurser i fråga om vissa administrativa tjänster samt kundservice.

Den taxefinansierade hanteringen av hushållsavfall i kommunen omsätter knappt 100 miljoner kronor som grovt fördelas enligt följande:

- Insamling av avfall 30-35 %
- Behandling av avfall 20-25 %
- Drift av returpunkter 15 %
- Personal 15 %
- Övrigt 15 %

Byggnads- och miljöskyddsnämnden har det lagstadgade tillsynsansvaret för lokala renhållningsfrågor och beslutar bland annat om undantag enligt renhållningsordningens föreskrifter. Nämnden har även tillsynsansvaret enligt miljöbalken för de flesta anläggningar som hanterar avfall i kommunen.

Avfallshanteringen i Norrköping

All fakta och statistik är från 2012 och är alltså inte uppdaterad vid revisionerna 2013 och 2014.

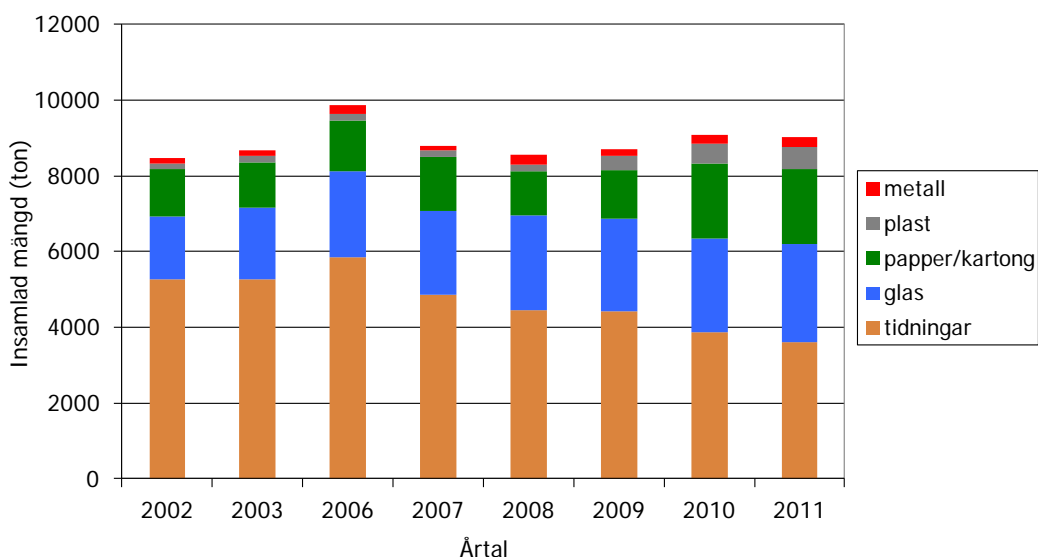
Producentansvarsfraktionerna

I avfallsfraktioner med producentansvar ingår returpapper, förpackningsavfall, batterier, läkemedel, bilar, däck och elektriskt/elektroniskt avfall. Ansvarsfrågorna varierar för de olika typerna av avfall och regleras i respektive förordning. Hanteringen av förpackningsavfallet administreras av Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB (FTI) som ägs av materialbolagen: Plastkretsen, MetallKretsen, Returkartong och Pressretur. Dessutom finns Svensk GlasÅtervinning med genom ett avtalat samarbete.

Nedanstående fraktioner ingår som en del i hushållsavfallet. Genom att ansvaret för insamling och omhändertagande av avfallet ligger hos producenterna av materialet redovisas det dock separat från övrigt hushållsavfall.

Mängder

Förpackningar och returpapper

Materials lag	Norrköping (kg/inv.)			Hela Sverige (kg/inv.)		
	2003	2007	2011	2003	2007	2011
Glas	15,79	17,5	19,2*	16,91	18,2	19,31*
Plast	1,14	1,43	4,04	1,37	2,17	4,85
Metall	3,60*	0,91	1,81	3,68*	1,97	1,68
Papper/Kartong	61,91*	11,14	15,03	48,54*	10,6	12,21
Returpapper	47,0	38,38	29,74	50,5	53,3	37,86

*Även insamling från företag

Diagrammet bygger på uppgifter från FTI. Till viss del omfattas även avfall från verksamheter i statistiken.

Insamling och transport

Förpackningsavfall och returpapper

För insamling av förpackningar och returpapper vilar hela ansvaret för insamling och transport hos producenterna. I Norrköping sker insamling av förpackningar och returpapper från hushåll och mindre verksamheter i första hand via återvinningsstationerna. Vid stationerna hämtas materialet av respektive materialbolags entreprenör. I kommunen finns i dagsläget cirka 25 återvinningsstationer. Hushållen kan också lämna förpackningar, returpapper och annat producentansvarsavfall vid returpunkterna. Under den senaste femårsperioden har den fastighetsnära insamlingen av producentansvarsavfall byggts ut kraftigt i flerfamiljshus.

För insamling av dryckesförpackningar i form av aluminiumburkar och PET-flaskor finns idag ett väl utbyggt och fungerande pantsystem. Sedan 2011 finns även pantmaskiner för mottagning av större mängder flaskor och burkar på returpunkterna i Norrköping och Åby. Insamlade flaskor och burkar transporteras till Svenska Returpacks anläggning på Händelö för omhändertagande.

Elektriskt och elektroniskt avfall

El-kretsen är näringslivets servicebolag för insamling och återvinning av elektriska och elektroniska produkter. El-kretsen ägs av 19 branschorganisationer. Verksamheten finansieras genom avgifter från producenterna. Avgifternas storlek bestäms av försäljningsvolymen och produkttyperna.

El-kretsen driver ett rikstäckande system för insamling och återvinning av elektriska och elektroniska produkter. Systemet kallas Elretur och drivs i samarbete med landets kommuner. Samarbetet innebär att:

- Kommunerna ordnar bemannade mottagningsplatser, ofta vid återvinningscentralerna (returpunkterna), där hushållen utan kostnad får lämna sina gamla elprodukter.
- El-kretsen ordnar så att de mottagna elprodukterna transporteras bort till förbehandling och återvinning enligt gällande lagar.

Fördelar med systemet är att hushållen kan lämna sina elprodukter på samma ställe som de lämnar annat avfall. Hushållen kan också få elavfall hämtat vid fastigheten. Denna service erbjuder dock kommunen utanför producentansvaret och en avgift tas därför ut av avfallslämnaren.

Småbatterier och bilbatterier

2009 infördes ett producentansvar för batterier upplagt efter samma principer som för övrigt elavfall. Det innebär att producenterna ansvarar för att batterier samlas in, tas om hand och återvinns på ett miljömässigt godtagbart sätt. Producenternas insamlingssystem bygger på samma princip som för elavfallet, det vill säga att de hämtar batterier på kommunens returpunkter. Annan batteriinsamling, till exempel vid återvinningsstationer och i butiker, ska kommunen stå för. Som producent räknas den som för första gången släpper ut ett batteri på den svenska marknaden genom att yrkesmässigt tillhandahålla ett batteri. Den nya förordningen omfattar alla batterier, inbyggda såväl som lösa oavsett vikt, typ, eller användningsområde.

I enlighet med det nya producentansvaret ska alla batterier återvinnas, även icke-miljöfarliga batterier som tidigare lagts på deponi. Den nya förordningen innebär också strängare krav på märkning, lägre gränshalter för tungmetallerna bly och kadmium, samt ett förbud mot bärbara kadmiumbatterier.

Bilar och däck

Den som tillverkar eller importerar bilar eller däck är också skyldig att ta hand om och återvinna produkterna när de är uttjänta. För bilar omfattas endast fordon registrerade efter den 1 januari 1998. Uttjänta bilar lämnas direkt till auktoriserade bildemonterare eller via bilhandeln.

När det gäller däck kan konsumenterna lämna in uttjänta produkter till återförsäljarna, det vill säga till bilhandeln samt bil- och däcksverkstäder, eller till returpunkterna. Insamlingen och den övriga hanteringen finansieras av konsumenten genom en återvinningsavgift som läggs på försäljningspriset för nya produkter.

Läkemedel

Den som tillverkar eller säljer läkemedel har enligt förordning (2009:1031) om producentansvar för läkemedel ansvar för att samla in kasserade läkemedel samt informera konsumenterna om varför läkemedlen ska hanteras och lämnas in separat från övrigt avfall samt var det kan lämnas.

De kasserade läkemedlen ska lämnas på apoteken som också ser till att de destrueras på ett säkert sätt. Bäst är det om läkemedlen lämnas i apotekens genomskinliga returpåse eller annan genomskinlig påse. På så sätt kan personalen lätt se innehållet och undvika risker med kanyler eller andra farliga avfall. producentansvaret och möjligheterna att lämna avfallet till apoteket omfattar alla typer av läkemedel, både receptbelagda och receptfria, fasta och flytande. Viktigt att tänka på är att vissa plåster, förband och inhalatorer kan innehålla läkemedel och

ska därför lämnas till apoteket. Man får hålla ihop burkar med tabletter och kapslar samt tömma ur kartonger med tabletkartor i påsen, men man behöver inte trycka ut tablettarna från tabletkartorna.

Kanyler kan läggas i en särskild kanylbehållare som kan hämtas på apoteken. Den fulla behållaren kan sedan läggas i det brännbara avfallet eller lämnas till apoteket.

Behandling och återvinning

Returpapper

Returpapper som samlas in från hushållen innehåller bland annat dags- och veckotidningar, magasin, journaler, reklamtryck, pocketböcker och kataloger. Pappersfibrer är långa och starka vilket gör att de går att använda flera gånger om. Returpappret transporteras till pappersbruk där det till stor del ersätter massaved som råvara vid tillverkning av nytt tidningspapper och en del andra papperskvaliteter.

Plastförpackningar

Hårda plastförpackningar består huvudsakligen av HD-polyeten och polypropen, men vissa andra plastsorter förekommer också. Förpackningarna måste finsorteras med avseende på platsort och ibland även kulör. Plastkretsen har avtal med en handfull sorteringsanläggningar i landet. När förpackningarna är sorterade pressas eller mals de. Beroende på kvalitet utgör materialet energiråvara (70 procent av plastförpackningarna) eller råvara till en mängd olika produkter, till exempel plank, kontorsstolar, diskborstar och blomkrukor. Sedan 1 nov 2008 lämnas även mjukplast till materialåtervinning. Mjukplasten samlas in tillsammans med hårdplasten och separeras i efterhand.

Glasförpackningar

Två tredjedelar av allt returglas blir till nya glasförpackningar. De skandinaviska glasbruken använder returglas till 90 procent vid tillverkning av grönt glas och 35 procent vid tillverkning av ofärgat glas. Genom att finmala returglaset kan det även användas som tillsatsmaterial i betong. Produkten, som kallas Microfiller, gör betongen mer lättarbetad och ökar hållfastheten. Samtidigt minskar behovet av kemiska tillsatsmedel. En tredjedel av allt returglas används i dag vid tillverkning av glasull. Glasullstillverkningen sker hos Isover Gullfiber i Billesholm som också återvinner glasull.

Pappersförpackningar

Insamlade pappersförpackningar levereras balade till Fiskeby Board och Örebro Kartongbruk. På pappersbruken löses pappersförpackningarna upp till pappersfibrer. Fibrerna går sedan in i en pappersmaskin där de pressas samman med andra fiberlager av olika kvalitet. Den färdiga kartongen rullas upp på stora rullar som levereras till företag som tillverkar nya förpackningar.

Metallförpackningar

Eftersom kvaliteten på stål och aluminium inte förändras kan det återvinnas till nya produkter om och om igen. Efter sortering transporteras stålet till metallsmältverk där det smälts ner till nytt stål för till exempel bygg- och fordonsindustri. En viss mängd exporteras till Tyskland där stålet används som råvara till nya förpackningar. Aluminium återvinns vid Älmhults aluminiumsmältverk där det också blir råvara för bland annat bildetaljer och nya förpackningar.

Dryckesförpackningar av plast och aluminium

När aluminiumburkar stoppas i returautomaten identifieras streckkoden och 50 öre betalas ut för varje godkänd burk. De komprimerade burkarna hämtas, balas vid Returpacks anläggning i Norrköping och skickas vidare till ett smältverk. Dryckesrester och färgrester avlägsnas genom uppvärmning och aluminiumet smälts ner. När metallen kylts, valsas den till en tunn plåt som levereras i stora rullar till bland annat Rexam i Malmö. Av plåten tillverkas nya burkar som levereras till bryggerierna för fyllning av nya drycker.

Även när PET-flaskor pantas identifieras streckkoden innan utbetalning sker. PET-flaskorna transporteras till Returpacks anläggning på Händelö och sedan vidare till grannfabriken Cleanaway som sorterar och tvättar plasten. De har nyligen fått tillstånd för en kemisk rengöring av PET till en nivå där den kan återanvändas i nya livsmedelsförpackningar.

Batterier

Kvicksilverbatterier transporteras till Sydkraft SAKAB i Kumla för mellanlagring eller deponering. Nickelkadmiumbatterier och nickelmetallhydridbatterier transporteras till Saft AB i Oskarshamn för återvinning av metallerna. Blybatterierna transporteras till Boliden Bergsöe i Landskrona för upparbetning. Återvunnet bly nyttjas bland annat vid nyttillverkning av bilbatterier. Alkaliska batterier och brunstensbatterier läggs tills vidare på deponi. Vissa rester av kvicksilver gör det i dagsläget svårt att återvinna metallinnehållet. I Sverige samlas litiumbatterier in

separat. De måste dock förvaras i lufttäta behållare eftersom brandrisken annars är stor.

Elektriskt och elektroniskt avfall

Elektriska och elektroniska apparater består av en kombination av komponenter som till exempel kretskort, kablar, plasthöljen, bildskärmar och batterier. El-kretsen har avtal med företag som förbehandlar, det vill säga demonterar komponenterna. Värdefulla metaller går till återvinning och miljöfarliga komponenter hanteras som farligt avfall.

Bilar och däck

Först dräneras bilen, vilket innebär att den töms på vätskor som olja, bensin, spolarvätska, bromsvätska, glykol och köldmedia. Därefter demonteras startbatteri, balansvikter, krockkuddar och komponenter som innehåller PCB/PCT och kvicksilver. Batterier, katalysatorer, däck med mera demonteras för återanvändning eller återvinning. Om bilen har delar som kan säljas läggs dessa på lager. Vissa delar renoveras innan de säljs igen som reservdelar. Det som är kvar efter att bilen dränerats och demonterats skickas för fragmentering. Materialet sorteras sedan med hjälp av magneter, luftströmmar, vattenbad och i vissa fall manuellt. Efter detta återstår smältugnar för metallerna och återgång till ursprunglig råvara. Metaller av olika slag utgör cirka 80 procent av bilens vikt.

Däcken som samlas in används på lite olika sätt. En del regummeras till nya däck. En del används för tillverkning av sprängmattor och andra produkter. Den största användningen sker genom att däcken fragmenteras och används som energiråvara. I Norrköping fragmenteras insamlade däck vid Ragn-Sells anläggning på Karlsro och vid Händelöverket eldas fragmenterade däck tillsammans med kol eller biobränsle.

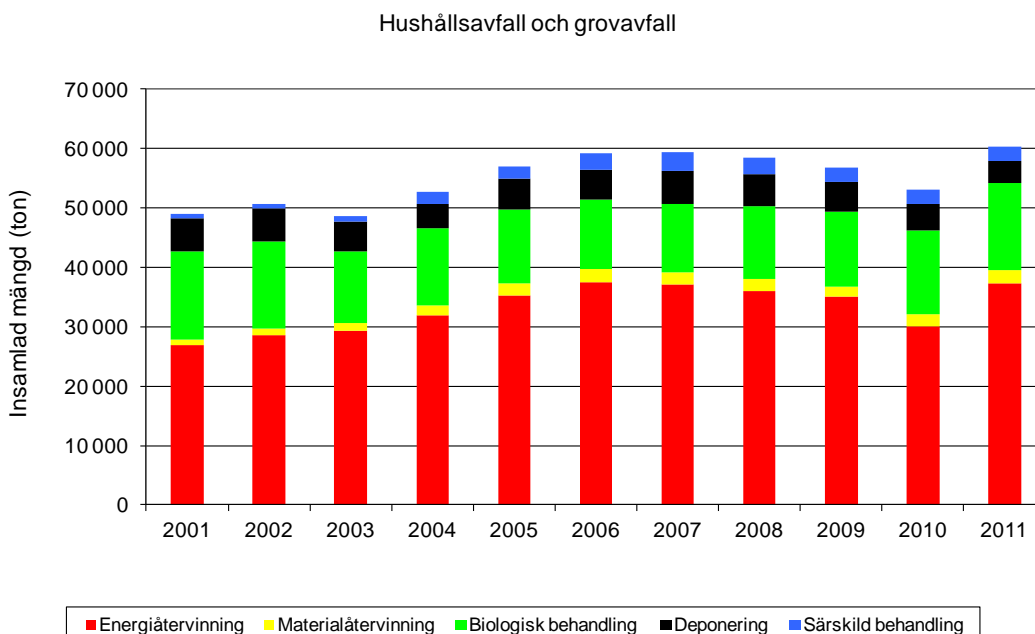
Läkemedel

Inlämnade mediciner behandlas genom förbränning på godkända avfallsförbränningsanläggningar med effektiv förbränning och rökgasrening. Kommunen är inte delaktig i hantering eller behandling av de läkemedelsrester som lämnas in till apoteken.

Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall

”Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall” är det avfall som kommer från hushållen samt motsvarande avfall som uppkommer vid företag och verksamheter. Hushållsavfallet kan delas in i följande kategorier:

- Köksavfall (brännbart avfall och matavfall)
- Farligt avfall från hushåll
- Elektriskt och elektroniskt avfall
- Grovavfall
- Trädgårdsavfall
- Latrin
- Slam från slamavskiljare och slutna tankar
- Fettavskiljarslam och vegetabiliska oljor
- Avfall från fartyg i hamn

Diagrammet avser avfall som omhändertas i kommunens regi. Material som återvinns via FTI AB ingår inte i statistiken. Kategorin ”särskild behandling” omfattar farligt avfall samt alla typer av elavfall. Kategorin biologisk behandling

omfattar inte hushållsavfallsliknande avfallsslag från verksamheter såsom matavfall som samlas in med slamsugningsfordon, fettavskiljarslam eller vegetabiliskt fett.

Köksavfall

Källsortering

Det traditionella hushållsavfallet, köksavfallet, kan grovt delas in i en brännbar del och en matavfallsdel. Utökad källsortering innebär att avfallet ska sorteras i nämnda två fraktioner. Fraktionerna läggs i skilda kärl vid fastigheten, ett grönt kärl för det brännbara avfallet och ett brunt kärl för matavfallet. Hushållen kan också välja att själva ta hand om det utsorterade matavfallet inom den egna fastigheten. Eventuellt icke brännbart avfall som uppkommer i hushållen och som inte ska hanteras som förpackning eller grovavfall läggs bland det brännbara avfallet. Allra helst bör hushållen dock transportera det till en returpunkt där det sorteras enligt anvisning.

I Norrköping erbjuds samtliga fastighetsägare möjlighet till utökad källsortering med separat insamling av matavfall. Systemet bygger på frivillighet, men taxan har utformats så att det är fördelaktigt att sortera ut matavfallet.

Mängder

Statistiken för 2011 visar att den brännbara fraktionen utgjorde 83 viktsprocent av det totalt insamlade köksavfallet. Matavfallet utgjorde 17 viktsprocent.

Insamling och transport

I det fall matavfallet hämtas sker detta normalt varannan vecka vid en och tvåfamiljshus och varje vecka vid flerfamiljshus. Den brännbara fraktionen hämtas vanligtvis varannan vecka. På öarna sker hämtning av brännbart avfall och matavfall samt latrin vid bryggorna dit fastighetsägarna själva forslar sopkärlen.

Ansökan om annat hämtningsförfarande och övriga undantag gällande hämtning av hushållsavfall kan medges av byggnads- och miljöskyddsnämnden. Reglerna för hämtningsintervall och annan hantering av hushållsavfall framgår av renhållningsordningens föreskrifter.

Behandling och återvinning

Den utsorterade brännbara fraktionen hushållsavfall förbränns i E.ON:s avfalls-panna på Händelö. Detsamma gäller för osorterat köksavfall från de fastigheter där blandat hushållsavfall hämtas. Metaller och annat material som inte är lämpligt att elda avskiljs dels i den bränsleberedning som föregår avfallsförbränningen och dels i askan.

Det utsorterade matavfallet behandlas för närvarande genom rötning för produktion av fordonsgas vid Tekniska Verkens anläggning i Linköping

Farligt avfall och elavfall

Källsortering

Riskerna med hushållens farliga avfall är stora, även om mängderna är förhållandevis små. Avfallet kan ställa till med allvarliga skador för hälsa eller miljö om det hanteras felaktigt. Dessutom försvåras och fördyras behandlingen av annat avfall om det är ”förorenat” av farligt avfall. Det är därför viktigt att farligt avfall sorteras ut från annat avfall.

Farligt avfall från hushåll är till exempel rester av färg- och lösningsmedel, spillolja och bekämpningsmedel. Elavfall såsom batterier, lysrör, kylskåp och frysar samt tryckimpregnerat trä räknas också som farligt avfall. Elavfallet omfattas dessutom av producentansvar.

Mängder

Mängden farligt avfall som samlades in från hushållen uppgick 2011 till cirka 3100 ton. Av dessa utgjordes cirka 2100 ton av elavfall, cirka 750 ton av impregnerat virke och resterande cirka 250 ton av småkemikalier som olja, färg, lösningsmedel och bekämpningsmedel.

Insamling och transport

Hushållen kan lämna sitt farliga avfall vid returpunkterna. Fastighetsägare till flerfamiljsfastigheter erbjuds även fastighetsnära insamling med miljöbilen. Miljöbilen kör också en runda till fasta insamlingspunkter varje vår och höst för att ta emot farligt avfall och ljuskällor, men ej övrigt elavfall. Hämtning av elavfall och farligt avfall kan beställas mot en avgift.

Behandling och återvinning

Insamlat farligt avfall från hushållen sorteras och mellanlagras för närvarande vid SITA:s anläggning på Risängsgatan. Härifrån transporteras det sorterade avfallet bort för återvinning, förbränning eller deponering vid de godkända anläggningar som finns. Läs mer om behandling under ”Farligt avfall från verksamheter”.

Elkretsens entreprenörer hämtar elavfall som lämnats vid returpunkterna eller samlats in vid fastighet och transporterar avfallet till lämpliga behandlingsanläggningar. Där återvinns materialen medan vissa farliga ämnen såsom köldmedier destrueras.

Grovavfall

Mängder

Grovavfall är hushållsavfall som på grund av storlek, vikt eller andra egenskaper inte kan läggas i det vanliga sopkärlet eller sopsäcken. Totalt uppgick mängden grovavfall under 2011 till nästan 25 000 ton. Avfallet ingår i flera av kategorierna i diagrammen ovan.

Insamling och transport

Grovavfall lämnas vid returpunkterna eller hämtas vid fastigheten efter beställning. Man kan som fastighetsägare också ha ett löpande abonnemang för hämtning av grovavfall eller få avfallet hämtat i container.

Behandling och återvinning

Insamlade grovsopor och osorterat containeravfall sorteras maskinellt i fraktionerna ”brännbart”, ”deponi” och ”metall”. Vid returpunkten sorteras avfallet direkt från rampen till respektive container. Det har visat sig att deponifractionen innehåller betydande mängder både brännbart avfall och avfall som kan materialåtervinnas och därför eftersorteras denna fraktion på Häradsudden. Den kvarvarande deponifractionen deponeras sedan på Häradsudden och brännbart avfall och rent trä transporteras till Händelöverket för energiåtervinning. Metaller och andra återvinningsbara material transporteras till lämpliga behandlingsanläggningar.

Trädgårdsavfall

Mängder

2011 utgjordes cirka 3 200 ton av grovavfallet som lämnades på returpunkterna trädgårdsris medan cirka 1 800 ton utgjordes av komposterbart trädgårdsavfall. I dessa siffror ingår inte sådant trädgårdsavfall som behålls dock inom de egna trädgårdarna och behandlas genom kompostering.

Insamling och transport

Hushållens trädgårdsavfall tas i viss utsträckning om hand på den egna tomten, företrädesvis genom kompostering. Trädgårdsavfall kan också lämnas vid returpunkterna eller efter beställning fås hämtat med grovavfallet.

Behandling och återvinning

Trädgårdsavfall som lämnas vid returpunkterna komposteras. Ris och grenar flisas till ett biobränsle eller används som strukturmaterial vid kompostering och jordframställning.

Slam från fettavskiljare och vegetabilisk olja

Sedan 2006 samlas fettavskiljarlam och vegetabilisk olja in inom ramen för kommunens avfallshantering. Fett och olja kan, om det tillförs avloppet orsaka stopp, översvämning och dålig lukt. Fastigheter och lokaler som hanterar livsmedel och serverar mat i större mängder måste därför ha en separat hantering av sådant avfall.

Norrköping Vatten och Avfall ställer kraven på berörda fastighetsägare att fettavskiljare ska installeras och ansvarar även för tömningen. Under 2011 har 1 300 ton fettavskiljarlam samlats in och körts till Slottshagens avloppsreningsverk för behandling. Insamlad mängd vegetabilisk olja under 2011 var 90 ton. Insamlad olja transporteras till Norrköpings fettåtervinning för behandling.

Latrin, slam från slamavskiljare och slutna tankar samt utsorterad urin

Mängder

Mängden latrin som samlas in har under senare år sjunkit kraftigt. Orsaken är att kommunen aktivt har informerat om mulltoaletter och latrinkompostering samt genomfört justeringar av taxan för hämtning av latrin. Under 2011 samlades knappt 60 ton latrin vilket är 20 procent av vad som samlades in vid 2000-talets början.

Slam från trekammarbrunnar och slutna tankar uppgick 2011 till cirka 8 300 ton. Mängderna avseende slam visar på en svagt ökande trend.

Vid nyanläggning av enskilda avloppsanläggningar krävs att minst 50 procent av kväve och fosfor avskiljs och nyttiggörs. Det vanligaste sättet att uppnå detta är idag att anläggningen utformas med urinsorterande system. Under de senaste åren har dock system med så kallade fosforfällor och minireningsverk blivit alltmer populära. 2011 hämtades cirka 270 ton källsorterad urin från enskilda avloppsanläggningar i kommunen.

Insamling och transport

Latrin samlas upp och emballeras i speciella plastsäckar inneslutna i kartonger. Latrinkartongerna hämtas från åretruntbostäder och från fritidshus enligt en särskild turlista. På öarna hämtas latrinkartongerna liksom köksavfallet vid bryggorna, dit fastighetsägaren själv måste forsla avfallet. Befrielse från latrinhämtning medges av byggnads- och miljöskyddsnämnden om kompostering av latrin kan ordnas inom den egna tomten.

Slam från slamavskiljare och slutna tankar hämtas med slamsugningsbilar enligt stående beställning eller efter budning. I kommunen finns ungefär 3 700 abonnenter registrerade för slamtömning. Enligt en uppskattning finns det dock cirka 6 000 enskilda avloppsanläggningar. Här finns alltså ett stort mörkertal och en betydande mängd slam som hanteras av andra än kommunen.

Även urin från urinsorterande anläggningar hämtas i kommunal regi för dem som inte önskar sprida urinen inom den egna fastigheten. Hämtning av urin sker två gånger per år och är kostnadsfri för den som har slamtömning. Även slamtömningen har prisdifferentierats för att gynna utsortering av urin.

Även ute på öarna i kommunens skärgård töms slamavskiljare i kommunal regi. För närvarande uppgår antalet anläggningar som töms till cirka 50 stycken.

Behandling och återvinning

Deponering av organiskt avfall är förbjudet sedan den 1 januari 2005. Latrinbehållarna deponeras dock på Häradsuddens avfallsanläggning med dispens från Länsstyrelsen. Slam från enskilda avloppsanläggningar behandlas tillsammans med övrigt slam i Slottshagens reningsverk. En mindre del enskilda anläggningar töms av lantbrukare som, efter godkännande från byggnads- och miljöskyddsnämnden, utnyttjar slammet som gödning. Den urin som hämtas i kommunal regi levereras till lantbruk i Norrköping som utnyttjar urinen som gödning. Urinen är mycket rik på kväve, fosfor och kalium. Genom spridning på åkermark återförs näringsämnen till kretsloppet samtidigt som konstgödning ersätts.

Avfall från fartyg i hamn

Enligt gällande lagstiftning ska hamnar vara utrustade med anordningar för att kunna ta emot fartygsgenererat avfall och lastrester från de fartyg som normalt lägger till i hamnen.

Varje hamn ska upprätta en särskild avfallshanteringsplan. Den ska bland annat ange var det finns fasta mottagningsanordningar och tillkopplingspunkter samt uppgift om vem som omhändertar avfallet. Det ska också finnas beskrivning av hur fartygen till hamnen kan rapportera brister som framkommit hos mottagningsanordningarna.

I Norrköpings hamn tas källsorterade fraktioner enligt nedan. Kostnaden för avfallshanteringen ingår i den generella hamnavgiften men differentieras baserat på fartygets storlek, typ och senaste hamn. Avfall som lämnas i Norrköpings hamn ska sorteras i följande fraktioner:

- Spillolja från maskinrum (sludge och oljeförorenat slagvatten)
- Oljelastrester och oljeförorenad spolvätska
- Kemikalierester och kemikalieförorenat spolvatten
- Övriga lastrester
- Toalettavfall
- Fast avfall, källsorterat i följande fraktioner:
 - Farligt avfall (batterier, lysrör, färg, lösningsmedel etcetera)
 - Elektronikavfall
 - Brännbart avfall (inklusive matavfall)
 - Övrigt avfall

Fartygen ska senast 24 timmar innan de anlöper hamnen förhandsanmäla vilka avfallsmängder i respektive fraktion man önskar avlämna. Anmälan sker till Transportstyrelsen. Beroende på typen av avfall lämnas det vid fasta mottagningsstationer på kaj eller hämtas med slamsugningsbil.

Enligt avfallsförordningen ska visst avfall från fartyg transporteras bort och omhändertas genom kommunens försorg. De fraktioner som detta gäller är de två sista i listan ovan, toalettavfall samt fast avfall eftersom de har samma karaktär som ett hushållsavfall.

Även för fritidsbåtshamnar finns lagstadgade regler för mottagning av avfall från fritidsbåtar och krav på avfallshanteringsplan. I Norrköpings kommun finns fem lite större fritidsbåtshamnar samt ett flertal små.

Verksamhetsavfall

Avsteg från redovisningskrav

Enligt NFS 2006:6 ska avfallsplanen också innehålla översiktliga uppgifter om sådant avfall som kommunen inte ansvarar för med avseende på uppkomna mängder och hur det återvinns eller bortskaffas. Redovisningen bör ske efter bransch där avfallet uppkommer.

Det finns idag ingen sammanställd information om vilka avfallsmängder som uppkommer från olika branscher i Norrköpings kommun. Många verksamheter som ger upphov till avfall lämnar uppgifter om avfallsmängder i sina miljörapporter. Andra verksamheter som ger upphov till stora mängder avfall omfattas inte av tillståndsplikt och därmed inte heller av krav på rapportering. Exempel på sådana verksamheter är sådana som är verksamma inom bygg- och anläggningssektorn och handelssektorn. Ytterligare en komplikation är att många av företagen inte lämnar sitt avfall till anläggningar inom kommunen. Även vid ett omfattande arbete kan man därför inte få någon fullständig statistik över det avfallsflöde som rör avfall utanför det kommunala renhållningsansvaret.

Nedan följer istället en genomgång av hur avfall från olika branscher hanteras. Genomgången följer inte den 19-punktslista som anges i gällande allmänna råd, utan bygger på de 10 avfallsklasser som tidigare använts vid kommunal avfallsplanering. Dessa klasser utgår inte från bransch utan anger istället avfallstypen.

I bilaga 3 finns också en genomgång av alla de anläggningar som hanterar avfall i kommunen med uppgifter om verksamhet, kapacitet och hanterad mängd.

Bygg-, rivnings- och anläggningsavfall

Bygg- och rivningsavfall samt schaktmassor uppkommer i samband med bygg- och anläggningsarbeten. Kraven på rivningslov och rivningsanmälan bidrar till en tidig styrning till miljömässig hantering. Branschens egna krav och informationsinsatser leder också till en ökad återanvändning och materialåtervinning samt att oönskade komponenter sorteras ut.

Norrköpings kommun tog för flera år sedan fram en masshanteringspolicy som syftade till att förbättra och effektivisera hanteringen av överskottsmassor. Tanken vara att materialutnyttjandet skulle öka och deponeringen minska samtidigt som användningen om möjligt skulle anpassas till massornas kvalitet. Policyn kom dock aldrig till praktiskt användning men behovet av en genomtänkt strategi och lämpliga platser för mellanlagring kvarstår både för kommunens egna behov och för privata aktörer.

Mängder

Bygg- och rivningsavfall ligger utanför det kommunala ansvarsområdet och det finns inga uppgifter om vilka mängder som hanteras inom kommunen. Större delen av avfallet källsorteras idag och en allt större del återanvänds eller återvinns. Samma förhållande gäller för schaktmassor.

Insamling och transport

Företag med en verksamhet som alstrar schakt-, bygg- och rivningsavfall anlitar egna transportörer eller transporterar själva sitt avfall. För att yrkesmässigt få transportera avfall krävs ett tillstånd från Länsstyrelsen.

Behandling och återvinning

Såväl bygg- och rivningsavfall som schaktmassor återanvänds i allt större omfattning. Betong och andra stenmaterial bereds till exempel genom krossning och träavfall återvinns genom förbränning. Schaktmassor är i många sammanhang en bristvara och återanvänds till stor del. Kraftigt förorenade massor måste tas om hand vid anläggningar med särskilt tillstånd medan massor med ett mindre föroreningsinnehåll ibland kan utnyttjas för vissa ändamål, till exempel vägbyggnad eller utfyllnad i industriområden. Anmälan krävs, liksom för utfyllnad med inerta material som till exempel krossad betong, till byggnads- och miljöskyddsnämnden som gör en bedömning i varje enskilt fall.

Naturvårdsverket har utarbetat en handbok för återvinning av avfall i anläggningsarbeten 2010:1. I denna föreslås gränser vad föroreningsinnehållet i massor som ska kunna användas fritt. Massor med ett högre föroreningsinnehåll får användas först efter anmälan eller ansökan enligt miljöbalken.

I Norrköping finns i dagsläget en anläggning (RGS 90) som behandlar stora mängder förörenade massor från marksaneringar med mera. I övrigt används också lätt förörenade massor i avslutnings- och sluttäckningsåtgärder på deponier både i och utanför kommunen.

Park- och trädgårdsavfall

Park- och trädgårdsavfall som inte räknas som hushållsavfall, ligger utanför det kommunala ansvarsområdet. En stor del av park- och trädgårdsavfallet uppkommer vid skötsel av allmänna platser och vägar med mera. Behandlingen av avfallet är förbränning respektive kompostering, beroende av typen av material.

Avfall från energiutvinning

Energiutvinningens restprodukter är bränsleaskor blandade med tillsatssämnen som exempelvis sand, kalk och dolomit. Askornas egenskaper varierar beroende på förbränningsteknik och på vilket bränsle som använts. Flygaska avskiljs ur rökgasreningen och har generellt sett sämre miljömässiga och tekniska egenskaper för återanvändning än bottenaskan eller slaggen.

I kommunen uppkommer stora mängder askor till följd av energiutvinning. De största mängderna skapas vid förbränning i Händelöverkets pannor, men det uppkommer även åtskilliga tusen ton askor varje år vid de stora pappersbruken. Vid Händelöverket uppkom år 2010 cirka 52 000 ton bottenaskor och 26 000 ton flygaskor. Bottenaskorna från Händelöverket nyttjas i stor utsträckning i olika anläggningsprojekt eller för täckning av deponier. Flygaskorna deponeras till största delen i bergrummen på Händelö. En del flygaska har använts i speciella projekt inom den egna anläggningen.

Vid Billeruds pappersbruk i Skärblacka uppstår flyg- och bottenaska vid eldning i barkpannan. Askan deponeras på bolagets egen närbelägna deponi Hyttemarken. Även Holmens pappersbruk vid Braviken har en egen deponi vid anläggningen där flyg- och bottenaska deponeras.

Avfall från behandling av kommunalt avloppsvatten

Huvudman för ledningsnät och avloppsreningsverk är idag det kommunala bolaget Norrköping Vatten och Avfall AB.

Slam från de mindre avloppsreningsverken transporteras oavvattnat till Slottshagens reningsverk. Hit transporteras också slam från slamavskiljare och slutna tankar samt matavfall som hämtas från anläggningar med avfallskvarn kopplad till tank. Anläggningen tar även emot vissa typer av organiskt industrislam, till exempel från etanolfabriken. Slammet från Slottshagens reningsverk rötas tillsammans med övrigt slam. Totalt produceras ungefär 12 000 ton rötslam per år. TS-halten i rötat och avvattnat slam är cirka 24 procent.

Slammet är sedan 2008 certifierat enligt Branschföreningen Svenskt Vattens certifieringsregler och nyttjas i så stor utsträckning som möjligt på åkermark och energiskogsodlingar. Certifieringen innebär en kvalitetssäkring av slammet och förväntas förbättra möjligheterna att tillvara slammets näring och organiska material på åkermark. De volymer som inte kan avsättas på detta sätt nyttjas vid sluttäckning av Herrebro före detta avfallsupplag.

Det gallerrens som avskiljs vid Slottshagens och Skärblackas avloppsreningsverk förbränns i avfallspannan vid Händelöverket.

Avfall från behandling av industriellt avloppsvatten

Mängder

Slam som uppkommer vid intern behandling av industriellt avloppsvatten har varierande innehåll och egenskaper. I många fall innehåller slammet metaller eller olja och klassas som farligt avfall. Detta gäller till exempel slam och olja från oljeavskiljare vid fordonstvättar. Det finns idag ingen samlad kunskap om vilka mängder avfall av denna typ som uppkommer i kommunen.

Insamling och transport

Industriverksamheterna ombesörjer borttransport av slam från interna reningsanläggningar genom externa eller interna transportörer.

Behandling och återvinning

Industrislammet hanteras i stor utsträckning som farligt avfall och deponeras eller materialåtervinns vid godkända anläggningar. Oljehaltigt slam behandlas i de flesta

fall i anläggningar där oljan återvinns. Läs mer om behandlingen under ”Farligt avfall”.

Postadress
Box 85, 601 02 Norrköping

Besöksadress
Lindövägen 5B

Växel
011-15 36 00

Kundservice
011-15 15 50

Kundservice
kundservice@norrkopingvattenavfall.se

Avfall från utvinning av mineraliska produkter

Denna typ av avfall förekommer inte inom Norrköpings kommun.

Branschspecifikt industriavfall

Branschspecifikt avfall utgörs av avfall som är en direkt följd av den process eller verksamhet som pågår och som också är specifik för just den branschen. Branschspecifikt avfall ligger utanför kommunens ansvarsområde och det är svårt att uppskatta mängder och så vidare. En stor del av avfallet behandlas i anslutning till de anläggningar där det uppkommer eller återvinns vid andra anläggningar.

Ej branschspecifikt industriavfall

Till "Ej branschspecifikt avfall" räknas sådant avfall från industrier som inte är specifikt, till exempel byggavfall från en tillverkningsindustri. Hantering av detta avfall sker vid någon av de alla anläggningar i kommunen eller regionen som tar emot det aktuella avfallet för sortering och vidare behandling. Sortering sker oftast i fraktionerna "Rent trä", "Övrigt brännbart", "Metall" och "Deponifraktion". Mängden osorterat avfall minskar kontinuerligt. Flera industrier anlitar entreprenörer som hjälper till med "helhetslösningar" för källsortering inom företaget samt transport av avfallet till lämplig behandlingsanläggning.

Farligt avfall från verksamheter

Farligt avfall är avfall som har en eller flera "farliga egenskaper" enligt de kriterier som finns i avfallsförordningen. Exempel på sådant avfall är kemikalierester, spilloljor och avfall som innehåller tungmetaller. Hantering av farligt avfall styrs av en omfattande lagstiftning. Ansvaret för hanteringen i första ledet vilar på verksamhetsutövaren där det farliga avfallet uppkommer. Denne ska se till att avfallet sorteras, klassificeras och förvaras så att risker undviks och en fortsatt säker hantering kan genomföras. När avfallet lämnas för borttransport ska avfallslämnaren försäkra sig om att transportören har de tillstånd som behövs och att avfallet förs till en godkänd anläggning.

Mängder

Eftersom hanteringen av farligt avfall ligger utanför kommunens ansvar och många aktörer är inblandade är det svårt att överblicka de totala flödena i kommunen. Alla som bedriver en verksamhet där farligt avfall uppkommer är skyldiga att föra

anteckningar om mängder, avfallsslag och vilka anläggningar avfallet transporteras till. Detta medför att många uppgifter för en större kartläggning troligtvis finns tillgängliga. En sådan kartläggning av flödena ligger dock utanför ramen för avfallsplanen.

Insamling och transport

För att yrkesmässigt få transportera farligt avfall krävs tillstånd från Länsstyrelsen. Tillståndet är inte geografiskt begränsat utan gäller transporter inom hela landet. Tillstånd söks dock i det län inom vilket transportören har sitt säte. I dag har cirka 85 transportörer fått ett sådant tillstånd av Länsstyrelsen i Östergötland.

I verksamheter där mindre mängder farligt avfall uppkommer finns möjlighet för verksamhetsutövaren att själv transportera sitt farliga avfall. Anmälan om transport ska då göras till Länsstyrelsen. Lagstiftningen begränsar sådana egna transporter till vissa slag av avfall och även mängderna av de olika avfallsslag som får transporteras.

För att ta emot och sedan mellanlagra större mängder farligt avfall krävs tillstånd enligt miljöbalken. Gränserna för vilken mängd som får mellanlagras utan tillstånd finns preciserat i lagstiftningen. Mellanlagras mindre mängder ska anmälan göras till byggnads- och miljöskydds nämnden. Mellanlagren fyller ofta en uppsamlande funktion för att effektivisera transporterna till de olika behandlingsanläggningarna.

Behandling och återvinning

Det finns flera sätt att behandla farligt avfall. Syftet är att reducera farligheten och/eller mängden. För att kunna välja en så effektiv behandlingsmetod som möjligt är det viktigt att avfallet först sorteras så noggrant som möjligt.

Förbränning	Behandling genom förbränning tillämpas i första hand för organiska avfall från till exempel oljor, lösningsmedel, färger, rester från bekämpningsmedel och PCB-haltigt avfall.
Våtkemisk behandling	Våtkemisk behandling går kortfattat ut på att sura eller basiska vätskor neutraliseras. Metaller i vätskorna fälls ut till metallhydroxidslam eller svårslösliga salter som efter pressning till filterkakor deponeras.
Indunstning	Farligt avfall som består av oljehaltigt vatten från till exempel bilvårdsanläggningar eller vatten förorenat av skärvätskor samt ridåvatten och avfettningsbad kan behandlas genom indunstning. På detta sätt minskar mängden farligt avfall till ett flytande koncentrat som kan behandlas till exempel genom förbränning.
Deponering	Avfall som innehåller höga halter av sådana metaller som inte bör återvinnas

av miljöskäl läggs på särskilda deponier för farligt avfall. Exempel på sådant avfall är metallhydroxider, svårslösliga salter, askor, rökgasreningssprodukter, koncentrat från jordtvättning och förorenade jordar. Deponin är en så kallad klass 1-deponi, konstruerad enligt de nya svenska kraven som bygger på EU:s deponeringsdirektiv.

Kvicksilver är ett grundämne som kan separeras ut från avfallet och överförs till en stabil form. Det kan dock inte destrueras. Det avfall som ska läggas i det av Naturvårdverket utredda slutförvaret för kvicksilver överförs i den stabila formen kvicksilversulfid och mellanlagras tills vidare vid SAKAB AB.

Farligt avfall som utgörs av förorenad mark kan behandlas enligt följande metoder:

Biologiskt: Vid biologisk behandling tillsätts bakterier som tillsammans med syre, vatten och närsalter bryter ner organiska föroreningar.

Jordtvätt I en förorenad massa sitter huvuddelen av alla föroreningar på jordpartiklarnas yta. De minsta partiklarna, som står för den största ytan i förhållande till sin vikt kan avskiljas genom tvättning med vatten i ett slutet kretslopp. Koncentratet från jordtvätten förbränns eller deponeras som farligt avfall. Den rena jorden kan återanvändas. Föroreningar som kan avskiljas med jordtvätt är framförallt metaller som bly och koppar, men också organiska föroreningar.

Postadress
Box 85, 601 02 Norrköping

Besöksadress
Lindövägen 5B

Växel
011-15 36 00

Kundservice
011-15 15 50

Kundservice
kundservice@norrkopingvattenavfall.se

Termisk behandling	Kraftigt förorenad jord med mycket höga halter av besvärliga föroreningar är omöjlig att behandla med andra metoder. Sådan jord kan förbrännas. Temperaturen överstiger 1100°C vilket innebär att komplicerade föroreningar förstörs.
Deponering	Om tungmetallhalten är mycket hög kan inte en tvättanläggning reducera halten till en nivå som gör att jorden kan återanvändas. Deponering är då det alternativ som återstår. Låga halter av organiska persistenta föroreningar, till exempel PCB och bekämpningsmedel, kan deponeras när förbränning inte kan motiveras ur miljö- och kostnadssynpunkt.

Här följer exempel på anläggningar i landet som behandlar farligt avfall:

RGS 90 Sweden AB: Vid Norrköpingsanläggningen behandlas farligt avfall i form av förorenade jordmassor. Behandlingen sker dels biologiskt och dels med så kallad geokinetik.

SAKAB AB: Anläggningen i Kumla behandlar farligt avfall enligt i princip alla ovan beskrivna metoder. Till anläggningen hör också en klass 1-deponi för deponering av farligt avfall.

Boliden Bergsöe i Landskrona återvinner bly ur blybatterier som säljs sedan och används vid tillverkning av nya batterier.

Saft AB i Oskarshamn återvinner metaller ur nickelkadmiumbatterier och nickelmetallhydridbatterier.

Stena-koncernen har flera bolag som återvinner farligt avfall, till exempel elektronikskrot, transformatorer med mera.

RECI Industri AB i Halmstad återvinner olika typer av oljor och oljehaltiga restprodukter.

Ragn-Sells AB har flera anläggningar för bland annat mottagning och behandling av förorenade massor.

Miljöbolaget i Svealand, Storfors behandlar och återvinner bland annat oorganiska industriavfall samt sanerar förorenad mark. Bolaget har också egna deponier norr om Storfors för stabiliserat metallhaltigt industriavfall.

Specialavfall

Avfall som uppkommer inom sjukvård och liknande verksamhet kallades tidigare ofta riskavfall eller specialavfall. I dagens avfallsklassificering har denna typ av avfall en egen kod i den europeiska avfallskatalogen, EWC. Vissa fraktioner av detta avfall utgör farligt avfall. Annat omfattas av producentansvar. Exempel på fraktioner kan vara:

- Biologiskt avfall

- Skärande eller stickande avfall
- Kasserade läkemedel
- Radioaktivt avfall

Biologiskt avfall utgörs av delar av vävnad eller organ, aborterade foster etcetera som även av etiska skäl klassas som riskavfall. Avfallet förpackas och märks noggrant och förvaras fryst i särskilda utrymmen. Det biologiska avfallet skickas med specialtransporter till universitetssjukhuset i Linköping där det förbränns.

Skärande eller stickande avfall innefattar engångssprutor med kanyler, knivblad, lansetter och andra vassa instrument för engångsbruk. Vid Vrinnevisjukhuset bedöms allt detta som potentiellt smittförande och hanteras som farligt avfall. Avfallet förvaras i en specialcontainer som hämtas och transporteras till godkänd behandlingsanläggning. Metallerna kan återvinnas genom att materialet autoklaveras, det vill säga steriliseras, och sorteras.

Kasserade läkemedel omfattas sedan 2009 av producentansvar. Privatpersoner kan lämna sådant avfall på närmaste apotek. Se vidare under rubriken ”Producentansvarsfraktionerna” i början av denna bilaga. För näringsidkare säljer Apoteket AB särskilda avfallsbehållare som när de är fulla kan lämnas till särskilda apotek med mottagning av större avfallsmängder. Sjukhus, vårdcentraler och andra större avfallsproducenter har egna lösningar för hanteringen av kasserade läkemedel, kanyler och annat stickande och skärande avfall.

För radioaktivt avfall gäller särskild lagstiftning. Det finns också bestämmelser om radioaktiva ämnen i läkemedelslagen och lagen om transport av farligt gods. På Vrinnevisjukhuset uppstår idag inget radioaktivt avfall och det finns heller inga planer på i att framtiden börja hantera radioaktiva ämnen inom sjukhuset.

Radioaktivt avfall i form av brandvarnare hanteras som elavfall.

Bilaga 2 – Uppföljning av avfallsplan 2009

Uppföljningen gjordes 2012 och avspeglar alltså situationen så som det såg ut då. Den organisatoriska förändringen som skedde 2014 finns alltså inte med här.

Vision

I avfallsplanen från 2009 redovisas en övergripande vision för avfallshanteringen i Norrköpings kommun. Enligt denna ska ”Avfallshanteringen i Norrköping bidra till en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar samhällsutveckling.”

Visionen innebar att kommunen inte bara skulle följa den allmänna utvecklingen nationellt och internationellt utan även aktivt bidra till att utveckla långsiktigt hållbara system för hantering och behandling av avfall. Dessa system skulle också i ett vidare perspektiv bidra till en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar samhällsutveckling. Ambitionen var också att Norrköpings kommun till en rimlig kostnad skulle erbjuda sina invånare en avfallshantering med hög servicenivå.

Övergripande mål

Avfallsplanen innehöll övergripande mål formulerade för att vara relevanta under en lång tid. De kommer därför även att leva vidare i 2013 års revidering av avfallsplanen. Målens ordningsföljd följer i möjligaste mån avfallets väg från dess uppkomst i konsumtionsledet till dess att det slutligen behandlas. De är formulerade kring principiella synsätt och värderingar och återges nedan.

Målformulering	Status 2012
<p>Avfallets mängd ska minimeras genom åtgärder i produktions-, distributions- och konsumtionsleden. Innehållet av hälso- och miljöfarliga ämnen ska minimeras.</p>	<p>Kommunala riktlinjer avseende ny- och ombyggnad, underhåll, förvaltning samt rivning har antagits. Riktlinjerna gäller kommunala förvaltningar och bolag och har beslutats av KS (KS-60/2007). Riktlinjerna behandlar fyra områden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Val av byggvaror så att särskilt farliga ämnen undviks • Dokumentation av byggvarors innehåll • Avfallshantering vid byggande • Avfallshantering vid rivning <p>Avfallsmängderna ökar dock generellt i samhället och så också i Norrköpings kommun. Avfallsmängderna 2011, baserad på den tillgängliga statistiken, är de största vi har uppmätt i Norrköping efter den och den konjunkturrelaterade svackan i avfallsmängder man kunde se under 2008-2010.</p> <p>Med relativt god säkerhet kan man konstatera att vare sig kommunal eller nationell avfallsplanering utgör</p>

	<p>verksamma redskap för att påverka avfallsmängderna. Om vi ska minska avfallsmängderna krävs andra typer av åtgärder i samhället.</p> <p>Däremot finns goda möjligheter att kunna påverka avfallets farlighet samt hur det hanteras och behandlas genom informationsinsatser, insamlingsystemens utformning och valet av behandlingsmetoder.</p>
<p>Ett bättre omhändertagande av avfall ska uppnås genom att avfallet sorteras vid källan.</p>	<p>Kommunen har under planperioden kontinuerligt arbetat med att informera avfallslämnarna om vikten av källsortering och även gett konkreta instruktioner för hur detta ska gå till. Fortfarande är dock felsorteringsgraden oacceptabelt hög i fråga om matavfall och förpackningsavfall och returpapper i avfall som går till förbränning. Detta leder dels till att avfall som skulle kunna materialåtervinnas istället förbränns och dels till onödiga kostnader för avfallskollektivet. Fortsatta åtgärder är nödvändiga för att nå en tillfredsställande nivå.</p>
<p>Restprodukterna ska i största möjliga mån återvinnas genom återbruk, materialåtervinning eller energiutnyttjande. Deponering ska vara den sista utvägen.</p>	<p>Tekniska kontoret arbetar tillsammans med flera hjälp- och välgörenhetsorganisationer för att öka återanvändningen av material och produkter. På flera av kommunens returpunkter finns därför möjligheter att lämna produkter för återbruk.</p> <p>Under planperioden har ytterligare fraktioner för materialåtervinning införts vid returpunkter (gips, mjukplast). Försök med eftersortering av deponifractionen har också genomförts med gott resultat. Framst är det då deponiavfall som kan minskas till förmån för brännbart avfall och för olika fraktioner som kan materialåtervinnas.</p> <p>Se även text avseende ovanstående mål.</p>
<p>Källsorterat lättnedbrytbart organiskt avfall, så kallat matavfall, ska behandlas med biologiska metoder.</p>	<p>Matavfall från hushåll i kommunen behandlas med biologiska metoder sedan den separata insamlingen infördes 1998. Sedan november 2011 behandlas avfallet genom rötning för produktion av fordonsgas.</p>
<p>Källsortering, insamling och behandling av avfall</p>	<p>En diskussion pågår avseende arbetsmiljöfrågor i hämtningsledet och då främst kopplat till avfall från enskild avloppsrening. I korthet handlar det om en ambition att förbättra arbetssituationen för hämtningspersonalen genom att ställa krav på kortare avstånd mellan slamavskiljare och uppställningsplatser för tömningsfordon. I enstaka fall kan det dock finnas en viss konflikt mellan dessa arbetsmiljökrav och de funktionskrav som ställs på anläggningen t.ex. avseende fall och avstånd till vattentäcker. Då krävs att tekniska kontoret och bygg- och miljökontoret samarbetar för att hitta lösningar som möjliggör dels en förbättrad arbetsmiljö och dels en bibehållen miljöprestanda vid anläggningen. Det är också rimligt att branschen utvecklar hjälpmedel och metoder för att lösa sina arbetsmiljöproblem vid</p>

ska ske på ett sådant sätt att störningar och risker för miljön eller människors hälsa minimeras.

befintliga anläggningar där tömningen kräver långa slanglängder.

Latrin, som utgör ett organiskt avfall, deponeras fortfarande vilket strider mot gällande lagstiftning. Kommunen innehar en dispens från Länsstyrelsen och mängden är också mycket begränsad. Deponeringen bedöms därför inte längre medföra något väsentligt problem ur miljösynpunkt. Tekniska kontoret avser att även fortsättningsvis uppmuntra ett lokalt omhändertagande av latrin där detta är lämpligt samt följa teknikutvecklingen och söka alternativa behandlingsvägar för latrin som samlas in.

Bränslekrav ställs i insamlingsentreprenader där nu 100 % av transportarbetet vid insamling ska utföras med förnyelsebara bränslen. En möjlig utveckling av detta arbete kan vara att vid nästa upphandling av transporttjänster också ställa bränslekrav i nästa hanteringssteg alltså då insamlat avfall måste lastas om och transporteras till respektive behandlingsanläggning. Det finns också både pedagogiska och miljömässiga vinster med att biogas används som bränsle framförallt i insamlingsledet. För att kunna styra bränsleval mot biogas och därigenom åstadkomma en mer direkt koppling mellan avfallshanteringen och bränslet krävs dock att de kommunala riktlinjerna för drivmedelskrav vid kommunala transporter ändras.

Tidigare har det insamlade matavfallet behandlats med metoder som inte kunnat erbjuda återvinning av både energi och näring. Detta har inte varit tillfredsställande. Sedan 2011 behandlas dock avfallet genom rötning och för produktion av fordonsgas. Rötresten nyttiggörs på åkermark.

Konkreta mål för planperioden 2009-2012

Mål nr	Målformulering	Status aug 2012
1	Invånarna ska bli bättre informerade om avfallshantering. Verksamhetsutövare ska nås av ett anpassat Sopblad per år och hushåll av tre Sopblad per år. Under perioden 2009-2012 ska minst en sorteringsguide skickas ut till alla avfallslämnare.	Hushållen har under 2011 och 2012 fått två Sopblad i brevlådan vilket tekniska kontoret har bedömt som tillräckligt. För verksamhetsutövare har information främst skett via webben - för att upplysa kunderna har vykort sänts ut med hänvisning till kommunens webbplats. En sorteringsguide i form av "Lilla Sopboken" har sänts till alla hushåll i början av 2012.
2	Invånarnas kunskaper om farligt avfall ska undersökas vartannat år.	Genomfördes 2010 och 2012.
3	Invånarnas kunskaper om matavfall ska undersökas vartannat år.	Genomfördes senast 2011. Har skett växelvis med undersökning om farligt avfall.
4	Senast 2011 ska alla som ger upphov till hushållsavfall och därmed jämförbart avfall omfattas av renhållningsabonnemang.	Underlag för arbetet har tagits fram och visat sig vara omfattande. Projektet har ej kunnat inrymmas i den ordinarie verksamheten.
5	Den insamlade mängden farligt avfall i form av kemikalier och batterier ska öka med 15 procent till 2012 (jämfört med 2008 års nivå).	Infört producentansvar för batterier har medfört att mängden småbatterier som lämnas till kommunen har minskat. Av den anledningen har målet beräknats enbart på mängden insamlade/mottagna kemikalier som har ökat med 17 % sedan 2008.
6	Fastighetsnära insamling av farligt avfall ska senast 2011 nyttjas av minst 5 000 hushåll per år.	Intresset är svalt hos fastighetsägarna trots avgiftsfri hämtning. Under 2011 har systemet kompletteras med särskilda skåp, s.k. Samlaren, för insamling av farligt avfall och smått elavfall i butik. Detta system har varit populärt och utökas därför under 2012. Fastighetsnära hämtning med anpassade skåp i soprum har testats men inte varit lika framgångsrikt.
7	Senast 2012 källsorterar anställda i kommunen och i kommunens bolag avfall vid minst 50 procent av de arbetsplatser där kommunen har möjligheter att påverka avfallshanteringen	2012 hade möjligheter till utökad källsortering anordnats vid 58 procent av de arbetsplatser som finns i lokalförsörjningens lokaler.

8	Den andel avfall som omfattas av producentansvar, men som trots detta förbränns, ska minska med 15 procent till år 2012 jämfört med 2008 års nivå.	Nivån har inte minskat sedan 2008, snarare tvärtom. Tekniska kontoret arbetar kontinuerligt med information men andra åtgärder kommer att krävas. Tekniska kontoret hoppas kunna införa fastighetsnära hämtning av förpackningar och tidningar för småhus inom kort. Erfarenheter från andra kommuner visar att man med fastighetsnära insamling kan öka både utsorteringen och kvaliteten på fraktionerna.
9	Andelen verksamhetsutövare som källsorterar matavfall ska vara minst 75 procent senast 2012	47 % av befintliga verksamhetskunder källsorterar i nuläget matavfall. Eventuellt kommer detta arbete att ges en annan utformning då den nyligen presenterade avfallsutredningen föreslår en renodling av ansvarsförhållandena på avfallsområdet. I detta förslag ges verksamheterna eget ansvar även för hantering av hushållsavfallsliknande avfall.
10	Senast 2012 ska 75 procent av hushållen källsortera matavfall för central produktion av fordonsgas.	Ca 70 % av hushållen källsorterar matavfall i nuläget. Arbete pågår kontinuerligt för att öka antalet hushåll och andelen utsorterat matavfall (se mål 11).
11	Det källsorterade brännbara avfallet ska senast 2012 innehålla högst 15 viktsprocent matavfall.	Det brännbara avfallet har under flera år i genomsnitt innehållit nära 30 % (vikt) matavfall. Arbete pågår kontinuerligt med information och på senaste tid även genom intensifierade kontakter med fastighetsägare till flerbostadshus.
12	Kompost och rötrest från biologisk behandling av matavfall och trädgårdsavfall ska hålla en sådan kvalitet att det minst uppfyller kraven i ett nationellt godkänt certifieringssystem.	Sedan nov 2011 går utsorterat matavfall till Linköping för biogasproduktion. Svensk Biogas har en certifierad rötrest från anläggningen. Någon separat analys av trädgårdsavfallets kvalitet har inte prioriterats då blandningen av matavfall och trädgårdsavfall tidigare uppvisat bra kvalitet.
13	Senast 2012 ska inga helårsabonnemang för latrinhämtning finnas. Antalet sommarabonnemang för latrinhämtning ska även minska med 50 procent till 2012 (jämfört med 2008 års nivå).	I nuläget finns 67 helårsabonnenter på latrinhämtning, vilket motsvarar en minskning på 55 % (jmf. 2008). Sommarabonnemangen har minskat med 38 % (jmf. 2008). Bidrag för inköp av förmultningstolett och taxehöjningar har bidragit till minskat antal. Arbete pågår kontinuerligt med information om alternativ till latrinhämtning.
14	Insamling av avfall som omfattas av det kommunala renhållningsansvaret ska senast 2013 ske enbart med förnybara bränslen.	Upphandling av insamlingstjänster har genomförts och i kommande avtal från 2013 finns kravet med.
15	Fastighetsägare i småhusbebyggelse ska uppmanas att anordna gemensamma hämtställen. År 2012 ska antalet gemensamma hämtställen i småhusbebyggelse ökat med 20 procent (jämfört med 2008 års nivå).	Antalet gemensamma platser dit kunder drar fram sitt kärl på hämtningsdagen har ökat sista åren men permanenta gemensamma hämtställen är svårare att åstadkomma på grund av ansvarsfrågan. Det finns ekonomiska incitament för att anordna gemensam hämtning i renhållningstaxan.

Bilaga 3

Uppgifter om anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall – 2012

Koder enligt bilaga till förordning 1998:899 om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 90.30 till 90.470 samt 93.20. För uppgift om tillståndsgivna mängder, kapacitet och aktuell omfattning av verksamheten hänvisas till respektive företags miljörapporter alternativt handlingar som upprättats i samband med anmälan eller ansökan om tillstånd. Observera att verksamheten återfinns under respektive huvudbransch. Vissa av verksamheterna nedan har inte avfallshantering som huvudbransch men har ändå bedömts vara viktig för avfallshanteringen ur ett kommunalt eller regionalt perspektiv. Sammanställningen utgör en bearbetning av Länsstyrelsens respektive byggnads och miljöskydds nämndens tillsynsregister.

Objekt	Huvudkod	Andra koder				Prövningsnivå
Mellanlagring av avfall	90.30 - 90.60					
Återanvändning i Östergötland	90.30	90.160				B
Snötipp, Koppargatan, Herstadberg 9:1						C
Snötipp, Ringeby Skällstad 1:2, 2:1	90.40					C
Snötipp, Sylten, Lindö 2:1 mfl.	90.40					C
Snötipp, Brännestad, Smedby 6:1	90.40					C
Snötipp Kvarnberget, Sankt Johannes 2:14						C
Tingstad 2:14	90.40					C
BEFAB AB - Ekbacken	90.40	90.110				C
H.J. Hansen Sverige AB	90.40	90.110	90.60	90.80		C

Objekt	Huvudkod	Andra koder			Prövningsnivå	
Returpunkt Krokek, Nkpg kn	90.40	90.60			C	
Returpunkt Skärblacka, Nkpg kn	90.40	90.60			C	
Returpunkt Åby, Nkpg kn	90.40	90.60			C	
Returpunkt Östra Husby, Nkpg kn	90.40	90.60			C	
AB Svenska Returpack	90.40				C	
BEFAB Markteknik AB, fd Stadspartne	90.40				C	
Fritiden 2 (Sopsand)	90.40				C	
Jtc Control AB	90.40				C	
Kneippen 1:1 (sopsand)	90.40				C	
Norrköping-Brännestad 1:1	90.40				C	
Ragn-Sells AB	90.40				C	
TidningsRetur AB	90.40				C	
Vilbergen 1:1 (Sopsand)	90.40				C	
Peab Drift & Underhåll i Mellansverige AB	90.40				C	
Peab Drift & Underhåll i Mellansverige AB	90.40				C	
Peab Drift & Underhåll i Mellansverige AB	90.40				C	
Returvallen återvinning & konsultation AB	90.40	90.60	90.80	90.110	90.90	C
Norrköpings Hamn och Stuveri AB	63.10	90.40	90.50			B
Alltransport i Östergötland AB	90.50					B
Sita Sverige AB Mellanlager FA	90.50					B
Norrköpings Handelsagentur AB	90.60					C
E.ON ES Sverige AB	90.60					C
El-Giganten Sverige AB	90.60					C

Objekt	Huvudkod	Andra koder				Prövningsnivå
ICA Maxi Special	90.60					C
Kylanläggningar i Norrköping AB	90.60					C
Kylprojekt NAJ	90.60					C
Mekonomen Norrköping AB	90.60					C
NEA Installation AB	90.60					C
Rydell & Lembke AB	90.60					C
YIT Sverige AB	90.60					C
Åhléns	90.60					C
Francks Kylindustri AB	90.60					C
Coop Konsum Saluhallen	90.60					C
Svärtingehallen AB (Handlarn)	90.60					C
Ica Kvantum Hageby	90.60					C
Matöppet Orion Livs	90.60					C
ICA Nära Delfinen	90.60					C
ICA Nära Strömmen	90.60					C
Willys Hageby	90.60					C
ICA Maxi Stormarknad	90.60					C
Arkösunds Livs	90.60					C

Objekt	Huvudkod	Andra koder			Prövningsnivå	
Förbehandling, sortering och mekanisk bearbetning m.m.	90.70 – 90.120					
IL Recycling Service AB	90.70	90.40			B	
Returpunkt Norrköping, nkpg kn	90.70	90.60			B	
Sita Sverige AB	90.80				C	
Lantz Fragmentering i Norrköping AB	90.100	90.120	90.40	90.50	90.70	B
Stena Recycling AB	90.100	90.120	90.50	90.90		B
Ragn-Sells AB	90.100	90.40	90.70			B
Sune Eriksson AB	90.100	90.50				B
Norrköping Consulting & Recycling	90.110	90.40				C
Skrotemil AB	90.110	90.60				C
GDL Transport AB (ÖGRÄF)	90.110					C
Östgöta Grus & Berg AB	90.110					C
Begagnade Bildelar AB	90.120					C
Karstorps Bildemontering AB	90.120					C
Norrköpings Bilskrot AB	90.120					C
Nya Allbilsskroten i Norrköping AB	90.120					C
Skrotfrag AB	90.120					C
Skärblacka Bildemontering	90.120					C
Slottshagens Bilskrot	90.120					C

Objekt	Huvudkod	Andra koder			Prövningsnivå
Biologisk behandling av avfall		90.150 – 90.170			
Econova Garden AB	90.160	90.100			B
Förbränning av avfall		90.180-90.230			
Händelöverket, E.ON Värme Sverige AB	90.200	90.180	90.70		A
Bravikens Pappersbruk, Holmen paper AB	21.10	90.310			A
Fiskeby bruk, Fiskeby Board AB	21.10				A
Billerud Skärblacka AB	21.10	90.300			A
Upplägning av avfall		90.270 – 90.280			
Hällaupplaget (muddrupplag Händelö), Nkpg kn	90.270				B
Västerbyholm Askupplag E.ON Värme Sverige AB	90.270				B
Deponering av avfall		90.290 – 90.340			
Häradsuddens avfallsanläggning, Econova Biotech AB	90.290	90.30	90.50		A
Herrebro f.d. avfallsupplag, Tekniska kontoret	90.310				U
RS Agrotec AB	90.310	90.110	90.40		B
Bergrum 8, E.ON Värme Sverige AB	90.300				B
Bergrum 1-6, E.ON Värme Sverige AB	90.320	90.300			A
Bergrum 7, E.ON Värme Sverige AB	90.330				B
Övriga nedlagda kommunala deponier, se bilaga 4.					

Objekt	Huvudkod	Andra koder			Prövningsnivå
Annan återvinning eller bortskaffande	90.350 – 90.450				
RGS 90 Sverige AB	90.410	90.30	90.50	90.360	A
Cleanaway PET Svenska AB	90.420				B
Miljösäck i Norrköping AB	90.420				B
Sveprol AB	90.420				B
Keeplastics AB	90.430				C
Krematorium	93.20				
Krematoriet, Norrköping, Norrk. Kyrkl. Samfällighet	93.20				B

Bilaga 4: Uppgifter om nedlagda avfallsupplag i Norrköpings kommun

Samtliga deponier kommer att besiktigas, riskklassas och behovet av åtgärder kommer att bedömas senast 2014 i enlighet med mål och åtgärdsförslag i avfallsplan 2013. Vissa av upplagen har redan besökts under 2011/12. Av de resultat som hittills har framkommit av de platsbesök som nu genomförts är det troligt att flera av upplagen kommer att bedömas annorlunda än vad som gjordes vid riskklassningen 1984 respektive 1990. Flera av upplagen har också delvis undersökts inom ramen för kommunens förebyggande undersökning av mark i samband med planerade exploateringar.

Nr	Namn	Riskklass (84 – 90)	Plats- besök	Kommentarer
1	Göstad	3	97, 03, 11/12	Viss sentida deponering av byggavfall och schaktmassor. Inga synliga spår av den gamla deponin för hushållsavfall.
2	Vånga	3	97, 03	Ligger så att viss uppsikt behövs. Täkt.
3	Nyäng, Alhagen	2	97, 03, 11/12	Exponerat avfall förekommer, åtgärdsbehov finns
4	Hyttmossen, Alhagen	2	97	Holmen Bruks pågående deponi från Skärblacka bruk
5	Ask	4	97, 03	Går ej att identifiera platsen för upplaget längre
6	Brink, Kimstad	2	97	Pågående deponi för Brinks gurkor
7	Tångestad	4	97, 03	Kontroll så att inte trädgårdsavfall el. dyl tippas. Bom kan behövas.
8	Melby gärde	4	97, 03	Idag syns bara en kulle på ett gärde
9	Skälvid	3	97, 03	För in rätt läge för upplaget på kartan
10	Häradsudden			Pågående deponi, Econova Biotech AB
11	Herrebro	1		Kontrollprogram och plan finns,

Nr	Namn	Riskklass (84 – 90)	Plats- besök	Kommentarer
				arbete med återställning pågår
12	Markgärdet	2	97	
13	Evalund	3	97	
14	Ensjön	4	97	
15	Kråkvilan	3	97, 03, 11/12	Utbredning oklar. Deponin av flera upplagsplatser med olika användningstider. Har utgjort en av Norrköpings officiella avstjälpningsplatser i början och mitten av 1900-talet innan Herrebro togs i bruk (Kråkvilan, "Plantagen", Borg)
16	Borgs tegelbruk	1	97,09/10, 11/12	MIFO 2 undersökning utförd, SWECO 2009-10. Två delar identifierade en hushålls- och en industridel. Gräns mot öster (campingplats) kartlagd. Exponerat avfall förekommer liksom viss sentida deponering. Området nyttjas för motorsport och körövning. Omfattande åtgärdsbehov föreligger.
17	Fiskeby bruk	3	97	Åtgärder delvis genomförda
18	Slottshagen	2	97	
19	Herstadberg	4	97	

Nr	Namn	Riskklass (84 – 90)	Plats- besök	Kommentarer
20	Ingestad	4	97	
21	Skärlöta	4	97	
22	Braviken		97	Pågående deponi för Bravikens pappersbruk
23	Åbytippen	4	97, 03	Inget synligt avfall
24	Nylund	3	97	
25	Kvarntorp	3	97	
26	Luvebo	4	97	
27	Tranmossen, Simonstorp	3	97, 02, 03, 11/12	Exponerat avfall förekommer. Viss aktiv deponering, främst trädgårdsavfall. Åtgärdsbehov föreligger.
28	Kolmårds- sjukhuset	4	97, 03, 05	Väl täkt. Frågetecken för vattenföringen kring upplaget
29	Eketorp, Kolmården	4	97, 03	Fel plats markerad. Rätta kartmaterial, undersök vidare
30	Örstad	3	97	
31	Kvarsebo	3	97	
32	Dagsberg	4	97	
33	Tåby	4	97	
34	Kuddby	3	97, 11/12	Avfallet spritt över stor yta, avfall till viss del exponerat, Aktiv deponering förekommer, främst avfall från jordbruk. Bygg- och rivning samt trädgårdsavfall.
35	Skenäs	2	97	
36	Östra Husby	4	97	
37	Södermem	2	97, 11/12	Exponerat avfall förekommer. Viss aktiv deponering, främst av trädgårdsavfall och flis.
38	Jonsberg	3	97	
39	Arkösund	4	97	
	Ingelstad		04	Plantagenområdet - Sanering slutförd.

Bilaga 5

Miljöbedömning av mål, strategier och åtgärdsförslag i reviderad avfallsplan för Norrköpings kommun

Enligt Miljöbalken 6 kap 11 § ska en myndighet eller kommun när man upprättar eller ändrar en plan eller ett program, som krävs i lag eller annan författning göra en miljöbedömning av planen, programmet eller ändringen, om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. En avfallsplan tillhör den typen av planer där Naturvårdsverket har bestämt att en miljöbedömning alltid bör upprättas.

Norrköpings reviderade avfallsplan kommer, när den genomförs, att kunna bidra till en betydande positiv miljöpåverkan. Planen kommer också att kunna vara vägledande vid prövning av vissa bygglov och detaljplaner. Planen bedöms däremot inte kunna medföra någon betydande negativ miljöpåverkan.

Avfallsplanen utgör i sin helhet ett dokument med syfte att förbättra miljösituationen och hushållningen med naturresurser i kommunen och även att integrera avfallsfrågorna i byggandet av det hållbara samhället. Planen har därför i stort samma syfte som lagstiftningen anger för miljöbedömningar av planer och program. Att genomföra en miljöbedömning inklusive en fullständig MKB helt i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar skulle därför inte medföra något mervärde i den kommunala planeringen.

Kommunen har därför valt ett något mindre omfattande upplägg och innehåll i miljöbedömningen. Bl.a. har miljöbedömningen inte om-

fattats av samråd och inte heller dokumenterats i form av en klassisk miljökonsekvensbeskrivning, MKB. Eftersom uppföljning av mål och åtgärder utgör en viktig del av avfallsplanen finns inte heller detta område med i miljöbedömningen.

Miljöbedömning avser de delar av Norrköpings kommuns avfallsplan 2013 som utgörs av dokumentet ”Mål, strategier & åtgärder”. I avfallsplanen anges en övergripande vision samt en handfull övergripande mål som ligger i linje med miljöbalkens intentioner, nationella miljö kvalitetsmål samt den nationella avfallsplanen. Vidare innehåller planen 14 konkreta kommunala mål, strategier för att uppnå dessa samt förslag till lämpliga åtgärder. I planen anges också var det kommunala ansvaret ligger för mål respektive åtgärder. Planen anger också en metod för uppföljning samt ansvar för genomförandet av denna.

Avfallsplanen 2013 bygger på kommunens föregående avfallsplan från 2009 och denna reviderade upplaga utgör en regelbunden uppdatering enligt föreslaget system för årshållning. Översynen skall leda till en aktualitetsförklaring i kommunfullmäktige.

Dokumentet ”Mål, strategier och åtgärder” har arbetats fram av en referens- respektive arbetsgrupp i kommunen medan miljöbedömningen har utförts av en extern konsultfirma, MiljöInvest AB.

Miljöbedömningen fokuserar i första hand på kommunens möjligheter att uppnå de konkreta kommunala målen genom de strategier och åtgärdsförslag som anges samt på eventuella risker för oönskade effekter.

I miljöbedömningen har de konkreta målen också granskats avseende kopplingen till de övergripande målen i avfallsplanen samt till nationella miljömål.

Norrköping den 22/5 - 2013

Anders Karlsson
MiljöInvest AB

Nollalternativ

Nollalternativet utgörs av förväntade effekter om avfallsplanen inte genomförs. Skulle planen från 2009 inte ha reviderats skulle kommunen nu stått utan en aktuell avfallsplan med tanke på att den förra planen hade en giltighetstid t.o.m. 2012. I avfallsförordningen (SFS 2011:927) finns sedan 2011 också inskrivet att en kommunal avfallsplan bör ses över minst vart 4:e år och uppdateras vid behov. Revideringen av 2009 års plan är därför också nödvändig för att kommunen skall efterleva vad som anges i nationell lagstiftning.

Konkret har dock 2009 och 2013 års plan samma vision och övergripande mål. Även inriktningen för de konkreta målen och strategierna är relativt lika även om de i detalj har aktualiserats, fått ändrade formuleringar och gjorts mer konkreta. Vissa mer väsentliga skillnader finns dock. Mål avseende bygg- och rivningsavfall, nedskräpning och de nedlagda kommunala deponierna har införts. Den nya planen innehåller också till skillnad från den föregående förslag till åtgärder

som ett komplement till de mer övergripande strategidiskussionerna. Detta är dels en anpassning till Naturvårdsverkets föreskrifter för kommunal avfallsplanering (NFS 2006:6) men också ett resultat av uppföljningen av den gamla planen.

Under de senaste åren har även vissa andra förändringar skett dels i lagstiftning men framförallt med avseende på nationella miljömål diskussion kring ansvarsfördelning. I den nya revideringen har dessa förändringar tagits in och bearbetats och nollalternativet innebär därför också att Norrköpings kommun skulle ha en inaktuell avfallsplan som inte byggde på relevanta målformuleringar eller aktuella tankar kring hur den framtida avfallshanteringen ska organiseras.

Sammantaget bör dock sägas att även 2009 års avfallsplan skrevs med höga ambitioner inom miljöområdet och väl genomarbetade och förankrade strategier. Nollalternativet innebär därför inte något problem ur miljö- eller resurssynpunkt.

Avfallsplanens övergripande vision och övergripande mål

Övergripande vision

Avfallshanteringen i Norrköping ska bidra till en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar samhällsutveckling.

Övergripande mål

Avfallsets mängd ska minimeras genom åtgärder i produktions-, distributions- och konsumtionsleden. Innehållet av hälso- och miljöfarliga ämnen ska minimeras.

Ett bättre omhändertagande av avfall ska uppnås genom att avfallet sorteras vid källan.

Restprodukterna ska i största möjliga mån återvinnas genom återbruk, materialåtervinning eller energiutnyttjande. Deponering ska vara den sista utvägen.

Källsorterat lättnedbrytbart organiskt material, så kallat matavfall, ska behandlas med biologiska metoder.

Källsortering, insamling och behandling av avfall ska ske på ett sådant sätt att störningar och risker för miljön eller människors hälsa minimeras.

MiljöInvests bedömning av vision och övergripande mål

Den övergripande visionen och de övergripande målen utgör portalen för planen och kommunens arbete inom avfallsområdet. De kan nyttjas för styrning av detaljer i så måtto att de ger en bild av slutmålet.

I detaljerna kan man i vissa fall gå vilse i teknik och kontrollbehov och det kan då vara bra att lyfta blicken för att rikta in den huvudsakliga kursen.

Att avfallsplanen därför nu för 3:e revisionen kan behålla samma vision och övergripande mål ger stadga åt den kommunala avfallsplaneringen och indikerar också att kursen både på ett internationellt, nationellt och lokalt plan är stabil över tid.

Avfallsplanens konkreta mål, strategier och åtgärdsförslag

Läsanvisning

Avfallsplanens konkreta kommunala mål, strategierna för att uppnå dessa samt föreslagna åtgärder har bedömts. Redovisningen av denna bedömning följer samma indelning i temaområden som återfinns i planen:

- Avfallslämnaren i fokus
- Farligt avfall – Vår högsta prioritet
- Att minska, sortera och hantera avfallet
- Att minska avfallets miljöpåverkan

Varje kapitel i bedömningen följer sedan en struktur enligt följande:

- Konkreta mål i avfallsplanen
- Målens koppling till lagstiftning och nationell inriktning
- Avfallsplanens strategier och åtgärdsförslag för respektive mål
- MiljöInvests bedömning av mål, strategier och åtgärdsförslag

Avfallslämnaren i fokus

Konkreta mål i avfallsplanen

1. Norrköpings invånare ska erbjudas en användarvänlig och prisvärd avfallshantering med hög servicenivå. I undersökningar av kundnöjdhet ska minst 90 % uppge att de är nöjda eller mycket nöjda.
2. Senast 2014 ska alla hushåll omfattas av renhållningsabonnemang.
3. Gemensamma hämtställen ska prioriteras vid kommunal fysisk planering och lovgivning där det behövs ur trafiksäkerhetssynpunkt.
4. Senast 2016 finns tillfredsställande fysiska möjligheter att källsortera farligt avfall, producentansvarsavfall och matavfall i minst 65 % av de fastigheter och lokaler där kommunen driver verksamhet och kan påverka avfallshanteringen.

Målets koppling till nationell och regional nivå

Mål 1 och 2 är delvis kopplat till preciseringen av det nationella miljökvalitetsmålet avseende hållbar avfallshantering som trycker på avfallshanteringens effektivitet och användarvänlighet.

Mål 3 och 4 rör främst den precisering som avser infrastrukturen i den mån den avser avfallshantering. I byggandet av det hållbara samhället är det viktigt att avfallshantering och fysisk planering och byggande går hand i hand.

Inget etappmål berörs särskilt av de inledande fyra målen i avfallsplanen.

Planens strategier och åtgärdsförslag för mål 1-4

Genomföra återkommande undersökningar av hur kunderna upplever de tjänster som kommunen erbjuder	NoVA
--	------

der inom avfallsområdet. Undersökningarna ska omfatta; utbud, servicegrad, användarvänlighet, prisvärde. Uppföljningen ska ske enligt system som tillåter jämförelse med andra kommuner.	
Fortsätta informera hushållen om källsortering och hantering av avfall via t.ex. Sopbladet. Fortsätt utveckla kanalerna för informationen med målet att uppnå hög tillgänglighet och aktualitet samt att den når de önskade målgrupperna.	NoVA
Prioritera enkelhet och användarvänlighet i alla tjänster som erbjuds. Tankesättet ska genomsyra tjänstens utformning, prissättning, öppettider m.m.	NoVA
Revidera tjänsteutbudet regelbundet och arbetet i övrigt utifrån ett kostnads-/nyttoperspektiv. Avveckla kostnadskrävande insatser och tjänster med ingen eller liten positiv miljöeffekt som inte är nödvändiga eller önskvärda av andra skäl.	NoVA
Identifiera samtliga fastigheter som bör omfattas av renhållningsabonnemang och inlemma dem i renhållningskollektivet.	NoVA
Kontrollera och korrigerar befintliga abonnemang med avseende på antal kärl och kärlstorlekar i förhållande till det aktuella behovet.	NoVA
Inför möjlighet till fastighetsnära insamling av producentansvarsavfall och farligt avfall.	NoVA
Inför inpasseringskontroll vid samtliga returpunkter.	NoVA
Vid planläggning av ny bebyggelse i områden med begränsad framkomlighet för tunga fordon under hela eller delar av året ska plats för gemensam avfallshantering reserveras. Vid placering av dessa platser ska	SPN, BMN

arbetsmiljö samt rimliga gångavstånd för avfallslämnarna beaktas.	
Förhandla fram avtal om fastighetsnära hämtning av producentansvarsfraktioner vid flerfamiljsbostäder samt verksamhetslokaler som ägs av kommunen eller kommunala bolag.	Eventfastigheter, SPN, HNAB
Förhandla fram avtal om fastighetsnära hämtning av producentansvarsfraktioner, farligt avfall och elavfall vid kommunala verksamheter.	Eventfastigheter, SPN, HNAB
Inventera behovet av, och vid behov genomför, fysiska förändringar i källsorteringssystem i lokaler, flerfamiljsbostäder och i utrymmen för avfallshantering i kommunalt ägda fastigheter. Fokusera på användarvänlighet för avfallslämnare och städpersonal samt koncentrera åtgärderna till miljömässigt och volymmässigt viktiga fraktioner.	Eventfastigheter, SPN, HNAB

Strategin i planens inledande del handlar till stor del av att skapa balans mellan kostnad och nytta, förväntningar och resultat. Det handlar också vikten av att kommunen kan fungera som gott exempel genom att organisera avfallshanteringen i den egna verksamheten på ett bra sätt.

Åtgärderna kopplade till mål 1-4 är konkreta och har en logisk koppling till målen även om de i flera fall tar ett bredare grepp än vad målformuleringarna kräver. Ansvaret för genomförandet är också spritt i organisationen.

Bedömning av mål, strategier och åtgärdsförslag

Om de som ska använda och följa ett system inte har förståelse för det eller upplever det för dyrt, orättvist eller omotiverat är förutsättningarna för framgång dåliga. MiljöInvest delar därför kommunens bedömning att an-

vändarvänlighet, servicegrad och kundnöjdhet är mycket viktiga parametrar för att bedöma hur bra avfallssystemet är. Även frågan om kravmässig och ekonomisk rättvisa inom renhållningskollektivet utgör en grundbult för att nå en hög efterlevnad och därmed goda miljöprestanda. En viktig del av rättvisefrågan är att alla som bör dela på kostnaden för avfallshanteringen också i praktiken gör detta och att ingen åker snålskjuts på renhållningskollektivet.

2009 års plan innehöll mål som syftade till att öka andelen gemensamma hämtställen. I denna upplaga har detta mål förändrats till att endast avse sådana platser där det är motiverat av trafiksäkerhetsskäl. Bakgrunden är att fastighetsägarna har visat sig värdera det egna kärlet högt och gemensamma hämtställen har införts i mycket begränsad omfattning. MiljöInvest tycker att kommunen här gör rätt i att anpassa målformuleringen så att det bättre överensstämmer med både de faktiska behoven och kundernas önskemål.

MiljöInvest menar vidare att lösningar som förutsätter kollektivt engagemang och ansvarstagande i samfälligheter och vägföreningar tyvärr stämmer dåligt med hur människors vardag ser ut 2013. Om gemensamma hämtställen i framtiden ska införas i större skala bör kommunen därför också erbjuda system för drift, skötsel och underhåll av dessa.

Mål 4 och tillhörande åtgärdsförslag pekar på ett mycket väsentligt område som är viktigt för avfallssystemets trovärdighet. Att kommunen går före som ett gott exempel och visar för hushåll och andra verksamheter hur en funktionell och användarvänlig källsortering och avfallshantering i övrigt kan se ut är sannolikt ett effektivt sätt att sprida ett önskat beteende. Om kommunen inte själv kan leva upp till de krav man ställer på sina invånare är kraven sannolikt för stränga eller så föreligger ett glapp i ambitionsnivån mellan den del av kommunen som ställer kraven och den del som ska uppfylla dem. Oavsett orsak krävs rättning och det mål och de åtgärder som föreslås i avfallsplanen pekar på möjliga lösningar.

Farligt avfall – vår högsta prioritet

Konkreta mål i avfallsplanen

5. Felsorterat farligt avfall ska inte förekomma i insamlade fraktioner eller i avfall som lämnas till returpunkter.

Målets koppling till nationell och regional nivå

Målet har sin främsta koppling till miljökvalitetsmålet Giftfri Miljö men också till delar av God bebyggd miljö. Naturvårdsverkets prioritering för att minska avfallets farlighet ligger dock enligt den nya nationella avfallsplanen på att minska användningen av farliga kemikalier i produkter.

Planens strategier och åtgärdsförslag för mål 5

Prioritera hanteringen av farligt avfall samt kasserade läkemedel i kommunikationen med avfallslämnarna.	NoVA
Erbjud fastighetsnära hämtning av farligt avfall i samtliga boendeformer.	NoVA
Formulera en strategi för hur insamlingsystemet ”Samla- ren” ska utvecklas samt regler för ersättning.	NoVA
Undersök förekomsten av farligt avfall i förpackat grovavfall som samlas in eller som lämnas vid returpunkter.	NoVA

Kommunen har i sina strategier och åtgärdsförslag för att nå målet valt att lyfta fram informationsfrågor, invånarnas möjligheter att sortera ut farligt avfall samt hanteringen av läkemedel. Man har också uppmärksammat

problemet med grovavfall som lämnas i säck till returpunkterna och planen innehåller en åtgärd som syftar till att undersöka i vilken utsträckning som farligt avfall förekommer i detta avfall.

Bedömning av mål, strategier och åtgärdsförslag

Mål 5 är ett självklart och obligatoriskt mål för en avfallsplan. Farligt avfall som inte hanteras separat från övrigt avfall riskerar att skapa stora problem både vid förbränning, biologisk behandling och annan återvinning av avfall. Att minska mängden felsorterat farligt avfall är därför viktigare än att minska den totala mängden farligt avfall. Att skapa användarvänliga system för insamling av källsorterat farligt avfall i kombination med informationsinsatser framstår som en klok prioritering av kommunen.

Att minska den totala mängden farligt avfall ligger utanför den kommunala avfallshanteringens makt. Endast genom lagstiftning och kraftiga ekonomiska styrmedel kan innehållet av farliga ämnen i produkter och därmed i avfallet minska. Beslut om sådana åtgärder tas på nationell eller internationell nivå.

Läkemedelsrester i både fast avfall och avloppsvatten utgör ett växande problem. Att sprida information om korrekt hantering av detta avfall bör därför vara en prioriterad fråga. Ansvaret för insamling och omhändertagande av avfallet ligger hos Apoteken. Kommunen bör dock i den egna informationen upplysa avfallslämnarna om hur de ska hantera läkemedelsrester men också uppmana Apoteken att ge en tydligare information till sina kunder.

Att minska, sortera och hantera avfallet

Konkreta mål i avfallsplanen

6. Mängden matavfall som uppkommer i kommunala verksamheter där mat serveras ska minska kontinuerligt.
7. Senast 2016 ska 85 procent av hushållen källsortera matavfall. Från 95 % av dessa hushåll ska matavfallet behandlas för produktion av fordonsgas.
8. Mängden felsorterat avfall (producentansvarsavfall och matavfall) i fraktion för utsorterat brännbart avfall ska minska kontinuerligt.
9. Behandling av avfall från returpunkter ska successivt ske högre och högre i avfallshierarkin. Andelen avfall som återanvänds, material- och/eller energiåtervinns ska öka kontinuerligt och andelen avfall som deponeras ska minska.
10. Andelen avfall som materialåtervinns ska öka medan andelen som deponeras ska minska i bygg- och rivningsprojekt där kommunen eller kommunala bolag utgör byggherre.
11. Senast 2016 ska minst 40 tillsyns- och informationsbesök ha genomförts vid lovpliktiga bygg- och rivningsprojekt av varierande storlek. Tillsynen ska omfatta utsortering av miljöfarliga material, övrig källsortering samt transporter av avfall.

Målen koppling till nationell och regional nivå

Målen ligger helt i linje med vad som anges i nationella miljömål, preciseringar och etappmål. Vidare så överensstämmer de med naturvårdsverkets prioriteringar i den nationella avfallsplanen. Just matavfall, bygg- och rivningsavfall samt ökad återanvändning och materialåtervinning utgör de frågor som, vid sidan av ansvarsfördelningen för avfallshanteringen, under senare tid har ägnats störst uppmärksamhet nationellt.

Planens strategier och åtgärdsförslag för mål 6-11

Utred möjligheterna att förfina beställningar av måltider så att de bättre speglar det faktiska behovet.	KS (Kost- enheten), BUN, VON
Arbeta aktivt med att förbättra måltidsmiljön och skapa förhållanden som främjar matro och goda matupplevelser.	BUN, VON
Arbeta aktivt för att öka andelen elever som tar del av skolmaten varje dag.	BUN
Arbeta aktivt med förändra elevers attityd och inställning till skolmåltiden och att slänga mat.	BUN
Genomför översyn av prissättning och information avseende hämtningssystem för matavfall baserade på avfalls-kvarnar med tank så att det blir attraktivt att införa sådana i samtliga kommunala verksamheter där detta är lämpligt. Vid installation av system med avfallskvarn för matavfall till tank ska verksamheter med stora avfallsmängder prioriteras.	NoVA, SPN
Utred och formulera behovet av möjligheter till säker förvaring eller annat nyttiggörande av livsmedel som inte gått åt i tillagnings- och mottagningsköken. (T.ex. nedkylningsmöjligheter, förvaringsutrymmen etc.)	KS (Kosten- heten), BUN
Fortsätt pågående mätning och uppföljning av matsvinn i tillagnings- och mottagningskök samt restauranger. Genomför plockanalyser av slängd mat.	KS (Kosten- heten)
Erbjud stöd och hjälp till fastighetsägare och bostadsrättsföreningar som vill hjälpa sina medlemmar att komma igång med utsortering av matavfall.	NoVA

Minska kostnaden för hämtning av källsorterat matavfall till en sådan nivå att fastighetsägare inte väljer att hemkompostera av ekonomiska skäl.	NoVA
Erbjud möjlighet till hämtning av utsorterat matavfall även vid fastigheter som valt abonnemang för blandat avfall.	NoVA
Kommunicera fördelarna med biogas och vilka positiva effekter som invånarnas arbete med att källsortera och lämna matavfall ger. Använd renhållningsfordonen som reklambärare för biogas.	NoVA
Kommunicera fördelarna med att källsortera producentansvarsavfall och inte lägga det i fraktion för brännbart avfall.	NoVA
Eftersortera fraktion för brännbart avfall och deponiavfall vid returpunkter om det kan ske till rimliga kostnader.	NoVA
Inför möjlighet till sortering i fler fraktioner för materialåtervinning vid returpunkter om det kan ske till rimliga kostnader, t.ex. mjukplast, organiskt avfall för biogasproduktion.	NoVA
Etablera eller stöd etablering av begagnatmarknad, brädgård eller liknande på eller i anslutning till returpunkter.	NoVA, SPN, Näringslivskontoret, AVN
Utveckla befintliga system för återbruk av begagnade möbler, inventarier och utrustning som uppkommer i den kommunala verksamheten.	BUN, AVN
Informera om källsortering och hantering av avfall vid prövning av bygg- såväl som rivningslov. Prioritera information angående utsortering av avfall som innehåller farliga ämnen, ökad materialåtervinning samt minskad deponering.	BMN
Genomför tillsynsprojekt riktat mot bygg- och rivnings-	BMN

sektorn i syfte att främja en ökad utsortering av farligt avfall, ökad material- och energiåtervinning samt minskad deponering.	
Tillämpa Norrköpings kommuns "Handbok för giftfritt byggande" vid all nybyggnad, ombyggnad, renovering och rivning av kommunalt ägda byggnader.	Eventfastigheter, SPN, HNAB

Föreslagna strategier och åtgärdsförslag syftar i första hand till att minska uppkomsten av avfall genom information och kunskapsspridning, ökad hushållning och förbättrade förutsättningar för återanvändning. Åtgärderna vänder sig till en bred målgrupp som inte vanligtvis involveras i arbete kopplat till kommunala avfallsplaner.

Bedömning av mål, strategier och åtgärdsförslag

Målen är handfasta och konkreta och bedöms vara möjliga att följa upp statistiskt. De är rimliga men samtidigt också i någon mån kontroversiella. Att minska hemkomposteringen till förmån för central behandling av matavfall utgör en viss förändring i kommunens arbetssätt. Tidigare har den ekonomiska moroten för hemkompostering varit betydande och bidrag för inköp av nödvändig utrustning har lämnats.

Tidigare har kommunen inte kunnat erbjuda en miljömässigt optimal behandling av det utsorterade matavfallet. Under senare tid har dock utbudet av anläggningar för biologisk behandling där både fordonsgas och en användbar rötrest produceras vuxit och även Norrköpings avfall behandlas nu på detta sätt. Den centrala behandlingen utgör därmed ett miljömässigt väsentligt bättre alternativ än hemkomposteringen. Samtidigt visar kommunens egna kontroller att många som anger att de hemkomposterar ändå lämnar betydande mängder matavfall i den brännbara fraktionen. MiljöInvest menar därför att det är rätt att i denna avfallsplan trycka på nyttan av en central behandling av matavfallet och att minska det ekonomiska incitamentet för hemkompostering. MiljöInvest anser också att hemkompostering i detta perspektiv bör begränsas till dem som har kun-

skap och intresse av att sköta en kompost och som har en direkt nytta av kompostmaterialet. Denna målgrupp skulle troligen välja att fortsätta hemkompostera även med en väsentligt mindre ekonomisk morot.

Att minska mängden matavfall som uppkommer är en miljö- och resursmässigt ännu viktigare fråga än vad kommunen väljer att göra med det insamlade matavfallet. Kommunen har svårt att påverka mängden matavfall från hushållen men matavfall uppkommer också i de kommunala verksamheterna. Att avfallsplanen innehåller mål, strategier och åtgärder för att öka hushållningen med livsmedel är därför mycket positivt. Det är också glädjande att kommunen redan sedan tidigare arbetar med dessa frågor genom sina riktlinjer för kosten som antagits i Kommunfullmäktige.

Bygg- och rivningsavfallet ligger utanför renhållningskollektivets ansvarsområde. Genom kommunens roll som byggherre, fastighetsägare och tillsynsmyndighet finns ändå en faktisk möjlighet att bidra till en positiv utveckling även inom detta område. Här handlar det främst om att faktiskt använda de redskap som redan finns framtagna och tillgängliga. För kommunal fastighetsförvaltning finns en handbok för giftfritt byggande som även omfattar avfallshanteringen. Byggnads- och miljöskyddsnämnden har också en dubbel möjlighet att bidra. Dels genom att sprida information och

kunskap i samband med prövning av bygg- och rivningslov och dels vid tillsyn av byggarbetsplatser. Det senare utgör en för bygg och miljökontoret ny typ av miljöfarlig verksamhet som inte tidigare nåtts av tillsyn i någon större omfattning.

Det finns flera exempel på hur kommuner och enskilda med framgång har lyckats skapa en marknad för begagnade material och produkter. Även i Norrköping har detta tidvis funnits. I den kommunala verksamheten finns på flera håll fungerande system för återanvändning av begagnade möbler och inventarier. Att planen innehåller åtgärder för att utveckla denna verksamhet både internt och publikt är positivt. Det är dock MiljöInvests bedömning att det krävs både långsiktighet, engagemang och en genomtänkt strategi för att lyckas. För arbetet bör helst en egen organisation med en egen budget och personal byggas upp. Denna måste också få relativt lång tid på sig att lyckas för att invånarna och medarbetare ska hinna lära sig att denna service finns och hur den fungerar.

Att minska avfallets miljöpåverkan

Konkreta mål i avfallsplanen

12. Nedskräpningen på platser i Norrköpings kommun som människor har tillgång eller insyn till ska minska kontinuerligt.
13. Senast 2014 skall kommunen ha en handlingsplan för hantering av nedlagda kommunala deponier. Handlingsplanen ska innehålla en bedömning av risker och av behovet av åtgärder samt förslag till prioritering, ansvar och finansiering för genomförandet.
14. Senast 2016 ska efterbehandlingsåtgärder ha inletts vid 2 av de nedlagda kommunala deponierna med högst riskklassning enligt MIFO.

Målen koppling till nationell och regional nivå

I den nationella avfallsplanen finns mål både avseende minskad nedskräpning i städer och minskad risk för negativ miljöpåverkan från nedlagda deponier. Naturvårdsverket menar att kommunala avfallsplaner på sikt bör innehålla åtgärder för minskad nedskräpning och att kommuner och länsstyrelser ska ha identifierat, inventerat och riskklassat alla nedlagda deponier.

Frågorna nämns dock inte specifikt i de nationella miljö kvalitetsmålen, preciseringar eller etappmål.

Planens strategier och åtgärdsförslag för mål 7-13

Delta i nationella kampanjer/projekt mot nedskräpning.	TN
Anordna städdagar och andra åtgärder mot nedskräpning i skolor och föreningar.	TN, BUN, GN, KFN
Arbeta med attitydpåverkan mot nedskräpning i kommunal information. Lämpliga kanaler kan vara utdelat informationsmaterial riktat till hushållen, reklamplatser	TN

vid busskurer, andra informationsbärare.	
Förtäta/förbättra möjligheterna att slänga skräp. Fler papperskorgar med källsortering av pant, glas och övrigt.	TN
Förbättra städningen av offentliga platser. Inrätta patruller "Park och Torg" (jmf. Natur och Bygg) för den städning som går utöver den ordinarie insatsen.	TN, AVN
Genomför regelbundna mätningar av nedskräpning enligt system som möjliggör jämförelser med andra kommuner.	TN
Utred behovet av och förutsättningarna för att etablera en eller flera kommunala anläggningar för mellanlagring och klassificering av rena och lätt förorenade massor från markarbeten.	SPN (samråd TN)
Genomför en förnyad inventering och beskrivning av nedlagda kommunala avfallsdeponier samt ge förslag till riskklassificering	TN
Granska tekniska nämndens inventeringar av nedlagda kommunala avfallsdeponier samt slå fast aktuell riskklass.	BMN
Bedöm översiktligt behovet av och möjligheterna till åtgärder vid nedlagda kommunala avfallsdeponier utifrån följande kriterier: <ul style="list-style-type: none"> • Befintlig och framtida markanvändning • Bedömd risk vid oförändrad markanvändning • Bedömd risk vid framtida markanvändning • Fysiska möjligheter/svårigheter att åtgärda 	TN, SPN

Prioritera i vilken ordning som de nedlagda deponierna ska åtgärdas.	TN, SPN, BMN
Ta fram underlag för beslut i kommunstyrelsen avseende fördelning av ansvar samt behov av resurser för åtgärd vid nedlagda kommunala deponier (undersökning, fördjupad riskbedömning, åtgärdsutredning och efterbehandlingsåtgärd).	TN (för beslut i KS)
Sammanställ handlingsplan avseende hantering av nedlagda kommunala avfallsdeponier baserad på kommunstyrelsens beslut.	TN
Genomför nödvändiga undersökningar, fördjupad riskbedömning och åtgärdsutredning på de två högst prioriterade nedlagda deponierna	TN alt. SPN beroende på beslut i KS
Handla upp och genomför efterbehandlingsåtgärder vid de två högst prioriterade nedlagda deponierna.	TN alt. SPN beroende på beslut i KS

Strategier och åtgärdsförslag kopplade till mål 12-14 utgör nya uppgifter för den kommunala avfallsplaneringen. För kommunen som helhet utgör dock förorenad mark och nedskräpning kända frågeställningar. Strategierna och åtgärdsförslagen sammanfattar och konkretiserar därför delvis sådana uppgifter och sådant arbete som redan utförs eller är beslutat i kommunen.

Bedömning av mål, strategier och åtgärdsförslag

Det är enligt MiljöInvests bedömning mycket positivt att avfallsplanen tar steget förbi undersöknings- och bedömningsfasen och även innehåller åtgärder som kräver fysiska ingrepp och förbättringsåtgärder.

När det gäller mål 12 och de åtgärder som hänger samman med nedskräpningsmålet är detta ett exempel på en avfallsfråga som ligger nära invånarna. Avfall på gator och torg är något vi alla ser varje dag och därför får åtgärder inom detta område en omedelbar effekt på den upplevda miljösi-

tuationen. En ren stadsmiljö har förutom miljöaspekten också tydliga positiva ”spinn off” effekter såsom ökad trivsel och trygghet. Även om nedskräpning inte utgör en avgörande miljöfråga i ett större perspektiv så kan den fungera som en katalysator och symbol för något större. Kan man lyckas få invånarna att göra rätt i ”det lilla” bör förutsättningarna vara bättre att kunna skapa förändrade beteenden även i större frågor.

De nedlagda kommunala avfallsdeponierna har funnits med i form av en förteckning i den kommunala avfallsplanen under många år. I avfallsplan 2013 finns nu två mål som lägger grunden för att kunskapen om upplagen ska kunna öka på ett väsentligt sätt men också för att den potentiella miljörisk som upplagen representerar på sikt ska kunna minska. Den handlingsplan som enligt mål 13 ska utarbetas kräver ett ambitiöst arbete med en hög målsättning. MiljöInvest ser en risk för att tidplanen för genomförandet är något för snäv. Samtidigt finns goda skäl att arbeta sig fram mot mål 14 så snabbt som möjligt eftersom det är först när upplagen åtgärdas som miljöriskerna kan minska.

En viktig fråga för kommunen att ta ställning till i samband med att upplagen ska riskklassas och prioriteras inför åtgärd är om och hur de ska jämföras med övriga förorenade områden i kommunen. Klassningen enligt MIFO kan innebära något bättre förutsättningar för en konsekvent bedömning men även med denna metodik i botten är det väsentligt att förutsättningarna är kända. MiljöInvest ser en uppenbar risk att flera av upplagen skulle ges en högre riskklass om deponierna bedöms för sig än om de skall jämföras med andra förorenade områden. Eftersom det är skattemedel från samma invånare som ska bekosta eventuella åtgärder både i fråga om deponierna och för många andra förorenade områden är det väsentligt att prioriteringen bygger på grunder som är kända och väl motiverade.

Bilaga 6: Uppgifter för länsstyrelsens sammanställning

1. Administrativa uppgifter

Kommun:	Norrköpings kommun
År:	Planen antogs 2013, men reviderades vad gäller den organisatoriska förändringen under våren 2014. Statistiken avser 2011.
Datum när planen antogs:	Augusti 2013 April 2014 – revidering avseende organisatorisk förändring
Ansvarig nämnd:	Norrköping Vatten och Avfall AB
Övriga medverkande nämnder:	Antagande sker i kommunfullmäktige Nämnder som varit representerade i arbetsgruppen som arbetat fram avfallsplanen är; kommunstyrelsen, tekniska nämnden, byggnads- och miljöskyddsnämnden, stadsplaneringsnämnden

2. Kommunens befolkning och struktur (2§)

Befolkning, totalt:	130 623 personer (SCB)
Datum:	31/12-2011
Antal hushåll i småhus:	22 422 (SCB, 31/12-2011)
Antal hushåll i flerbostadshus:	46 089 (SCB, 31/12-2011)
Antal hushåll i fritidshus:	3 209 (Tekniska kontorets kundregister 25/32-2013)

3. Avfall som kommunen ansvarar för (3§)

Totalt insamlad mängd:	58 207 ton
Insamlad mängd matavfall till biologisk behandling:	4 475 ton
Insamlad mängd farligt avfall:	1 009 ton exklusive elavfall

4. Avfall som omfattas av producentansvar (4§)

Insamlade mängder avfall:	Plast:	592 ton
	Metall:	257 ton
	Papper/kartong:	1 983 ton
	Glas:	2 585 ton
	Tidningar:	3 611 ton

Elavfall: 2 117 ton

5. Anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall (5§)

Se avfallsplanens **Bilaga 3**. Bilagan bygger på utdrag från länsstyrelsens och byggnads- och miljöskyddsnämndens register.

6. Lokala mål som utgår från nationella miljö kvalitetsmål och regionala mål

Lokala mål för avfall som kommunen ansvarar för (7§):

Kommentar: De lokala målen ansluter till principerna i nationella och regionala miljömål inom avfallsområdet. Utfallet i förhållande till kvantitativa målnivåer följs upp inom ramen för Norrköping Vatten och Avfalls ordinarie arbete.

Avfallsfraktioner inom kommunens ansvar som berörs av kvantitativa ambitioner är:

- *Farligt avfall*
- *Matavfall*
- *Förpackningar och returpapper*

1. Norrköpings invånare ska erbjudas en användarvänlig och prisvärd avfallshantering med hög servicenivå. I undersökningar av kundnöjdhet ska minst 90 % uppge att de är nöjda eller mycket nöjda.
2. Senast 2014 ska alla hushåll omfattas av renhållningsabonnemang.
3. Gemensamma hämtställen ska prioriteras vid kommunal fysisk planering och lovgivning där det behövs ur trafiksäkerhetssynpunkt.
4. Senast 2016 finns tillfredsställande fysiska möjligheter att källsortera farligt avfall, producentansvarsavfall och matavfall i minst 65 % av de fastigheter och lokaler där kommunen driver verksamhet och kan påverka avfallshanteringen.
5. Felsorterat farligt avfall ska inte förekomma i insamlade fraktioner eller i avfall som lämnas till Returpunkter.
6. Mängden matavfall som uppkommer i kommunala verksamheter där mat serveras ska minska kontinuerligt.

7. Senast 2016 ska 85 procent av hushållen källsortera matavfall. Från 95 % av dessa hushåll ska matavfallet behandlas för produktion av fordonsgas.

8. Mängden felsorterat avfall (producentansvarsavfall och matavfall) i fraktion för utsorterat brännbart avfall ska minska kontinuerligt.

9. Behandling av avfall från returpunkter ska successivt ske högre och högre i avfallshierarkin. Andelen avfall som återanvänds, material- och/eller energiåtervinns ska öka kontinuerligt och andelen avfall som deponeras ska minska.

10. Omfattar avfall som kommunen inte ansvarar för.

11. Omfattar avfall som kommunen inte ansvarar för.

12. Nedskräpningen på platser i Norrköpings kommun som människor har tillgång eller insyn till ska minska kontinuerligt.

13. Senast 2014 skall kommunen ha en handlingsplan för hantering av nedlagda kommunala deponier. Handlingsplanen ska innehålla en bedömning av risker och av behovet av åtgärder samt förslag till prioritering, ansvar och finansiering för genomförandet.

14. Senast 2016 ska efterbehandlingsåtgärder ha inletts vid 2 av de nedlagda kommunala deponierna med högst riskklassning.

Lokala mål för avfall som kommunen inte ansvarar för (8§):

Kommentar:

Avfallsfraktioner där kommunen inte har något

10. Andelen avfall från bygg- och rivningssektorn ska som materialåtervinns ska öka medan andelen som deponeras ska minska.

11. Bygg- och rivningsavfallets innehåll av farliga ämnen ska minska.

renhållningsansvar och som berörs av kvantitativa ambitioner är:

- Bygg- och rivningsavfall
- Förpackningar och returpapper

Kommentar: Målen avser avfall som inte omfattas kommunens renhållningsansvar. Däremot kan kommunen påverka via prövning och tillsyn inom byggnads- och miljöskyddsnämndens ansvarsområde.

Även mål nummer 4 och 8 berör avfall som kommunen endast delvis har ansvar för.

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

tillhörande

Avfallsplan för Norrköpings kommun

Tekniska Kontoret

den 21 maj 2013

ANTAGANDEHANDLING

Hur samrådet har bedrivits

Samråd har skett genom remissförfarande under perioden den 11 mars till och med den 30 april med nedan angivna statliga och kommunala instanser samt med utvalda företag och föreningar. Antalet intressenter som skriftligen fick inbjudan till att delta i samrådet uppgick till cirka 65. Möjligheten att delta i samrådet annonserades också ut i lokalpressen.
Sändlista bifogas, Bilaga A.

Från nedanstående har synpunkter kommit in under eller efter remisstiden:

Statliga instanser:

Länstyrelsen i Östergötlands län Bilaga 1

Kommunala instanser:

Barn- och ungdomsnämnden Bilaga 2

Byggnads- och miljöskyddsnämnden Bilaga 3

Hållbar utveckling Bilaga 4

Kommunala rådet för funktionshindersfrågor Bilaga 5

Kultur- och fritidsnämnden Bilaga 6

Stadsplaneringsnämnden Bilaga 7

Norrköping Vatten AB Bilaga 8

Näringslivskontoret Bilaga 9

Andra instanser:

E.ON Värme Sverige AB Bilaga 10

Finspångs kommun Bilaga 11

Hyresgästföreningen Bilaga 12

Linköpings kommun Bilaga 13

Sverigedemokraterna Bilaga 14

Söderköpings kommun Bilaga 15

Övriga remissinstanser har inte kommit in med några synpunkter eller har inte haft något att erinra mot planförslaget.

Ändringar som gjorts i avfallsplanen efter remiss:

Avfallsplanen som helhet

- Ändringar och rättelser av redaktionell karaktär har genomförts i huvuddokument såväl som i bilagor.

Mål och strategidokument

- Nya formuleringar av mål 10 och 11 angående bygg- och rivningsavfall, sid 27.

10.	Andelen avfall som materialåtervinns ska öka medan andelen som deponeras ska minska i bygg- och rivningsprojekt där kommunen eller kommunala bolag utgör byggherre.	Eventfastigheter, SPN, HNAB
11.	Senast 2016 ska minst 40 tillsyns- och informationsbesök ha genomförts vid lovpliktiga bygg- och rivningsprojekt av varierande storlek. Tillsynen ska omfatta utsortering av miljöfarliga material, övrig källsortering samt transporter av avfall.	BMN

- Nya eller omformulerade åtgärdsförslag

Breddat ansvar för mål 3 samt sammanhängande åtgärd angående utformning och placering av gemensamma hämtställen, sid 21 och 25. Förutom till Stadsplaneringsnämnden riktas mål och åtgärd också till Byggnads- och miljöskyddsnämnden.

Breddat ansvar för åtgärder avseende förfinade måltidsbeställningar och förbättrad måltidsmiljö, sid 30. Förutom till Barn- och ungdomsnämnden riktas åtgärden även till Vård- och omsorgsnämnden.

Breddat ansvar för åtgärd angående förbättrade förvaringsmöjligheter för överbliven mat, sid 30. Förutom till Kostenheten så riktas åtgärdsförslaget även till Barn- och ungdomsnämnden.

Omformulerad åtgärd avseende bygg- och rivningsavfall, sid 30

Informera om källsortering och hantering av avfall vid provning av bygg- såväl som rivningslov. Prioritera information angående utsortering av avfall som innehåller farliga ämnen, ökad materialåtervinning samt minskad deponering.	BMN
---	-----

Ny åtgärd avseende återbruk av begagnade möbler m.m, sid 30

Utveckla befintliga system för återbruk av begagnade möbler, inventarier och utrustning som uppkommer i den kommunala verksamheten	BUN, AVN
--	-------------

- Sid 10 angående ”Koppling till andra kommunala planer och mål”

Diskussionen kring sambanden mellan avfallsplanering och översiktplanering utvecklas med avseende på placering av anläggningar samt infrastrukturutveckling.
- Sid 27 Maten och miljön

Tydligare koppling till av Kommunfullmäktige antagen riktlinje för kosten, KS 92/2011.
- Sid 32 Förorenade områden

Ordet ”mycket” stryks i satsen ”en mycket god kunskap om föroreningssituationen i Norrköpings centrala delar”.
- Sid 32 Platser för mellanlagring av massor

Texten förtydligas med avseende på behovet av förprovning enligt miljöbalken vid etablering av miljöfarliga verksamheter.
- Sid 34 Uppföljning och redovisning av nyckeltal

Texten ändras med anledning av att de tidigare använda Hållbarhetsrapporterna inte längre produceras.

Bilaga 1 - Fakta och bakgrund

I genomgången av hanteringen av olika avfallslag ändras rubriken ”Behandling” genomgående till ”Behandling och återvinning”.

Sid 50. Verksamhetens möjligheter att nyttja Returpunkter förtydligas.

Bilaga 2 - Uppföljning av Avfallsplan 2009

Sidan 4. Möjligheter till källsortering på kommunala arbetsplatser.

Komplettering med avseende på mål nummer 7.

Bilaga 3 - Uppgifter om anläggningar

Inga ändringar.

Bilaga 4 - Nedlagda avfallsupplag

Uppgift om platsbesök 2011/12 infogat liksom kort kommentar från dessa besök. Kolumn avseende åtgärdsbehov borttaget eftersom tidigare bedömningar i flera fall inte längre är relevanta.

Bilaga 5 - Miljöbedömning

Ingick ej i samrådet.

Bilaga 6 - Uppgifter för länsstyrelsens sammanställning

Uppgift om antal hushåll i fritidshus kompletterad.

Sammanfattning av inkomna synpunkter

Statliga instanser

Länsstyrelsen (Bilaga 1)

- Länsstyrelsen anser att planen är väl genomarbetad och att den har höga ambitioner med avseende på mål och strategier och ser tydliga samband mellan nationella målsättningar och de åtgärder som formuleras i planen.
- Länsstyrelsen påpekar att dispens avseende deponering av latrin endast gäller under förutsättning att alternativa metoder för omhändertagande saknas. Man menar att kommunens arbete med att minska deponeringen av latrin bör utgå från tydliga mål.

Kommentar:

Kommunen menar att de åtgärder som genomförts i syfte att minska mängden latrin som samlas in och som behöver deponeras har varit effektiva. Kommunen har arbetat med information, taxestyning samt riktat ekonomiskt stöd för inköp av utrustning för lokalt omhändertagande av latrin. Genomförda åtgärder beskrivs i den årliga rapporten som inges till länsstyrelsen med anledning av den gällande dispensen. Som en följd av vidtagna åtgärder är deponerade mängder nu nere på mycket låga nivåer, ca 40 ton per år.

Däremot har den lokala och regionala situationen med avseende på alternativa metoder för omhändertagande av insamlad latrin inte förändrats. Kommunen har utan framgång undersökt möjligheterna att hitta ekonomiskt rimliga alternativa behandlingssätt. De avfallsförbränningsanläggningar som finns inom regionen har vid förfrågan inte varit villiga att ta emot latrin från Norrköpings kommun. De lösningar som bygger på att insamlad latrin töms till reningsverk innebär i dagsläget en mycket hög kostnad per ton

avfall som svårligen kan motiveras med miljöskäl vid en jämförelse med fortsatt deponering.

Idag samlas latrin i Norrköpings kommun in i kartong. Denna förpackningsform är på utgående till förmån för tunnor av plast. Eventuellt kan bytet av emballage medföra att möjligheten att hitta alternativa behandlingsformer för den insamlade latrinen kan förbättras. Inför nästa upphandling kommer därför frågan om alternativa behandlingsformer återigen utredas.

- Länsstyrelsen påpekar vidare att en avfallsplan enligt Naturvårdsverkets föreskrifter ska innehålla uppgifter om de anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall som finns i kommunen. För varje anläggning ska plats, SNI-kod, hanterad typ av avfall, metod för återvinning, kapacitet, totalt mottagna mängder samt tillåten mängd enligt tillstånd anges. Länsstyrelsen anser att avfallsplanen ska kompletteras med de uppgifter som saknas jämfört med vad som anges i föreskriften.

Kommentar:

De uppgifter om anläggningar i kommunen som enligt föreskrifterna ska redovisas i kommunernas avfallsplaner är tänkta att på regional nivå sammanställas av länsstyrelsen för vidare rapportering uppåt till Naturvårdsverk och EU. Länsstyrelsen har också en uppgift att bedöma om behandlingsskapacitet för något avfallsslag saknas i länet och i så fall samråda med berörda i syfte att skapa sådan kapacitet. Idag hanteras avfall av ett stort antal både offentliga och privata aktörer och det finns en mycket liten koppling mellan de fysiska anläggningar för avfallshantering som finns i en kommun och det avfall som uppkommer i just den kommunen. Avfall transporteras regelmässigt över kommun, läns- och landsgränserna. Om behandlingsskapacitet för någon fraktion saknas medför detta stigande priser varvid underlag för etablering av större kapacitet skapas på marknadens villkor. Detta är en process som sker helt oberoende av avfallsplanens beskrivning av anläggningar.

Att komplettera avfallsplanens Bilaga 3 "Uppgifter om anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall – 2012" på ett sätt att fullständig överensstämmelse med föreskriften uppnås innebär ett omfattande arbete. Antalet anläggningar som klassas enligt någon av de avfallsrelaterade koderna uppgår i kommunen till nära 90 stycken exklusive de nedlagda avfallsupplagen. Kommunen bedömer också att nyttan med detta arbete är begränsad.

Kommunen önskar därför att länsstyrelsen istället vid behov återkommer med mer specificerade önskemål om information om förhållanden vid särskilda anläggningar, särskilda branscher eller för vissa avfallslag. För flertalet av de mindre verksamheterna har kommunens bygg- och miljökontor sannolikt den mest omfattande kunskapen medan länsstyrelsen själv har tillgång till den bästa och

mest aktuella informationen kring de anläggningar där man själv har tillsynsansvar.

Eftersom detta är ett nationellt problem som många kommuner och länsstyrelser brottas med borde också Naturvårdsverket ta ett större ansvar för att hitta en rimlig lösning. Ett förslag som länsstyrelsen kan föra fram till Naturvårdsverket är att göra det möjligt för kommuner, länsstyrelser eller naturvårdsverket självt att göra sökningar på bransch, EWC-kod och kommun i det material som rapporteras till Miljörapporteringsportalen. Vidare så borde verket också ta fram någon form av vägledning för hur kompletterande information avseende de icke tillståndspliktiga avfallsverksamheterna ska se ut med avseende på omfattning, detaljeringsgrad och lämpliga arbetsätt för framtagande.

- Länsstyrelsen ser positivt på kommunens arbete med att göra en förnyad genomgång av de nedlagda avfallsupplagen enligt MIFO. Man menar dock att de uppgifter om upplagen som redovisas i avfallsplanen i flera fall inte är de mest aktuella och berättar att man i annat sammanhang fått ta del av inspektionsprotokoll från 2012.

Kommentar:

Nedlagda avfallsupplag och åtgärder för att kartlägga och minska de risker som finns med dessa utgör ett viktigt fokusområde i avfallsplanen. Det är korrekt som länsstyrelsen säger att det för vissa av de identifierade upplagen redan har genomförts förnyade inspektioner och att det därför finns viss fakta som är nyare än den som planen hänvisar till. Under det kommande året kommer dock samtliga upplag att besökas, beskrivas och före 2014 års utgång skall det enligt mål 13 i planförslaget finnas en kommunal handlingsplan för den fortsatta hanteringen av upplagen. Kommunen vill också genomföra inspektioner av samtliga upplag innan någon förnyad riskbedömning utförs. Detta för att säkerställa att samtliga upplag bedöms enligt samma måttstock och att prioriteringen av åtgärdsbehov blir korrekt. Kommunens handlingsplan med förnyade riskbedömningar och förslag till åtgärder kommer att delges länsstyrelsen. Däremot avser kommunen inte att i detta skede komplettera avfallsplanen med avseende på de nedlagda upplagen med undantag för uppgift om årtal för besiktning.

- Länsstyrelsen önskar också att avfallsplanens bilaga 6 "Uppgifter för länsstyrelsens sammanställning" ska kompletteras. Man pekar i något fall på dåligt uppdaterade uppgifter och i andra på att uppgifter saknas.

Kommentar

Uppgift om antalet hushåll i fritidshus i kommunen kommer att uppdateras, (pkt 2). Dock har SCB slutat att sammanställa denna uppgift och uppgiften som anges i avfallsplanen bygger istället på kommunens eget kundregister avseende fritidsabonnemang. Jämfört

med det faktiska antalet hushåll i fritidshus är antalet abonnenter lägre eftersom det är känt att vissa hushåll saknar abonnemang.

När det gäller punkt 4 i uppgifterna för länsstyrelsens sammanställning (som upprättas i enlighet med föreskrifternas bilaga 1) är det kommunens uppfattning att den endast ska redovisa avfall som omfattas av producentansvar. Texten i det allmänna rådet anger naturvårdsverkets önskemål om vad avfallsplanen i stort ska innehålla och hänvisar till paragraferna i föreskriften, inte till punkten i bilagan. I det aktuella planförslaget återfinns efterfrågad information avseende verksamhetsavfall i Bilaga 1 "Fakta och bakgrund" sid 28-34. Här finns också redovisat grunderna för varför kommunen valt att göra vissa avsteg från det allmänna rådets förslag om en branschvis uppdelning av redovisningen.

När det gäller efterfrågade uppgifter under punkt 5 angående anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall, se kommentar ovan.

Kommunala instanser

Barn- och ungdomsnämnden (Bilaga 2)

- Barn- och ungdomsnämnden menar att de mål och åtgärder som föreslås i planen och som har relevans för nämndens arbete med kostfrågor ligger helt i linje med av fullmäktige beslutade riktlinjer.
- Man efterlyser en informativ folder om hur skolor, förskolor och fritidsgårdar m.m. kan hantera sitt avfall. Man önskar även ett lämpligt material för att kunna lära barn/elever om källsortering och kretslopp.

Kommentar:

För förskolans och skolans yngre barn finns sedan flera år tillbaka ett väl utvecklat samarbete inom dels Myggnätet med sina miljöspanare och Spiderweb som är ett nätverk för att lära sig mer om hållbar utveckling och vänder sig till klasser i årskurs 4-9, fritidsgårdar och föreningar. Spiderweb är tänkt att vara ett stöd i undervisningen om hållbar utveckling där man får möjlighet att lära dig mer om miljö-, rättvise- och hållbarhetsfrågor och få tips och inspiration. Både Myggnätet och Spiderweb är ett samarbete mellan utbildningskontoret, tekniska kontoret, Norrköping Vatten och kommunstyrelsens kontor (hållbar utveckling).

Utöver eller parallellt med detta har Tekniska kontoret upprättat en kommunikationsplan för kommunens rådgivning inom

avfallsområdet som ett resultat av avfallsplanen 2009-2012. I denna redogörs för nuläget, behovet och målen för kommunens kommunikation. Vidare finns diskussion kring behovet av att anpassa informationen till olika målgrupper. Skolor och förskolor nämns som exempel på där satsningar bör göras. På tekniska kontoret finns därför nu personal med särskild uppgift att hålla i dessa viktiga informations- och kommunikationsfrågor.

Inom ramen för detta arbete har också en samverkansgrupp startats. Syftet med samverkansgruppen är att utveckla en webbsida under utbildningskontoret som samlar information om olika typer av skolinformation med miljökoppling och där avfallsfrågorna är en viktig del. Gruppen består av reprenstanter från Norrköping Vatten, Utbildningskontoret, Hållbar utveckling samt Tekniska kontoret.

Det finns alltså redan idag ett pågående samarbete mellan berörda aktörer där man har kommit en bra bit på väg mot att skapa det som Barn- och ungdomsnämnden efterfrågar i sitt remissyttrande.

- *Nämnden menar att städning av skolgårdar m.m. är lättare att genomföra i de lägre åldrarna men att det krävs andra attitydförändrande åtgärder i syfte att minska nedskräpning för barn i åk 6 och uppåt.*

Även i fråga om nedskräpning efterlyser nämnden hjälp med informationsinsatser till barn och elever för att skapa bättre förståelse för nedskräpningens konsekvenser. Man framhåller också problemet med att den vuxna delen av befolkningen inte föregår med gott exempel i nedskräpningsfrågan.

- ***Kommentar:***
Skräpplockardagar och andra städinsatser anordnas med jämna mellanrum inom ramen för Myggnätet och Spiderweb. I avfallsplanen föreslås också en satsning på ytterligare åtgärder för att komma tillrätta med nedskräpningsproblemen. Tekniska nämnden inser att det kan vara svårare att nå de äldre eleverna och tar tacksamt emot Barn- och ungdomsnämndens idéer och förslag på hur man ska nå dessa åldersgrupper.

Tekniska nämnden delar också BUN:s analys om vikten av föregå med gott exempel. De riktade insatserna mot nedskräpning måste därför också vända sig till den vuxna befolkningen.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden (Bilaga 3)

- Byggnads- och miljöskyddsnämnden (BMN) anser att det är positivt att avfallsplanen tar upp problemställningen med bygg- och rivningsavfall som utgör ett prioriterat område i den nya nationella avfallsplanen. Man menar dock att den kommunala avfallsplanens mål måste omformuleras för att fungera i relation till nämndens verksamhet.

BMN har inte möjlighet att ställa särkrav på t.ex. källsortering i kontrollplaner. Nämnden kan inte heller påverka vad som byggs in i byggnaden utan bara hänvisa till att kommunens regelverk för avfallshantering ska följas.

Kommentar:

Bygg- och rivningsavfall utgör med få undantag inte ett avfall som omfattas av det kommunala renhållningsansvaret. Därmed regleras inte heller hanteringen i de kommunala avfallsföreskrifterna. För att nå de byggherrar och entreprenörer som ger upphov till och hanterar denna typ och avfall måste vi därför använda andra vägar än den kommunala avfallsorganisationen.

Om krav på avfallshantering inte kan ställas vid prövning av bygg- eller rivningslov kvarstår endast det tillsyns- och informationsarbete som bygg- och miljökontoret genomför med stöd av miljöbalken. Hur detta arbete bäst planeras och genomförs bestäms lämpligen av BMN.

Kommunen kan också i sin egenskap av byggherre och fastighetsägare se till att avfall hanteras på ett korrekt vid arbete i det egna fastighetsbeståndet.

Mål 10 och 11 kommer att ges en formulering som överensstämmer bättre med kommunens möjligheter att agera. Mål 10 kommer att renodlas till att gälla kommunens arbete som byggherre medan mål 11 omfattar Byggnads- och miljöskyddsnämnden informations- och tillsynsinsatser. Även på åtgärdsnivå sker vissa förändringar som anpassning till de omformulerade målen.

- BMN anser att det är positivt att avfallsplanen innehåller mål och åtgärdsförslag avseende nedlagda kommunala avfallsdeponier. Man menar vidare att den handlingsplan som föreslås i avfallsplanen kommer att kunna avhjälpa de brister som nämnden anser finns i Bilaga 4 med uppgifter om de nedlagda deponierna.
- BMN delar inte bilden av att det finns mycket god kunskap om föroreningsituationen i Norrköpings centrala delar. Man menar att det finns många fastigheter och områden i centrala Norrköping för

vilka det saknas kunskap om föroreningsituationen. Man vill också framföra att markföroreningar inte alltid har ett samband med industriell verksamhet på en plats utan kan härröra från förorenade fyllnadsmassor. Vidare vill BMN påminna om att anläggningar för sortering och mellanlagring av schaktmassor utgör anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet.

Kommentar:

Genom det stora antalet undersökningar som genomförts i Norrköpings centrala delar kan vi dag säga att marken i utfyllda områden nästan undantagslöst innehåller föroreningar över de generella riktvärdena för känslig markanvändning och ofta även överriktvärdet för mindre känslig markanvändning. I områden med naturlig mark är föroreningsituationen istället tätare kopplad till tidigare verksamheter på platsen. Det storskaliga mönstret är alltså väl känt medan BMN givetvis har rätt avseende kunskapen på detaljnivå för enskilda fastigheter. Ordet "mycket" i den aktuella meningen stryks. Prövningsplikten för miljöfarlig verksamhet kan kanske ses som självklar men kommer ändå att förtydligas i texten.

- BMN skriver i sitt yttrande om att Stiftelsen Håll Sverige Rent har tagit fram en app som kan underlätta för människor att rapportera om påträffad nedskräpning. Man vill att kommunen utreder om detta hjälpmedel kan vara till hjälp i Norrköpings arbete med att minska nedskräpningen.

Kommentar:

Inom ramen för föreslagna åtgärder inom nedskräpningsområdet kommer tekniska kontoret att studera den av BMN nämnda appen och vid behov även andra praktiska och administrativa hjälpmedel.

- BMN anser att det i avfallsplanen bör förtydligas hur företag och verksamheter får använda Returpunkterna. Man nämner i sitt yttrande även andra platser i avfallsplanen där man önskar mindre tillägg och förtydliganden.

Kommentar:

Ändringar i enlighet med BMN:s önskemål kommer att ske i dessa delar.

När det gäller BMN:s synpunkter avseende innehållet i Bilaga 3 hänvisas till kommentarerna avseende länsstyrelsens yttrande i samma fråga.

När det gäller BMN:s synpunkter avseende uppställningen av mål i Bilaga 6 kan målen tyvärr inte rymmas på en sida med bibehållen läsbarhet.

Tekniska kontoret kan också slutligen bara hålla med om BMN:s önskan att nödvändiga resurser för avfallsplanens genomförande tillsätts.

Hållbar utveckling, kommunservice (Bilaga 4)

- Hållbar utveckling påpekar att läkemedel används även i kommunala enheter inom vård- och omsorgskontoret. Avfallsplanens skrivningar avseende hantering av kasserade läkemedel borde alltså formuleras så att det framgår att de även gäller avfall som uppkommer kommunal verksamhet. , sid 26 och 37.

Kommentar:

Uppkommer avfallet hos vårdtagare/brukare och sedan hanteras som en del av dennes hushållsavfall så gäller de skrivningar som redan idag finns i avfallsplanen. Om läkemedelsresterna däremot uppkommer på vårdboenden eller mottagningar av något slag är de att betrakta som verksamhetsavfall och då gäller andra förutsättningar som finns beskrivet i Bilaga 1 Fakta och bakgrund, sid 34.

- Hållbar utveckling uppskattar avfallsplanens ambitioner att främja etablering av platser för återbruk men tycker att denna tanke också borde kunna omfatta den interna verksamheten. Man menar att det i den kommunala organisationen ofta uppkommer överskott på kontors- och skolmöbler men även andra inventarier vid flyttningar och omorganisationer. Ett system för att ta tillvara dessa möbler och inventarier borde utvecklas kanske i form av ett begagnatförråd med koppling till en intern websida som visar vad som finns på ett överskådligt sätt.

Kommentar:

Tekniska nämnden tycker detta är en bra idé och ett åtgärdsförslag på detta tema kommer att formuleras. Barn och ungdomsnämnden beskriver i sitt yttrande avseende avfallsplanen att utbildningskontoret redan idag främjar återbruk genom att samla överblivet material från nedlagda verksamheter och annonsera ut det internt inom utbildningssektorn. I kommunen finns också sedan tidigare ett möbellager "Hallen" där överblivna inventarier samlas. Detta lager är dock inte sökbart utan bygger istället på att man som kund själv får undersöka vad som finns.

I det nationella avfallsförebyggande programmet som nu remissas av Naturvårdsverket finns också flera idéer på detta tema och systemet med återbruk av möbler och annan utrustning finns också i flera andra kommuner.

- Hållbar utveckling menar att matavfall uppkommer även inom vård- och omsorgskontorets verksamhet samt att problembilden med beställningar och behov av förbättringar av måltidsmiljön är de samma som inom skolans värld. Ansvaret för de mål och åtgärder som berör matavfallet i detta avseende bör alltså breddas till att även omfatta vård- och omsorgsnämnden.

Vidare så framför man att det kanske kan vara bra att använda samma formulering avseende måltidsmiljön som används i de av kommunstyrelsen antagna riktlinjerna KS-92/2011.

Man framför dessutom att många förskolor inte får sin mat via kostenheten och att ett ansvar för utredning av lämplig förvaring av överbliven mat också borde ligga på barn- och ungdomsnämnden.

Kommentar:

Föreslagna ändringar avseende ansvarsfördelning och problembeskrivning avseende matavfall kommer att genomföras.

- Hållbar utveckling upplyser slutligen om att s.k. Hållbarhetsrapporter inte längre kommer att tas fram i kommunen utan att redovisning av nyckeltal istället kommer att ske i budgetuppföljningen. Man lämnar även ett förslag till ny formulering för avfallsplanen i detta avseende.

Kommentar:

Texten i avfallsplanen kommer att ändras till att redovisning av nyckeltal kommer att ske inom ramen för det kommunala arbetet med statistik.

Kommunala rådet för funktionshindersfrågor (Bilaga 5)

- Kommunens råd för funktionshindersfrågor vill i sitt yttrande belysa och poängtera vikten av att även människor med funktionshinder kan informera sig om och använda kommunens system för hantering av avfall. Det kan gälla att kommunens information inom området måste kunna förstås av invånare med nedsatt syn eller med andra svårigheter att tillgodogöra sig information som ges via traditionella kanaler. Det kan också vara fråga om praktisk utformning av system för att sortera och göra sig av med avfall och hjälpmedel för detta.

Kommentar:

Rådet för funktionshindersfrågor pekar i sitt yttrande på angelägna men svåra frågor. Till stor del ligger ansvaret för nödvändiga tillgänglighetsåtgärder på de enskilda fastighetsägarna. Kommunen har dock självklart ansvar för att ständigt förbättra både informationsarbetet och, i den mån det är möjligt, även utformningen av de system som används för avfallshanteringen. Här önskar tekniska kontoret en fortsatt och fördjupad dialog med rådet för funktionshindersfrågor.

Kultur- och fritidsnämnden (Bilaga 6)

- Kultur- och fritidsnämnden vill i sitt yttrande över förslaget till avfallsplan framhålla att kommuninvånarnas delaktighet och engagemang är viktigt för framgång inom avfallsområdet samt att kommunens egen personal agerar föredömen. Detta är viktigt inte bara på arbetsplatsen utan också i de verksamheter som genomförs. Bra och pedagogisk information bedöms av nämnden också vara viktigt och speciellt tror man att det är bra om barn i förskola och lågstadiet kan utbildas i hur avfall ska hanteras.
- Man vill också peka på att kommunens många föreningar som bedriver verksamhet i bl.a. kommunala lokaler har 16 000 medlemmar i åldern upp till 20 år samt att 15-20 000 personer strömmar genom kommunens idrottshallar och gymnastiksalor varje vecka. Dessa människor utgör enligt nämnden en stor och viktig målgrupp för information inom avfallsområdet.

Kommentar:

Kultur- och fritidsnämnden pekar på viktiga förhållanden och Tekniska kontoret kommer att ta till sig detta i det fortsatta arbetet med att utveckla informationen med avseende på både vilka kanaler som används och informationens innehåll.

Stadsplaneringsnämnden (Bilaga 7)

Stadsplaneringsnämnden (SPN) har delat upp sitt yttrande på tre delar som avspeglar nämndens olika ansvarsområden. Redovisning och kommentarer nedan följer denna uppdelning.

Inledningsvis kan nämnden konstatera att målen i avfallsplanen innebär att såväl mänskliga som ekonomiska resurser behöver sättas av för genomförandet.

Fysisk planering

- SPN pekar på ett starkt samband mellan kommunens fysiska planering och avfallsplanen. Kunskap om de nedlagda kommunala deponierna bör enligt nämnden finnas med som underlag för kommunens översiktplan men för att detta ska vara möjligt krävs att "rätt" underlag tas fram. Detta bör ske i samråd mellan Tekniska kontoret, bygg- och miljökontoret och Stadsbyggnadskontorets avdelning för geografisk information.
- SPN anser att avfallsplanens text om samband mellan avfallsplan och kommunens översiktplanering kan utvecklas ytterligare. Man nämner möjligheten att i översiktplanen peka ut lämpliga områden för placering av avfallsanläggningar. Man menar att också infrastrukturfrågor och avfallshantering har mycket gemensamt och avfallsfrågan måste finnas med tidigt i översiktliga bedömningar av befintliga och nya områden för bebyggelse- och verksamhetsutveckling.

Kommentar:

Avfallsplanens text om samband med andra planer och program kommer att utvecklas i den riktning som SPN föreslår. Svaret för att utreda frågan om lämpligheten i att kommunen anordnar egen kapacitet för mellanlagring av schaktmassor kommer att delas mellan KS och Stadsplaneringsnämnden.

- SPN pekar också på många viktiga frågor i relationen avfallshantering och detaljplanering. Här handlar det främst om att säkerställa möjligheterna för en ändamålsenlig avfallshantering utan att äventyra detaljplanens flexibilitet. Man nämner detaljplanens möjligheter att styra vägbredd, vändmöjligheter, tillgänglighet, tillåten placering av miljöhus m.m. Man betonar att det är viktigt att Tekniska kontoret fortsätter att tillföra kunskap i ett tidigt stadium av detaljplaneprocessen.
- SPN anser att det är positivt att riktlinjer för arbetsmiljö och tillgänglighet har tagits fram. Man förordar också att gemensamma hämtställen anordnas i form av miljöhus eller soprum istället för sopskåp. Man menar att taxan även ska prioritera god estetik och inte bara funktion.

Kommentar:

Tekniska kontoret delar stadsplaneringsnämndens åsikter och förhoppningsvis är det möjligt att ytterligare utveckla det samrådsförfarande som finns mellan kontoren i detaljplanesammanhang.

Ansvar för mål 3 avseende gemensamma hämtställen kommer att delas mellan BMN och SPN enligt SPN:s förslag.

I föreskrifter för avfallshanteringen slås fast att fastighetsägare måste använda den typ av utrustning som kommunen anger. Här finns också paragrafer som reglerar tillgänglighet och avstånd till tömningsstället. Däremot finns idag inga formuleringar rörande estetiska aspekter på utrustning och utrymmen för avfallshantering. Dessa hanteras sannolikt bäst i detaljplaner och bygglov. Regler för hur renhållningstaxan får användas för styrning finns samlade i Miljöbalken kap 27 och estetik finns här inte med som parameter.

Mark- och exploatering

- Gemensamma hämtningsställen kan medföra kostnader för bl.a. bildning av gemensamhetsanläggningar, upprättande av servitut m.m. Gemensamma anläggningar kräver också fördelning av ansvar för skötsel och underhåll. SPN föreslår att gemensamma rutiner för att lösa denna typ av frågor tas fram i samråd mellan mark- och exploatering och tekniska kontoret.

Kommentar:

Tekniska kontoret delar nämndens uppfattning om behovet av ett gemensamt synsätt och rutiner för anordnande, drift och skötsel av gemensamma hämtställen. För att kostnaderna för den enskilda inte ska bli orimliga är det nödvändigt att ekonomiska aspekter finns med som en viktig faktor när avfallsrelaterade krav formuleras.

- SPN anser att det är bra att inventering av nedlagda avfallsupplag genomförs och att en handlingsplan tas fram. Nämnden ser dock att särskilda ekonomiska medel måste avsättas för att de uppställda målen skall kunna nås samt att dessa också tillfaller nämnden i den mån ansvaret för efterbehandling faller på mark- och exploatering.

Kommentar:

Tekniska kontoret delar SPN:s uppfattning i frågan.

Lokalförsörjning

- I remissyttrandet påpekas att uppföljningen av 2009 års avfallsplan saknar text avseende mål 7 angående kommunanställdas möjligheter till källsortering. SPN meddelar att sådana möjligheter idag finns för 58 % av de kommunala verksamheter som bedrivs i

lokalförsörjningens lokaler. Detta ska jämföras med målnivån för 2012 som låg på 50 %.

Kommentar:

Beskrivningen i uppföljningen av 2009-års avfallsplan kommer att kompletteras.

- Målsättningen i mål 4 angående fortsatt utveckling av kommunanställdas möjligheter att källsortera bör enligt SPN justeras ner. Man menar att den angivna målnivån, att möjligheter för källsortering ska finnas vid 65 % av de fastigheter där kommunen driver verksamhet kommer att kräva att ytterligare medel tillförs. Om målet ska sättas utifrån den hittillsvarande utbyggnadstakten är 60 % ett rimligare mål.
- Införande av möjlighet att även källsortera farligt avfall kräver att ytterligare kärl införskaffas. Även detta är en åtgärd som medför ökade kostnader.

Kommentar:

Tekniska kontoret anser att mål ska vara ambitiösa och innebära en utmaning men ändå vara möjliga att nå. Såsom många remissinstanser också har framhållit är det också mycket viktigt att kommunen själv föregår med gott exempel. De kommunanställdas möjligheter att källsortera bör då utgöra ett prioriterat område. En målnivå på 65 % bör kvarstå med konsekvensen att SPN bör yrka på tillskott av nödvändiga målen för att kunna öka utbyggnadstakten något. Ambitionen bör också vara sådan att de kommunanställda även skall kunna källsortera det farliga avfall som uppkommer på arbetsplatsen på ett säkert och ändamålsenligt sätt.

- Lokalförsörjningen påpekar att bygg- och rivningsavfall även uppkommer i kommunens verksamhet och att ansvaret för mål 10 och 11 därför bör delas mellan BMN och SPN.

Kommentar:

Ansvar för de nyformulerade målen 10 och 11 avseende avfall från bygg- och rivningssektorn kommer att delas mellan BMN samt SPN, Hyresbostäder och Eventfastigheter.

- De avfallskvarnar som installerats i vissa fastigheter har enligt lokalförsörjningen inte varit kostnadseffektiva. Driftstörningarna upplevs som stora och förbrukningen av vatten för att uppnå god funktion och hygien är omfattande. Lokalförsörjningen önskar därför att åtgärdsförslaget avseende avfallskvarnar stryks.

Kommentar:

Åtgärdsförslaget avser en översyn av prissättning och information i syfte att undersöka möjligheten att göra det ekonomiskt fördelaktigt att installera kvarnbaserade lösningar där malet matavfall hämtas

med sugbil från tank. Här ingår också att göra en bedömning om var systemet lämpar sig bäst. Tekniska kontoret önskar en utökad dialog vid val av system för avfallshantering i verksamheter för att minska risken för hanteringsproblem i alla led. Systemet med kvarnar kopplade till tank finns på många håll i landet och infördes eftersom det finns hanterings- och behandlingsmässiga fördelar med hämtning av matavfall på detta sätt. Åtgärdsförslaget kvarstår.

- Lokalförsörjningen önskar att även kommunala verksamheter ska erbjudas stöd på samma sätt som fastighetsägare och bostadsrättsföreningar för att komma igång med källsortering.
- Vidare önskar lokalförsörjningen delta vid eventuella framtida kommunala upphandlingar av insamlingsentreprenader för källsorterade fraktioner som kommunen utför. Detta för att förbättra kostnadskontroll och styrning av abonnemang. Egen upphandling av motsvarande tjänster skjuts upp i avvaktan på nationella beslut om ansvarsfördelning för hantering av hushållsavfallsliknande avfall från verksamheter, Avfallsutredningen SOU 2012:56.

Kommentar:

Frågan om det framtida ansvaret för insamling av med hushållsavfall jämförligt avfall från verksamheter avgörs sannolikt under innevarande år då regeringen kommer att lägga fram sin proposition om bl.a. denna fråga. Om någon förändring av lagstiftningen sker till följd av denna proposition så kommer den sannolikt att gå mot att kommunernas ansvar för denna typ av avfall minskar eller försvinner. Innan några beslut har tagits gäller dock nuvarande regelverk. Med stöd av detta hämtar kommunen idag brännbart avfall och matavfall från kommunala verksamheter medan fastighetsnära insamling av producentansvarsavfall sker helt vid sidan om det kommunala renhållningsansvaret via privata entreprenörer. Inte heller i tekniska kontorets planer på fastighetsnära insamling av producentansvarsavfall i småhusbebyggelse finns kommunens verksamheter med som en parameter.

När det gäller samarbete i upphandlingsfrågor bedöms detta vara ett område som bäst hanteras utanför avfallsplanen. Frågan om det finns möjliga sätt att samordna upphandlingen av insamling av avfall från hushåll och från verksamheter bör utredas vidare i samråd mellan lokalförsörjningen och tekniska kontoret.

Norrköping Vatten (Bilaga 8)

- Norrköping Vatten har inget att erinra mot kommunens förslag till avfallsplan. Man ser positivt på att farligt avfall prioriteras och konstaterar att fokus på denna typ av avfall också är till fördel i Norrköping Vattens arbete.

Näringslivskontoret (Bilaga 9)

- Näringslivskontorets synpunkter på förslaget till avfallsplan rör olika aspekter av kommunens dialog och samarbete med näringslivet med avseende på avfallshantering och förorenad mark. Kontoret förutsätter att kommunen har en dialog med de delar av näringslivet i kommunen som på något sätt berörs av mål och åtgärder i planen t.ex. storproducenter av matavfall samt med aktörer inom bygg- och rivningssektorn.
- Vidare anser man att avfallsplanen i delar där den nämner invånare också ska tydliggöra att budskapet gäller verksamheter och företag.

Kommentar:

Avfallsplanen hanterar främst sådant avfall som omfattas av kommunens renhållningsansvar alltså företrädesvis avfall från hushåll men även jämförligt avfall från verksamheter. Planen omfattar också mål och åtgärder för verksamhetsavfall i de delar det uppkommer i kommunens egen verksamhet eller där kommunen i tillsyn eller myndighetsutövning har möjlighet att påverka utvecklingen.

Avfallsplanen hanterar dock i mycket begränsad omfattning annat avfall från verksamheter. I dag finns heller ingen omfattande dialog eller något samarbete mellan avfallsansvariga på kommunen och näringslivet utan näringslivets behov av avfallshantering löses helt på marknadens villkor. Däremot arbetar Byggnads- och miljöskyddsnämnden med näringslivets avfallsfrågor inom ramen för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

- Näringslivskontoret lyfter även frågan om företag som i ”god tro” köper mark av kommunen som visar sig vara förorenad och där kommunen kan ha orsakat föroreningen. Kontoret efterlyser riktlinjer för kommunens agerande eftersom man upplever att detta saknas.

Kommentar:

Miljöbalken reglerar på ett relativt tydligt sätt frågan om förorenad mark. Grundprincipen är att den som har orsakat markföroreningen

också ansvarar för att den åtgärdas. Om ingen ansvarig kan hittas eller om föroreningen skedde före miljölagstiftningens införande ligger ansvaret istället hos markägaren. När man köper en fastighet är det därför mycket viktigt att man först tar reda på hur markföroreningssituationen ser ut eftersom man riskerar att också köpa på sig ett kostsamt saneringsansvar. Om det är säljaren eller köparen som ska utföra och bekosta eventuella utredningar och undersökningar är förstås en förhandlingsfråga i varje enskild affär.

Vilket ansvar som kommunen har när föroreningar i efterhand upptäcks på fastigheter som sålts är en fråga om bör avgöras från fall till fall i en objektsspecifik ansvarsutredning. Det är mycket svårt att upprätta några generella riktlinjer för området.

Andra instanser

E.ON Värme Sverige AB (Bilaga 10)

- E.ON anser att avfallsplanen är välformulerad och ser tydliga kopplingar till den nationella avfallsplanen.

Finspångs kommun (Bilaga 11)

- Finspångs kommun har inget att erinra mot Norrköpings förslag till ny avfallsplan. Man konstaterar att planen ligger i linje med de intensioner som även präglar Finspångs avfallsplan som just nu remissbehandlas.

Hyresgästföreningen (Bilaga 12)

- Hyresgästföreningen framhåller att det är viktigt att avfall tas omhand på ett miljövänligt och kostnadseffektivt sätt samt att en helhetssyn präglar verksamheten. Man koncentrerar sitt yttrande på frågor som rör avfallshantering i flerfamiljshus.
- Föreningen pekar på vikten av att uppsamlingsställen för avfall är funktionsdugliga, säkra och har hög tillgänglighet för alla boende. Man tycker också att det är av stor vikt att hyresgäster informeras och motiveras när kraven på källsortering förändras. Hyresgästföreningen kan då också vara en samarbetspartner särskilt i områden där föreningen har boendeinflytandeavtal med fastighetsägaren.

- Åtgärder som genomförs i flerfamiljsområden måste göras så effektivt som möjligt så att de inte blir kostnadsdrivande.
- Hyresgästföreningen tycker också att det är bra att avfallsplanen innehåller mål om minskad nedskräpning på offentliga platser och i naturen.

Kommentar:

Användaren står i centrum för avfallsplanen på ett extra tydligt sätt i denna upplaga av Norrköpings avfallsplan. Det första målet i planen anger att kommunen ska erbjuda en användarvänlig och prisvärd avfallshantering med hög servicenivå. Kommunen eftersträvar också en mycket hög kundnöjdhet.

I åtgärds katalogen sägs också att enkelhet och användarvänlighet ska prioriteras i alla tjänster som erbjuds och att utbudet av tjänster ska utvärderas revideras fortlöpande utifrån ett kostnads/nyttoperspektiv. Dessa ambitioner ligger helt i linje med Hyresgästföreningens synpunkter och det är kommunens förhoppning att föreningens medlemmar kommer att finnas i de 90 % som vid kommande undersökningar uppger att de är nöjda eller mycket nöjda med verksamheten.

När det gäller information och motivation är det formellt så att det i dagsläget så att det är fastighetsägaren till flerfamiljshus som är kund till Tekniska kontoret. Det är också denne som har skyldighet att informera sina hyresgäster om hur källsortering ska ske i fastigheten, vilken utrustning och vilka utrymmen som finns. I avfallsplanen finns dock åtgärdsförslag om att kommunen ska erbjuda fastighetsägare och bostadsrättsföreningar hjälp och stöd vid förändringar i källsorteringssystemet. Viss information från Tekniska kontoret går också redan idag även ut direkt till boende i flerfamiljshus och kontoret hjälper även fastighetsägaren med att ta fram lämpligt informationsmaterial att delas ut till hyresgäster.

Linköpings kommun (Bilaga 13)

- Linköpings kommun har tagit del av förslaget till ny avfallsplan för Norrköping. Man anser att det är en styrka att planen revideras vart fjärde år med avseende på mål, strategier och åtgärdsförslag eftersom det händer mycket inom avfallsområdet både nationellt och lokalt. Man nämner också det framgångsrika samarbetet mellan kommunerna att öka produktion och användning av biogas och ser stora möjligheter till ett fortsatt gott samarbete inom avfallsområdet.

Sverigedemokraterna (Bilaga 14)

Sverige demokraterna har lämnat synpunkter på avfallsplanen i form av en motion till Kommunfullmäktige

- SD menar att det efter källsortering av förpackningsavfall och matavfall blir en mycket begränsad mängd brännbart avfall kvar att lägga i det gröna kärlet. Man menar att denna minskning av avfallsmängden har skett parallellt med att priserna för hämtningen av avfallet har stigit till det tredubbla på 9 år. SD föreslår i sin motion att varje fastighetsägare själv ska kunna välja om man vill ha hämtning av det brännbara avfallet vid fastigheten eller själv lämna det vid någon av kommunens Returpunkter.

Kommentar:

Kommunernas ansvar för och ensamrätt till att samla in, transportera och omhänderta hushållsavfall slås fast i miljöbalken kap 15 §§ 8, 18 & 21. Reglerna har tillkommit för att minska risken för sanitära problem. Undantag från reglerna finns avseende de typer av hushållsavfall som omfattas av producentansvar som istället ska lämnas i de system som producenterna tillhandahåller. Kommunen kan också i sina renhållningsföreskrifter ge avfallslämnarna tillåtelse att själva transportera vissa typer av avfall och under vissa förutsättningar. I Norrköping får man som fastighetsägare eller avfallslämnare själv transportera sitt grovavfall och sitt farliga avfall till Returpunkten. Brännbart avfall och matavfall får däremot inte transporteras av avfallslämnaren utan ska hämtas av kommunen vid respektive fastighet.

Tyvär har SD i sin motion fel när de menar att kommunen gör en vinst när brännbart avfall levereras till en behandlingsanläggning. Hanteringen och behandlingen av både brännbart avfall och matavfall medför tvärtom kostnader för kommunen och avfallskollektivet. Kommunen kan inte sälja det brännbara avfallet eller matavfallet med vinst utan måste istället betala en behandlingsavgift på i runda tal 300-500 kronor per ton till de anläggningar som har tillstånd att omhänderta avfallet. I dagsläget är det bara ett par av producentansvarsfraktionerna som kan generera en intäkt om de lämnas källsorterade för återvinning.

När det gäller utvecklingen av kostnaden för hämtning av hushållsavfallet har det skett en viss ökning men som främst kan motiveras av att tjänsten har utvecklats. Bl.a. har källsortering av matavfall införts i hela kommunen och under den aktuella perioden har även fyra nya Returpunkter anlagts. Kostnadsutvecklingen framgår av tabellen nedan.

	2003		2013	
	Brännbart (190 l kärl)	Matavfall (80-140 l kärl)	Brännbart (190 l kärl)	Matavfall (80-140 l kärl)
Fast avg.(kr)	772		964	
Rörlig avg.(kr)	672	386	772	396
Total avg.(kr)	1 830		2 132	
Prisutveckling	-		+ 16,5 %	

Om man väljer att hemkompostera försvinner kostnaden för hämtning av matavfallet. Då är prisökningen mellan 2003 och 2013 cirka 20 %. Detta för att den fasta avgiften då får ett något större genomslag på totalsumman.

Söderköpings kommun (Bilaga 15)

- Söderköpings kommun har avgivit yttrande och ser positivt på Norrköpings förslag till ny avfallsplan. Särskilt framhåller man de konkreta åtgärdsförslagen samt att planen innehåller en nulägesanalys kring de uppsatta målen. Härigenom menar Söderköping att man som läsare kan få en bild om rimligheten att nå upp till målen.
- Söderköping föreslår att planförslaget kan kompletteras med ytterligare åtgärder gällande avfallshanteringen i den egna organisationen i syfte att ytterligare visa att kommunen vill föregå med gott exempel. Man menar också att samarbete med andra kommuner kan vara en drivkraft för att sträva mot den vision avfallsplanen innehåller.

Kommentar:

Som poängteras i planförslaget utgör angivna åtgärder endast förslag till berörda förvaltningar. Kan man utifrån den bättre kunskapen om sin egen verksamhet och dess möjligheter formulera andra och effektivare åtgärder så är detta fullt möjligt. Vid utformning av åtgärds katalogen har vi i arbetet med planförslaget därför också försökt att hålla oss på en nivå där förslagen kan fungera som inspiration och stöd snarare än att ange detaljer.

För ytterligare åtgärder i syfte att visa att kommunen vill föregå med gott exempel i sina egna verksamheter sätter vi därför stort hopp till de kommunala förvaltningar, bolag och enheter som berörs av målen i planen.

När det gäller samarbete över kommungränserna finns goda exempel på när detta kan leda avfallshanteringen i rätt riktning. I fallet Norrköping/Söderköping kan man konstatera att båda kommunerna har intresserat sig för fastighetsnära insamling av producentansvarsavfall i kommunal regi. Båda kommunernas avfallsplaner innehåller skrivningar om flerfackskärl. Eftersom Söderköping har flerårig erfarenhet från liknande insamling finns säkert goda skäl att utveckla samtalet mellan kommunerna i denna och kanske fler frågor.

Medverkande tjänstemän

Samrådsredogörelsen har, i samverkan med tillsatt arbetsgrupp och tekniska nämndens referensgrupp för avfallsfrågor, upprättats av Pernilla Thörnqvist, Tekniska kontoret och Anders Karlsson, MiljöInvest AB.

Norrköpings kommun

Tekniska nämnden

Håkan Liljeblad
Ordförande

Leif Lindberg
Teknisk chef

Norrköpings kommun
Tekniska kontoret
601 81 Norrköping

NORRKÖPINGS KOMMUN Tekniska kontoret	
2013 -04- 26	
Dnr TN- 67/2013	Dipl 452
Handl.nr TN- 2013.1452	PT

Norrköpings kommuns avfallsplan 2013

Tekniska kontoret i Norrköpings kommun har skickat rubricerad plan till länsstyrelsen för synpunkter.

Länsstyrelsens synpunkter

Länsstyrelsens granskning av avfallsplanen utifrån Naturvårdsverkets föreskrifter och råd (2006:6) om innehållet i kommunal avfallsplan och länsstyrelsens sammanställning (nedan Naturvårdsverkets föreskrifter) har lett fram till följande synpunkter:

Länsstyrelsen anser att det är tydligt att planen är väl genomarbetad med höga ambitioner gällande målsättningar och strategier för kommunens avfallshantering. Planen hänvisar till miljökvalitetsmål/etappmål på flera ställen och intentionerna i målen avspeglar sig i de åtgärder man väljer att jobba med (t.ex. informationsinsatser, insatser för minskat matsvinn).

Hantering av latrin

Länsstyrelsen anser att det arbete och de åtgärder som görs för att minska mängd deponerad latrin bör utgå från tydligt fastställda mål. Enligt villkor 1, dispens (2008-03-07) från förbudet att deponera organiskt avfall, så gäller dispensen endast under förutsättning att alternativa behandlingsmetoder och på marknaden tekniska lösningar för annat omhändertagande av avfallet saknas.

Anläggning för återvinning och bortskaffande

Enligt 5§ Naturvårdsverkets föreskrifter ska planen innehålla uppgifter om anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall som finns i kommunen. För varje anläggning ska redovisas var anläggningen är belägen, sifferkod (SNI-kod), typ/typer av avfall som hanteras, metoder för återvinning eller bortskaffande, kapacitet, totalt mottagna mängder och tillåten avfallsmängd enligt tillstånd. I planens bilaga 3 redovisas endast uppgifter om namnet på objektet, SNI-kod och provningsnivå. Länsstyrelsen anser att planen bör kompletteras med uppgifter enligt 5§ Naturvårdsverkets föreskrifter.

Nedlagda deponier

I planen beskrivs att det för närvarande pågår en förnyad genomgång av de gamla upplagen enligt Naturvårdsverkets metod för inventering av förorenade områden,

MIFO. Länsstyrelsen anser att detta är positivt och ett viktigt arbete för att kartlägga åtgärdsbehov för att förebygga olägenhet för människors hälsa och miljö.

Enligt 6§ i Naturvårdsverkets föreskrifter ska planen, för de deponier där kommunen har varit verksamhetsutövare, innehålla uppgifter om planerade och vidtagna åtgärder för att förebygga olägenhet för människors hälsa och miljö. I de allmänna råden står bland annat att uppgifter om det avfall som har deponerats bör redovisas om de är tillgängliga. Åtgärdsbehov och uppgifter om det avfall som deponerats saknas i vissa fall eller är sparsamt beskrivet. I bilaga 4 hänvisas kommentarer i flera fall till besiktning utförd 2003 men länsstyrelsen har fått ta del av inspektionsprotokoll från besök på ett antal nedlagda deponier under 2012. Länsstyrelsen anser därför att planen bör uppdateras med uppgifter om det avfall som deponerats, vad som eventuellt framkom vid senaste inspektionstillfället samt uppgifter om planerade åtgärder under avfallsplanens genomförandetid.

Uppgifter för länsstyrelsens sammanställning

Uppgift för länsstyrelsens sammanställning enligt 13§ Naturvårdsverkets föreskrifter (bilaga 1, punkt 2, 4 och 5) saknas i något fall eller är dåligt uppdaterade. I punkt 4 redovisas endast ett antal avfallsfraktioner där det finns producentansvar. Enligt de allmänna råden kan ett urval göras med hänsyn till vilka uppgifter som är tillgängliga, vilka avfallsströmmar som antas ha stor betydelse för hälsa, säkerhet och miljö, aktuella miljömål samt frågor av lokal betydelse. Om ett sådant urval är gjort bör avfallsplanen redogöra för dess grunder och hur det kan påverka redovisningen. För punkt 5, se Länsstyrelsens kommentar under *Anläggning för återvinning och bortskaffande*. För att möjliggöra en korrekt sammanställning bör uppgifterna kompletteras.

Anders Bertholdsson
Byrådirektör

NORRKÖPING
BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN

NORRKÖPINGS KOMMUN Tekniska kontoret	
2013-04-29	
Ärendenummer: 67/2013	Plats: 452
Handläggare: P.T.	Handläggare: 2013.1424

YTTRANDE

1(2)

2013-04-16 Vårt diarienummer
BUN-498/2013

Handläggare, titel, telefon
Håkan Karlsson, sakkunnig
011-157811

Tekniska nämnden

Remiss – ny avfallsplan för Norrköpings kommun

Barn- och ungdomsnämnden avger följande yttrande.

Kommentarer till de mål som är destinerade till barn- och ungdomsnämnden i planen:

Mål 6-11 Att minska, sortera och hantera avfallet

Utred möjligheterna att förfina beställningar av måltider så att de bättre speglar det faktiska behovet.

Arbeta aktivt med att förbättra måltidsmiljön och skapa förhållanden som främjar matro och goda matupplevelser.

Arbeta aktivt för att öka andelen elever som tar del av skolmaten varje dag.

Arbeta aktivt med att förändra elevers attityd och inställning till skolmåltiden och att slänga mat.

Ovanstående mål, som avser hantering av mat och matavfall från skolors och förskolors kök ligger helt i linje med de riktlinjer för kosten som nyligen beslutats i kommunfullmäktige och som barn- och ungdomsnämnden preciserad för sina verksamheter.

Utbildningskontoret främjar idag återbruk genom att samla överblivet material från nedlagda verksamheter i gemensamt förråd och annonsera ut det internt inom utbildningssektorn.

Utbildningskontoret efterlyser en informativ folder om hur skolor, förskolor, fritidsgårdar mm kan hantera sitt avfall från kök, kontor och verksamhetslokaler samt lämpligt material att använda för att lära barn/elever samt personal om kretslopp och källsortering mm

Barn- och ungdomsnämnden

2013-04-16

Vårt diarienummer
BUN-498/2013*Mål 12-14 Att minska avfallets miljöpåverkan**Anordna städdagar och andra åtgärder mot nedskräpning i skolor och föreningar.*

Att städa skolgården och dess närmiljö kan lättare praktiseras i de lägre åldersgrupperna. För ungdomar i åk 6 och uppåt krävs andra åtgärder för att skapa förändrade attityder.

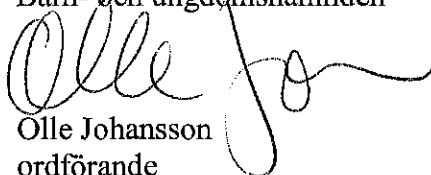
De förskolor och F-3 –skolor som är med i miljönätverket Myggnätet har årligen ett par aktiviteter som visar på miljöförbättrande åtgärder, bl a just en städdag där de ska få hjälp att källsortera det skräp de hittat runt sina skolor.

Nämndens verksamheter behöver hjälp med informationsinsatser till barn och elever för att skapa en bättre förståelse för nedskräpningens konsekvenser.

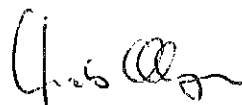
Så länge den vuxna befolkningen fortsätter att kasta cigarettfimpar mm på gator och i parker är det väldigt svårt att ändra barns och ungdomars inställning till nedskräpning.

Med detta överlämnar barn- och ungdomsnämnden yttrandet till tekniska nämnden.

Barn- och ungdomsnämnden

Olle Johansson
ordförande

Mats Olsson
skolchef

NORRKÖPING
BYGGNADS- OCH MILJÖSKYDDSNÄMNDEN

NORRKÖPINGS KOMMUN Telefakta kontoret	
2013-04-30	
Ärendenr: 67/2013	Ärendenr: 452
Handläggare: P.T	Handläggare: 2013 1443

YTTRANDE

1(4)

2013-04-17

Vårt diarienummer
BMN-22/2013
(2012-2191/)

Handläggare, titel, telefon

Carolina Rådmyr,

miljö- och hälsoskyddsinspektör

Mats Alenljung, bygglovarkitekt

Tekniska nämnden

Remissyttrande till tekniska nämnden om ny avfallsplan för Norrköpings kommun

Byggnads- och miljöskyddsnämnden har fått möjlighet att yttra sig över det nya förslaget till avfallsplan.

För att yttrandet ska bli så överskådligt som möjligt lämnas synpunkter avseende olika ämnesområden samt med hänvisning till olika sidnummer i avfallsplanen:

Bygg- och rivningsavfall (sid. 30, 35, 44 m.fl.)

I den nya nationella avfallsplanen från Naturvårdsverket pekas avfall i bygg- och anläggningssektorn ut som ett prioriterat område att arbeta med vad gäller avfallshantering.

Det är positivt att bygg- och rivningsavfall belyses även i den kommunala avfallsplanen. Målformuleringarna angående bygg- och rivningsavfall behöver dock omformuleras så att de blir möjliga att genomföra och följa upp för de båda verksamheterna bygglov och miljö- och hälsoskydd.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden har inte möjlighet att ställa särkrav på t.ex. källsortering i kontrollplaner vid rivningslov. Nämnden kan inte heller påverka mängden material, det som finns i byggnaden finns helt enkelt. Nämnden kan endast hänvisa till att rivningsmassor/material ska tas om hand enligt kommunens avfallsplan. Där bör då beskrivas vad som gäller för olika material och var de ska lämnas.

Miljö- och hälsoskydd har tillsynsansvar gällande avfallshantering och så även för bygg- och rivningsavfall. Tillsynsprojekt skulle kunna genomföras genom tillsynsbesök samt informationsinsatser. Genom tillsynen kan det kontrolleras att avfallet transporteras och omhändertas i enlighet med aktuell lagstiftning.

Målformulering 10 och 11 bör utgå eftersom nämnden inte har befogenhet att styra byggherrens val av material, utöver vad lagen anger. Dessa målformuleringar bör ersättas av en ny målformulering där information och tillsyn mot byggföretagen utvecklas för att genom ökad kunskap om byggmaterialens miljöpåverkan och information om kommunens miljöpolitiska policy kunna bidra till en mer miljöinriktad byggindustri.

Nedlagda deponier (sid. 32, 45 m.fl. inklusive bilaga 4)

1. Nämnden anser att det är positivt att det nya förslaget till avfallsplan innehåller mål avseende nedlagda kommunala deponier. I enlighet med mål 13 och 14 så är det angeläget att deponierna riskklassas enligt Naturvårdsverkets MIFO-metodik och att kommunen också påbörjar arbetet med avhjälpandeåtgärder.
2. Nämnden anser att bilaga 4 om uppgifter om nedlagda deponier är bristfällig då den är baserad på gamla riskklassningar och bedömningar. Sannolikt kommer någon form av åtgärder krävas för samtliga nedlagda deponier. Handlingsplanen, som ska tas fram i enlighet med mål 13, kommer att belysa detta.

Förorenade områden (sid. 32 och 67)

1. På sid. 32 står att det finns "en mycket god kunskap om föroreningssituationen i Norrköpings centrala delar". Nämnden delar inte denna uppfattning. Visserligen finns god kunskap om att Norrköping är en gammal industristad och att de centrala delarna på ett eller annat sätt är förorenade. Flera fastigheter har också undersökts och efterbehandlats i samband med exploatering. Det finns dock många fastigheter och områden i centrala Norrköping där det i dagsläget saknas kunskap om föroreningssituationen.
2. Nämnden vill framföra att även fastigheter där det inte funnits industrier kan vara förorenade då många fastigheter i kommunens har fyllts ut med förorenade fyllnadsmassor.
3. Av sista stycket på sid. 32 så framgår att kommunen har tankar på att anordna möjligheter för mellanlagring av schaktmassor. Att sortera och mellanlagra schaktmassor klassas som miljöfarlig verksamhet enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899). Beroende på verksamhetens omfattning kommer tillstånd eller anmälan att krävas. Ett förtydligande om detta bör göras i texten.
4. Rubriken för tredje stycket bör vara "Behandling och återvinning".

Nedskräpning

1. Ett led i att minska nedskräpningen i kommunen är att förenkla för medborgarna hur de kan rapportera om påträffad nedskräpning. Stiftelsen Håll Sverige Rent har tagit fram en nedskräpningsapp för just detta och appen kan anslutas till kommunernas befintliga ärendehanteringssystem. Det bör utredas om detta är ett verktyg som kan vara till hjälp för att minska nedskräpningen i Norrköpings kommun.

Övrigt

1. I stycket om returpunkter på sid. 50 bör förtydligas hur och i vilken omfattning företag får nyttja returpunkterna. Det bör exempelvis framgå att företag inte får lämna farligt avfall.
2. I stycket om Herrebro på sid. 52 bör framgå att en revidering av kontrollprogrammet gjordes 2012.
3. I stycket om småbatterier och bilbatterier på sid. 56 bör tempusformen i de första meningarna ändras.
4. I stycket om behandling på sid. 62 bör framgå att farligt avfall från hushållen *för närvarande* mellanlagras hos SITA på Risängsgatan. SITA planerar att inom kort flytta sin verksamhet till annan plats. Valet av entreprenör styrs också av upphandling.
5. Nämnden har inte i detalj granskat uppgifterna i bilaga 3 angående verksamheter inom avfallsområdet. Vi förutsätter att uppgifterna som presenteras är korrekta och överensstämmer med aktuella miljörapporter respektive årsrapporter för verksamheterna.
5. Informationen i bilaga 16 bör redovisas på ett mer lättöverskådligt vis. (Målen i punkt 6 hamnar på flera sidor vid utskrift).

Slutligen vill nämnden framföra att det är viktigt att det tillsätts resurser för att samtliga mål och åtgärdsförslag ska kunna genomföras.

Skäl för yttrandet och beskrivning av ärendet

Tekniska nämnden har gett byggnads- och miljöskyddsnämnden tillfälle att yttra sig över en remiss om ny avfallsplan för Norrköpings kommun. Den nya avfallsplanen är avsedd att gälla 2013-2016.

Avfallsplanen utgör tillsammans med de kommunala avfallsföreskrifterna den renhållningsordning som varje kommun är skyldig att ha. Avfallsplanen innehåller mål och strategier för hur avfallshanteringen ska förbättras men även information om avfallsmängder, behandlingsanläggningar och ansvarsfördelning.

NORRKÖPINGS KOMMUN
Byggnads- och miljöskyddsnämnden

Eva Karlsson (MP)
ordförande

Anna Amrén
förvaltningschef

NORRKÖPING
KOMMUNSERVICE

Hållbar utveckling

NORRKÖPINGS KOMMUN	
Tekniska kontoret	
2013 -04- 29	
Ansökningsnr: 67/2013	Diagnos: 452
Handläggare: P.T	Handl.nr: 2013.1425

YTTRANDE

1(2)

2013-04-23

Tekniska kontoret

Karin Faxér, koordinator hållbar utveckling
011 - 15 19 74

Remiss – Ny avfallsplan för Norrköpings kommun

Kommunservice, Hållbar utveckling har fått Ny avfallsplan för Norrköpings kommun på remiss för yttrande.

Synpunkter

Farligt avfall, s.26 Medicin till apoteket

Användande av läkemedel gäller ju även för kommunala enheter inom vård- och omsorgskontoret så det borde tydliggöras att information kring hantering av kasserade läkemedel även omfattas av intern verksamhet. Detta kan också klargöras i åtgärdslistan under farligt avfall på s.37.

Att minska, sortera och hantera avfallet, s.29 Återbruk är smart

Det är positivt att tekniska kontoret vill utveckla platser för återbruk externt men det borde även kunna omfatta den interna verksamheten. Inom den kommunala organisationen blir det ofta mycket kontors- och skolmöbler men även andra inventarier över exempelvis vid flyttningar och omorganisationer. Ett system för att ta tillvara på dessa möbler och inventarier borde utvecklas, kanske skapa ett begagnatförråd. När ett behov av nya möbler eller inventarier finns på en enhet så ska enheten först och främst vända sig till det kommunala begagnatförrådet istället för att köpa nytt. En intern webbsida kan byggas upp som visar förrådets innehåll på ett överskådligt sätt. På detta sätt borde kommunen både kunna minska avfallsmängden samt skapa ökad sysselsättning.

Att minska, sortera och hantera avfallet, s.37 Maten och miljön

När det gäller att minska matavfallet inom den kommunala verksamheten så hanteras mat även inom vård- och omsorgskontoret. Därför bör det ligga ett ansvar på vård- och omsorgsnämnden kring åtgärder som att utreda möjligheterna att förfina beställningar av måltider så att de bättre speglar det faktiska behovet samt att arbeta aktivt med att förbättra måltidsmiljön och skapa förhållanden som främjar matro och goda matupplevelser. I riktlinjen

Kommunservice

2013-04-23

Hållbar utveckling

för Norrköpings kommuns kostverksamhet, KS-92/2011, har kommunfullmäktige antagit ett mål kring sociala måltider där det bland annat står att matgästen/brukaren får möjlighet att äta sin måltid i lugn och ro i en trivsamt måltidsmiljö. Kanske borde samma formulering användas i avfallsplanen.

Det finns också många förskolor som inte får sin mat via kostenheten och därför bör ett ansvar ligga även på barn- och ungdomsnämnden kring utredning och formulering av möjligheter till säker förvaring av mat som inte gått åt.

Genomförande och uppföljning s.34

I stycke två beskrivs hur tekniska nämnden ska redovisa nyckeltal till ekonomi- och styrningskontoret för redovisning inom den kommunala hållbarhetsrapporten. Hållbarhetsrapporter kommer inte längre att tas fram utan redovisningen av nyckeltalen sker istället i budgetuppföljningen. Byt ut sista delen av första meningen till ...och redovisning inom ramen för den kommunala budgetuppföljningen.

KOMMUNSERVICE

Karin Faxér

Koordinator Hållbar utveckling

NORRKÖPING
VÅRD- OCH OMSORGSKONTORET

Kommunala rådet för funktionshindersfrågor

REMISSVAR

1(1)

2013-03-21

Vårt diarienummer
VON-2013.1262

Handläggare, titel, telefon

Emma Johansson, programsekreterare
011-15 15 86

Tekniska nämnden i Norrköpings kommun

Ny avfallsplan för Norrköpings kommun

Kommunala rådet för funktionshindersfrågor (KRF) har fått möjlighet att lämna synpunkter på ny avfallsplan för Norrköpings kommun.

I denna skrivelse redovisas rådets remissvar.

Yttrande

På sidan 22 under rubriken "Information" framgår att "Kommunen bör sträva efter att hela tiden förbättra kommunikationen med hushållen och fastighetsägarna om källsortering och avfallshantering".

KRF vill lyfta fram vikten av att medborgare oavsett funktionsförmåga kan tillgodogöra sig av den informationen. Det handlar om att informationen måste vara tillgänglig och användbar för personer med exempelvis nedsatt syn, kognitiva funktionsnedsättningar och lässvårigheter med mera.

På sidan 3 under rubriken "Förändringar under perioden 2009-2012" anges att "Källsorteringen av matavfall har byggts ut ytterligare och är tillgänglig för alla i kommunen".

KRF vill även lyfta fram att svårigheten för personer med funktionsnedsättningar att idag sköta avfallshantering på grund av brister i tillgänglighet och användbarheten vid soprum och liknande. Det anges vidare på sidan 3 "I vissa fall kan ett dyrare insamlingssystem eller behandlingsmetod för att möta ..., avfallslämnarens behov". I detta bör även människors olika funktionsförmågor inkluderas. Exempelvis vill rådet framföra vikten av att det vid tunga dörrar bör finnas dörrautomatik och att detta bör finnas till miljöhusen och liknande där avfall hanteras. I Boverkets byggregler, avsnitt 3:143 finns allmänt råd om att tunga dörrar bör ha dörröppningsautomatik eftersom de kan vara mycket svåra att öppna för en person med svag kraft i armarna.

Kommunala rådet för funktionshindersfrågor

Mona Olsson
Ordförande

Emma Johansson
Programsekreterare

NORRKÖPINGS KOMMUN Tekniska kontoret	2013-04-18	452
	2013-03-21	2013 1194

Handläggare, titel, telefon
Sulo Vaattovaara, intendent
011-152840

Tekniska nämnden

Ny avfallsplan för Norrköpings kommun

Kultur- och fritidskontoret har fått möjlighet att avge ett yttrande på tekniska kontorets förslag på ny avfallsplan. Förslaget är närmast en revidering och uppdatering av 2009 års avfallsplan.

Efter genomläsning av förslaget kan konstateras att det är en bred, omfattande och innehållsrik plan med tydliga och konkreta mål och delmål.

Kultur- och fritidskontoret har inte kompetensen och insynen i det beskrivna för att kunna analysera förslagets olika delar och om tidsåtgången för målen är rimliga eller kunskap om eventuella alternativa vägar och insatser för att nå målen. Medvetenheten finns dock att avfallsarbetet är av stor vikt för miljön, lokalt och globalt.

Kultur- och fritidskontoret vill framhålla att kommuninvånarnas delaktighet och engagemang inte nog kan betonas för en framgångsrik strategi. Då måste vi själva, den kommunala personalen på dess arbetsplatser tillsammans med de verksamheter som genomförs, också vara föredömen i arbetet. Vidare är det viktigt med bra och pedagogisk information till kommuninvånarna i hur avfall ska hanteras. Speciellt tror vi att det är en fördel att främst de yngre generationerna, t.ex. i förskolan och i lågstadiet, ”utbildas” i hur avfall ska hanteras.

Ur ett kultur- fritidsperspektiv vill vi peka på en viktig målgrupp, nämligen de många föreningar som bedriver verksamhet i kommunala och egna anläggningar för 16 000 medlemmar upp till 20 år. Det strömmar 15-20 000 deltagare igenom kommunens idrottshallar och gymnastiksalor varje vecka under kvällar och helger.

Alla producerar avfall. Kanske kan föreningarna vara en bra ingång för informationssatsningar.

Kikki Liljebblad
ordförande

Patrik Brisander
kultur- och fritidschef

2013-05-03 Vårt diarienummer
SPN-82/2013 459

Handläggare, titel, telefon
Jackie Leiby, planarkitekt
011-151353

Tekniska nämnden

NORRKÖPINGS KOMMUN Stadsbyggnadskontoret	
2013 -04- 19	
Dnr SPN- 88/2013	Dplan
Handl.nr SPN-2013-2134	459

Norrköpings kommuns avfallsplan 2013

Beskrivning av ärendet

Stadsplaneringsnämnden har fått rubricerat ärende för yttrande. Varje kommun är skyldig att ha en kommunal renhållningsordning. Renhållningsordningen består av avfallsplanen och de kommunala avfallsföreskrifterna. Avfallsplanen innehåller mål och strategier för hur avfallshanteringen ska förbättras men även information om avfallsmängder, behandlingsanläggningar, ansvarsfördelning med mera.

Synpunkter

Stadsplaneringsnämnden ser positivt på avfallsplanens intentioner att främja praktiska och kostnadseffektiva lösningar och att minska avfallshanteringens negativa påverkan på den yttre miljön. Stadsplaneringsnämnden samtycker i att val av behandlingsmetod ska anpassas till arbetsmiljökrav, avfallslämnarnas behov eller för att det är bättre för miljön. Det är viktigt att ändra beteenden som påverkar hur mycket avfall vi skapar och hur vi sedan hanterar det.

Generellt innebär målen i avfallsplanen 2013 att ekonomiska såväl som mänskliga resurser behöver sättas av. Resurser behövs för utredningsarbete, byggande och ombyggande samt inköp av utrustning och särskilda efterbehandlingsåtgärder.

Fysisk planering

Fysisk planering delar bedömningen att avfallshanteringen behöver ta större plats i den strategiska och detaljerade planeringen av kommunens bebyggelse och infrastruktur. Andra kapitlet i Plan- och bygglagen behandlar allmänna intressen och där nämns avfallshantering som en viktig aspekt att beakta. Plan- och bygglagen anger att bebyggelse och bygnadsverk ska lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat avfallshantering (2 kap. §5 PBL).

Avfallsplan 2013 kommer att vara ett viktigt dokument som kompletterar kommunens översiktliga planering. I dagsläget arbetar stadsbyggnadskontoret med ett förslag till en ny översiktsplan för

landsbygden. Det finns en stark koppling mellan avfallshantering och kommunens översiktsplan genom att översiktsplanen ska redovisa hur kommunen avser att tillgodose allmänna intressen vid beslut om mark- och vattenanvändning.

Stadsplaneringsnämnden anser att kunskapen om nedlagda kommunala deponier ska finnas med som underlag till kommunens översiktsplan. En handlingsplan kan även ligga till grund för kommande bedömning av framtida mark- och vattenanvändning som kan anges i översiktsplanen.

För att nedlagda avfallsdeponier ska kunna pekas ut i den översiktliga planeringens kartor är det viktigt att rätt underlag finns i kommunens baskarta. Uppdatering och införande av data om deponier är en uppgift som bör utföras genom ett samarbete mellan Tekniska kontoret, Bygg- och miljökontoret (Miljö- och hälsoskydd), och Stadsbyggnadskontoret (geografisk information).

Den översiktliga planeringen kan belysa även andra aspekter. Texten på sidan 10 om beaktande av avfallsfrågor i översiktsplanen bör kompletteras med en utförligare beskrivning av hur avfallshanteringens beaktas i den översiktliga planeringen.

Stadsbyggnadskontoret ser sin roll att i den översiktliga planeringen integrera frågan om avfallshantering i strävan mot en hållbar samhällsutveckling. Lämpliga placeringar av anläggningar för hantering av avfall bör pekas ut i översiktsplanen för att säkra allmänhetens hälsa och minimera miljöpåverkan. Åtgärdsförslaget (sida 33 och 38), som avser utredning om behov av och förutsättningar för etablering av kommunala anläggningar för mellanlagring och klassificering av rena och lätt förorenade massor från markarbeten, kräver ekonomiska och personella resurser. Ansvaret bör även delas av kommunstyrelsen som numera har ansvar för översiktsplaneringsfrågor.

En god avfallshantering möjliggörs av en strategisk planering av infrastrukturutvecklingen. Det innebär att i översiktliga bedömningar av befintliga och nya områden för bebyggelse- och verksamhetsutveckling tidigt analysera och rådgöra kring frågan om avfallshantering.

Fysisk planering omfattar även detaljplanering. Detaljplanen reglerar markanvändning över en lång tid och det är viktigt att plankartans utformning inte begränsar den framtida utvecklingen i onödan. En information om avfallshantering skrivs rutinmässigt in i planbeskrivningen. För att säkra en välfungerande avfallshantering behövs bestämmelser på detaljplanekartan, som är juridiskt bindande. Att säkra plats för gemensamma sophämtningsställen kan påverka detaljplanens flexibilitet negativt. Det är viktigt att metoder för att säkra avfallshanteringens i detaljplanen tas fram som har en minimal påverkan på detaljplanens flexibilitet.

Tjänstemän från fysisk planering fortsätter att se över möjligheter att reglera krav på gemensamma hämtningsställen utan att äventyra planens flexibilitet. Åtgärder som kan göras på plankartan för att bevaka en god avfallshantering är till exempel att bestämmelser och områdesegenskaper som förbjuder bebyggelse utmed sopbilarnas körväg anpassas i bredd för att hålla avstånden från sopbilen till miljöhuset tillräckligt korta. Alternativ kan komplementbyggnader såsom miljöhus tillåtas uppföras närmast gatan. En tillräcklig bredd på gator och vändplatser kan säkras med rätt avgränsning av mark som avsätts på plankartan för dessa ändamål. Det är viktigt att Tekniska kontoret fortsätter att tillföra kunskap om lämpliga åtgärder för en god avfallshantering i ett tidigt stadium i detaljplaneprocessen.

Krav på avstånd och placering av soprum och miljöhus i förhållandet till flerbostadshus hanteras bäst i bygglovskedet. Därför bör ansvar för mål 3 och åtgärder som syftar till detta mål delas med Bygg- och miljökontoret.

Det är positivt för arbetet med planering att riktlinjer för arbetsmiljö och tillgänglighet har tagits fram. För att gynna bebyggelsens gestaltning bör gemensamma sophämtningsställen i form av miljöhus eller soprum väljas istället för sopskåp. Taxan ska prioritera inte bara god funktion utan även god estetik och funktionalitet för de boende som använder sophämtningsstället.

Mark- och exploatering

Anläggning av gemensamma hämtningsställen kan medföra kostnader för bland annat bildning av gemensamhetsanläggningar och tillhörande samfälligheter samt fastighetsreglering och upprättade av servitut. Frågor om skötselansvar i olika skeenden av byggandet måste också lösas i samband med att gemensamma hämtningsställen ordnas. Gemensamma rutiner för hantering av skötsel- och driftfrågor bör tas fram i samråd mellan mark- och exploatering och tekniska kontoret.

Enligt formuleringen i mål 14 ska efterbehandlingsåtgärder ha påbörjats senast år 2016 vid två av de nedlagda kommunala deponierna med högst riskklassning. Det är bra att inventering görs och en handlingsplan tas fram enligt formuleringen i mål 13 och åtgärdsförslag på sidan 38. För att uppfylla mål om efterbehandling måste särskilda ekonomiska medel sättas av. Ifall Mark- och exploatering har ansvar för efterbehandlingsåtgärder av någon nedlagd deponi måste lämplig del av de särskilt avsatta ekonomiska medel tilldelas mark- och exploatering.

Lokalförsörjning

Lokalförsörjning har ansvar för 600 000 m² lokalyta runt om i Norrköpings kommun. Många åtgärder har genomförts under åren 2009- 2012. För att kunna genomföra fortsatt arbete med avfallshanteringsåtgärder som tilldelas lokalförsörjning ska medel avsättas för detta.

Stadsplaneringsnämnden

2013-05-03

Vårt diarienummer
SPN-82/2013 459

I uppföljningen av avfallsplanen 2009 har ingenting skrivits om mål 7 - att senast 2012 källsorterar anställda i kommunen och i kommunens bolag avfall vid minst 50 procent av de arbetsplatser där kommunen har möjligheter att påverka avfallshantering. Det bör framgå i uppföljningen att 58 procent kommunala verksamheter som finns i Lokalförsörjnings lokaler har möjlighet för källsortering i dagsläget.

I många fastigheter finns det utrymmesbrist för att källsortera. Miljöhusbyggnation måste ske. Miljöhusbyggnation är en investering som ska beslutas av kommunfullmäktige. Sammanlagt behöver lokalförsörjning bygga cirka 80 miljöhus till en kostnad av cirka 8 miljoner för att kunna uppnå full källsortering i egna fastigheter. Målsättning i mål 4 innebär att 65% av kommunala fastigheter och lokaler ska ha möjlighet att källsortera. Med hänvisning till den takten som renovering och byggnationen har skett hittills är 60% ett lämpligare mål. För att öka takten krävs ökade resurser.

För att kunna sortera farligt avfall måste ytterligare källsorteringskärl införskaffas. Detta medför ökade kostnader. Även källsortering vid rivning och byggande är den del av lokalförsörjnings ansvarsområde. Detta hanteras via Lokalförsörjningens kvalitetssystem. Stadsplaneringsnämnden bör även ha ett delat ansvar för mål 10 och 11 eftersom lokalförsörjnings verksamhet påverkas av källsortering vid rivning och byggande.

Åtgärdsförslag avseende avfallskvarnar i kommunala fastigheter bör tas bort. Avfallskvarnar som har varit i drift i ett antal fastigheter har inte visat sig vara kostnadseffektiva. Driftstörningar är stora och mycket vatten behövs för att mala ner avfallet.

Fastighetsnära insamling är viktigt ur arbetsmiljösynpunkt på de kommunala verksamheterna.

I åtgärdsförslaget avseende stöd och hjälp till fastighetsägare och bostadsrättsföreningar (sida 30 i avfallsplanen 2013) bör även kommunala verksamheter nämnas bland de som ska erbjudas stöd och hjälp.

I regeringens Avfallsutredning, SOU 2012:56 föreslås att verksameters avfall i sin helhet inte skall skötas av kommunerna. Istället ska detta hanteras av marknaden. Om det blir verklighet och Tekniska kontoret genomför upphandling av källsorteringsfraktioner önskar lokalförsörjning delta i upphandling av samtliga fraktioner för lokalförsörjnings räkning. Detta för att ha bättre kontroll av kostnader och styrning av abonnemang som berör lokalförsörjningen. Lokalförsörjnings egen upphandling för källsorteringsfraktioner skjutas upp i avvaktan på besked om hur verksameters avfall ska skötas.

Stadsplaneringsnämnden

Bengt Cete
ordförande

Hans Revenhorn
stadsbyggnadsdirektör

NORRKÖPING VATTEN

Postadress
Box 85
601 02 Norrköping
Besöksadress
Lindövägen 5 B
Telefon
011-15 36 00
Fax
011-15 36 98
Org nr
556526-9445
Säte
Norrköping
www.norrkopingvatten.se

Datum
2013-04-24

Ärende
V-2013-125

1(1)

Er referens
Pernilla Thörnqvist

Vår referens
Christina Rydh

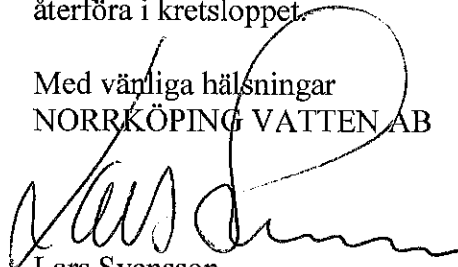
Norrköpings kommun
Tekniska kontoret
601 81 Norrköping

Yttrande om Norrköpings kommuns avfallsplan

Norrköping Vatten AB har inget att erinra mot kommunens förslag till avfallsplan för perioden 2013-2016. Det är positivt att farligt avfall fortfarande prioriteras högst i det kommunala avfallsarbetet. Information om hur farligt avfall och läkemedelsrester ska hanteras gagnar också Norrköping Vatten som fortlöpande arbetar för att minska utsläppen från anslutna verksamheter och hushåll som kan ha negativ påverkan på reningsprocessen och slamkvaliteten.

Slottshagens reningsverk är certifierat enligt Svenskt Vattens certifierings-system; REVAQ – Återvunnen växtnäring och därmed fokuseras ännu mera på att förbättra slamkvaliteten för att få en renare växtnäringprodukt att återföra i kretsloppet.

Med vänliga hälsningar
NORRKÖPING VATTEN AB

Lars Svensson
VD

NORRKÖPINGS KOMMUN	
Tekniska kontoret	
2013-04-26	
Ärendenummer: 67/2013	1452
Handläggare: P.T	2013 1421

- Hej Pernilla,
- Näringslivskontoret har läst igenom dokumentet "Mål strategier åtgärder - remiss avfallsplan 2013" och har följande synpunkter:
-
-
- s 15
- Näringslivskontoret förutsätter att kommunen har en dialog med storproducenter av matavfall angående utökad källsortering och med producentorganisationer angående brukarnas behov.
-
- s 21 och 22
- När man nämner invånare, t ex under mål och under strategier, bör man på något sätt tydliggöra att det även handlar om företag/verksamheter eller ändra till ett ord som täcker in både invånare och företagare.
-
- s 27 och 29
- Näringslivskontoret förutsätter att det finns en dialog mellan kommunen och bygg- och rivningsbranschen.
-
- s 30
- Näringslivskontoret kommer att fungera som stöd för de företag som planerar att etablera sig i anslutning till Returpunkter på samma sätt som näringslivskontoret vid behov stöttar andra företag och företagsetableingar i kommunen.
-
- s 32 och 33
- Företag som köpt mark i god tro, kan efter den nya lagstiftningen bli drabbade av gamla föroreningar, där kommunen kan ha varit den som förorenat marken. Det är viktigt att kommunen har riktlinjer för hur dessa fall hanteras. (Näringslivskontoret har fått förfrågningar från företag av den här typen och uppfattat att det inte finns några riktlinjer för detta).

- Hälsningar
 Britt Forsberg, näringslivsutvecklare
 Norrköpings kommun
 Näringslivskontoret
 601 81 Norrköping

Norrköpings kommun
Tekniska kontoret
601 81 Norrköping

E.ON Värme Sverige AB
Box 1822
701 18 Örebro
www.eon.se

Martin Lindström
Tel 0725-52 5130

martin.o.lindstrom@eon.se

Besöksadress:
Energigatan 5, Händelö
Norrköping

Norrköping 2013-04-29

Samrådssvar avseende remiss Ny avfallsplan för Norrköpings kommun

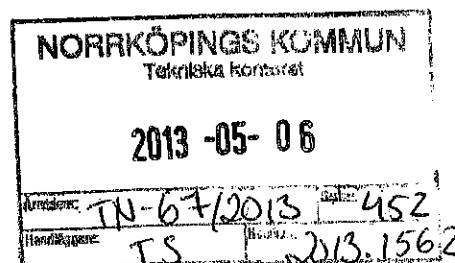
E.ON Värme har tagit del av Norrköping kommuns förslag till ny avfallsplan. Vi tycker att Norrköpings kommun har skapat ett förslag som är synnerligen genomarbetat och välformulerat. Det finns tydliga kopplingar till den nationella avfallsplanen och kommunen redogör i det ambitiösa textmaterialet med tydlighet sina målsättningar och vägen för att uppnå dessa.

Med vänlig hälsning

E.ON Värme Sverige AB

Henrik Johansson Casimiro
Regionchef

Ks § 157

Dnr 2013.0211.301

Remiss – ny avfallsplan för Norrköpings kommun**Kommunstyrelsen beslutar**

1. Att det inte finns något att erinra mot i förslaget till avfallsplan för Norrköpings kommun.

Beskrivning av ärendet

Norrköpings kommun har tagit fram ett förslag till ny avfallsplan som Finspångs kommun beretts möjlighet att lämna synpunkter på.

Förslaget till avfallsplan innehåller mål och strategier för hur avfallshandlingen ska förbättras men även information om avfallsmängder, behandlingsanläggningar, ansvarsfördelning m.m.

Förslaget till avfallsplan innehåller 14 detaljerade mål för verksamheten inom avfallsområdet för perioden 2013-2016. Varje mål följs av ett antal förslag till åtgärder riktade till den kommunala verksamheten.

Sektor utveckling och service har med stort intresse tagit del av förslaget till avfallsplan och funnit att det inte finns något att erinra mot. Den ambitiösa avfallsplanen ligger i linje med intentionerna i förslaget till avfallsplan för Finspångs kommun som är ute på remiss.

Förvaltning föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Att det inte finns något att erinra mot i förslaget till avfallsplan för Norrköpings kommun.

Beredande organ

Förvaltningens tjänsteskrivelse 2013-04-02.

NORRKÖPINGS KOMMUN	
Tekniska kontoret	
2013-04-30	
Ansökn.nr. 67/2013	Utskrift 152
Konstläggare P.T	2013.1442

Justerare

Utdragsbestyrkande

0122-85009

Remissvar på Norrköpings kommuns avfallsplan.

Hyresgästföreningen i Norrköping har givits möjlighet att svara på remissen om ny avfallsplan.

Hyresgästföreningen vill avge följande yttrande. Generellt vill Hyresgästföreningen slå fast att det är viktigt att avfallet tas hand på ett så miljövänligt och kostnadseffektivt sätt som möjligt. Det är också viktigt att det finns en helhetssyn på verksamheten.

I vårt remissvar har vi valt att koncentrera oss på avfall och hämtning i och kring flerfamiljshus.

Hanteringen av avfall i och kring bostadsområden måste verkställas på ett, för miljön och de boende/ fastighetsägaren, smidigt och säkert sätt så störningen och ”intranget” i bostadsmiljön minimeras.

Det är av stor vikt att uppsamlingsställen är för ändamålet funktionsdugliga och säkra i förhållande till användarna, samt att de är tillgängliga för alla boende med till exempel beaktande av ålder, handikapp m.m.

Vid förändringar eller översyn av avfallshanteringen i flerfamiljshusområden är det av stor vikt att hyresgästen informeras och motiveras om hur och varför sorteringen ska göras och på vilket sätt.

När det gäller information om till exempel soppsortering och liknade kan Hyresgästföreningen vara en samarbetspartner vid genomförandet av sådana aktiviteter. Detta gäller framför allt i områden där vi har boinflyttandeavtal med fastighetsägaren.

De åtgärder som eventuellt måste genomföras i flerfamiljsområden måste göras så effektivt som möjligt så att de inte blir kostnadsdrivande.

Hyresgästföreningen noterar med tillfredsställelse att ett av målen är att minska nedskräpningen på offentliga platser och naturen och att det är en strävan att sätta upp fler papperskorgar och hundpottor.

Förutom ovanstående åsikter anser Hyresgästföreningen att det är bra att man anlägger en helhetsyn på avfallsplanen och att det finns olika strategier för att genomföra densamma.

För Hyresgästföreningens styrelse i Norrköping

Emil Ståhlner

Remiss avfallsplan
Norrköpings kommun
Tekniska kontoret
601 81 Norrköping

Ny avfallsplan för Norrköpings kommun

Linköpings kommun har inbjudits att lämna synpunkter på Norrköpings kommuns avfallsplan för 2013-2016. Linköpings kommun har med stort intresse tagit del av avfallsplanen.

Linköpings kommun anser att avfallsplanen är väl genomarbetad och har en bra struktur. Det är en styrka att avfallsplanen revideras var fjärde år vad avseende mål, strategier och åtgärdsförslag, då det händer mycket inom avfallsområdet både nationellt och lokalt.

Linköping och Norrköping samarbetar framgångsrikt för att öka produktionen och användningen av biogas i regionen. Vi ser att det finns stora möjligheter till och hoppas på ett fortsatt gott samarbete inom avfallsområdet.

För Linköpings kommun

Paul Lindvall
Kommunstyrelsens ordförande

NORRKÖPINGS KOMMUN Tekniska kontoret	
2013 -04- 2 6	
Dnr TN- 67/2013	Diplar 152
Handl.nr TN- 2013. 1453	PT

Motion till Kommunfullmäktige i Norrköping

Valfrihet i avfallshanteringen

Förr slängdes så gott som allt i soptunnan - undantaget tidningar som hämtades vid grinden angivna tillfällen varje år. Hos villaägare med egen kompost undgick även maten soptunnan. Numera källsorterar vi inte bara tidningar och komposterbart material (mat) utan även wellpapp, kartong, hård- och mjukplast, glas, metall, glödlampor, el-avfall o.s.v. Vad som blir kvar är inte mycket och fyller ofta bara botten på min lilla soptunna, som töms varannan vecka. Parallellt med denna utveckling så har priserna för att tömma den allt mindre sopmängden stigit med det tredubbla sedan jag flyttade till min stuga för 9 år sedan.

När vi ändå levererar våra källsorterade sopor till Returpunkten mm kan vi ju lika gärna även lämna våra hushållssopor = brännbart material där. Det skulle kunna bli en miljövinst eftersom den stora sopbilen troligen inte behöver köra så många turer då, med avgasutsläpp mm miljöpåverkan. För skattebetalarna blir kostnaden för Returpunkten ungefär densamma eftersom våra brännbara sopor utgör vinst för kommunen, som levererar soporna till Linköping - där de blir till biogas.

De som fortsatt vill att sopbilen hämtar brännbart material mm vid huset fortsätter betala nuvarande avgift för den personliga servicen. För en ärligare sophantering föreslår jag därför

att de som vill även skall kunna lämna hushållsavfallet på Returpunkten - tillsammans med alla andra sopor, och därmed slippa den numer höga summan för personlig sop-service. De som fortsatt önskar personlig sophämtning betalar samma avgift som idag.

Cornelia Dahlberg (SD)

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
2013-04-17
2013-03-27

Sida 25

AU § 111
KS § 39

Dnr 2013-00113 450

Norrköpings kommun: remiss - ny avfallsplan för Norrköpings kommun

Norrköpings kommun har för Kommunstyrelsens eventuella synpunkter översänt remiss – ny avfallsplan för Norrköpings kommun. Eventuellt svar önskas senast den 30 april 2013 (UH).

Avfallsplanen bildar tillsammans med de kommunala föreskrifterna för avfallshanteringen den kommunala renhållningsordning som varje kommun enligt miljöbalken är skyldig att ha. Avfallsplanen innehåller samtliga obligatoriska moment och har utformats i enlighet med de krav som ställs i gällande lagstiftning. Vid antagandet av den nuvarande avfallsplanen ingick att avfallsplanen ska revideras vart fjärde år främst med avseende på de konkreta målformuleringarna och föreslagna strategier.

Kommunstyrelsen beslutar

- att uppdra till arbetsutskottet att avge eventuellt yttrande över remissen.

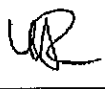
AU 2013-04-17 § 111

Föreligger remissyttrande från Tekniska nämndens arbetsutskott daterat den 10 april 2013 § 38.

Arbetsutskottet beslutar

- att anta tekniska nämndens arbetsutskotts yttrande som eget i ärendet enligt följande:

Söderköpings kommun ser positivt på Norrköpings nya avfallsplan. Planen känns väl genomarbetad och innehåller många viktiga rubriker som ger planen en helhet. Särskilt bra är det med många konkreta åtgärdsförslag som är angivna på en förvaltningsövergripande nivå. Det är också positivt att planen innefattar en nulägesanalys kring de mål som anges. Därmed fås en bild om rimligheten i att nå upp till målen och hur relevanta/viktiga målen faktiskt är.

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande	NORRKÖPINGS KOMMUN Tekniska kontoret	
			2013-05-02	
			Ärendenr:	TN-67/2013
			Dokumentnr:	452
			Referensnr:	PT 2013.1491

För att ytterligare visa att kommunen vill föregå med gott exempel skulle planen kunna kompletteras med flera konkreta måls om rör den kommunala organisationen. Ett sådant exempel kan vara minimering även av andra avfall än bygg- och rivningsavfall samt matavfall. En annan synpunkt är att samarbete med andra kommuner kan vara en drivkraft för att sträva mot den vision planen har.

Utdrag:

Norrköpings kommun

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------